

MILOSTI PUNA

»VRELO ŽIVOTA«



KNJIGA DUHOVNOG ŽIVOTA

JEAN GALOT, D. I.

MILOSTI PUNA

ZAGREB

Prijevod: Helena Galić

Izdao i odgovara
Dr ĐURO GRAČANIN
Zagreb
8 maja 33/I

Dozvolom crkvenih vlasti

Tiskara: »Naša djeca« — Zagreb

PREDGOVOR

Belgijanac Jean Galot, D. I. spada među najčitanije duhovne pisce današnjice. Mada relativno mlad, on je dosad objelodanio dvadesetak što većih što manjih djela. Mnoga od njih prevedena su na strane jezike: engleski, njemački, talijanski, holandeski, španjolski, portugalski, a neka su i na stranim jezicima doživjela po više izdanja.

Čime on privlači?

U prvi mah čovjek bi rekao jednostavnošću i dubokom pobožnošću. Ali ima u njegovim djelima i nešto drugo: misao učenog teologa. On, uistinu, ne piše zato, »da potakne na pobožnost«. On zalazi u zbilju duhovne stvarnosti. On se poput velikih kršćanskih učenjaka našeg vremena vraća Evanđelju i njegovoj zbilji. I kad treba, kao u slučaju ovog našeg djela, on zalazi s jednim prethodnim, posebnim djelom u proučavanje te zbilje u svim potrebnim pravcima, da bi po tome ostavio čist teren za istin-*

*) *Kao filolog, egzegeta, miran i sustavan proučavatelj protivnih mišljenja. V. o tome Marie dans l'Evangile, Paris - Bruges 1958.*

sko štovanje Majke Kristove. Otud onda posvemašnja sigurnost u izlaganju, otud naravnost.

Zato čitajući ovo djelo, imamo dojam da se susrećemo ne toliko s evanđeoskim riječima, koliko sa stvarnošću početaka kršćanstva. Marija je tu uz nas, uz svoga Sina. zato pobožnost što otud proizlazi nema ništa namještena, to je jednostavno život. Marijin, Isusov. I kad u nj zađemo osjetimo da je to i naš život. Pravi život.

Koliko li bismo željeli da u njemu trajno svi skupa ostanemo!

Urednik

UVOD

Obrađujući ovih tridesetak tema o Mariji, cilj nam je bio držati se koliko je moguće evanđeoskog pripovijedanja. Trudili smo se da iz ovih dragocjenih podataka Sv. Pisma izlučimo istinski lik Marijine duše. Sveti tekstovi koji se odnose na Majku Božju trijezni su i kratki, no pružaju nam bogatu građu za razmišljanje, ako hoćemo da prodremo u njihov duboki smisao. Uzeli smo ih dakle kao vodiče solidnog štovanja Marije.

Nastojali smo pokazati utjecaj Marijinih stavova na naš kršćanski život. Marija treba utjecati na naše držanje s više razloga: ona je naročito ideal koga treba kušati slijediti. I majka koja ispunja naš život svojom brigom i svojim dobročinstvima. Razmatranje onoga što je Marija u sebi, onakva kakvu nam je predočuje Sv. Pismo, vodi nas tako promatranju onoga što je ona za nas. Pravo štovanje Marije ne može drugo značiti: Živa prisutnost Marijina u ljudskom životu, njezin duboki utjecaj na čitavo naše ponašanje..

Neka bi neuporediva ljepota Djevice pune milosti mogla potpunije obuzeti naše bivovanje i voditi ga dublje u tajnu božanskog života!

UVODNA MOLITVA

O Naša Gospo,

Evo nas pred tobom, sretni da se ponovno nalazimo u tvojoj materinskoj prisutnosti.

Dolazimo te promatrat, primiti tvoju ljubav i prikazati svoju.

Bezgrješna, dolazimo te gledati, da bi se u našim očima i u našem srcu otisnuo sjaj tvoje čistoće.

Majko puna dobrote, dolazimo položiti pred tvoje noge težinu svojih briga i svojih tuga, povjeriti tebi svoju bijedu i svoje želje, utjecati se tebi za velike potrebe svojih duša i za čovječanstvo.

Majko svega svijeta, skupljamo se oko tebe, da bi odsjev tvoje ljubavi doprinio našem sjedinjenju u toploj bratskoj ljubavi.

Isusova Majko, približujući se svetohraništu tvoga Sina bližimo se i tebi, udostoj se voditi nas Spasitelju, uza Nj prianjati!

I

»RADUJ SE«

Kad je anđeo Gabriel došao da te pozdravi u Nazaretu, prva riječ kojom ti se obratio, o Marijo, bila je riječ veselja: »Raduj se«.[1] I prije no što će ti objasniti svoje poslanje, traži od tebe s božje strane, da se sasvim predaš velikoj radosti. Poziva te da se obraduješ, ne samo zbog sebe same, nego zbog čovječanstva. Jer u ovom trenutku Navještenja, tvoje srce zastupa naša; treba da se ispuni radošću da bi naše kad dođe na nj reda, bilo prožeto istim veseljem.

Tako ovim anđelovim pozivom saznajemo da Bog prije svega hoće našu radost. Cilj mu je učiniti nas sretnima; njegova prva briga obzirom na te bila je učiniti te potpuno sretnom. Mi smo tako često skloni bojati se božjeg zahvata u naš život, kao da bi taj zahvat bio prijetnja našoj sreći; a evo anđeo nam je saopćio, istodobno kad i tebi da Gospodin nema veće želje nego vidjeti duše kako se šire od radosti.

---

[1]) Lk I, 28.

Istina, poruka što ćeš ju čuti u ovom trenutku Navještenja odvest će te u mnoge kušnje i dovesti te do podnožja križa. Ali će ti donijeti ipak više radosti nego trpnja. A za prolazne trpnje obećava ti konačnu radost. Prema volji božjoj, to je radost kojoj je određeno da traje, dok će tuge, pa ma kako teške, ipak proći.

Ovu radost što ti ju Bog hoće da udijeli, on ju je odavna pripravio. Više puta, po svojim prorocima, tražio je od židovskog naroda da se raduje, zbog spasenja koje je trebalo doći. »Raduj se kćeri sionska od svega srca! Kliči kćeri jeruzalemska! Evo tvoj kralj dolazi tebi[2]...« Ova proročka riječ sad se ostvaruje: i ime čitavog naroda, u tvojoj skromnoj nazaretskoj kući, ti se silno raduješ, jer onaj koji je tvoj kralj dolazi k tebi da bude tvojim djetetom. Veselje koje tebe sad obuzima dano ti je tim obilnije što je dulje bilo pridržano.

To je vrhunac radosti koja se u tebi treba ispuniti. Što god je nekoć bilo veselja u židovskom narodu zbog obećanja Mesije, postiglo je vrhunac u tvom srcu. Nikad još od početka povijesti svijeta i pojave prvog čovjeka, takva radost nije bila dana jednom stvorenju. Čitav Stari Zavjet živio je u znaku ove vrhovne radosti. Pa ako Bog i ne traži od tebe izričito kao od sionske kćeri da kličeš od radosti, on ipak hoće da tvoje veselje bude veoma živo,

²) Zach. IX, 9.

veoma duboko kako ga samo može osjetiti ljudsko biće na zemlji.

Raduj se dakle u naše ime, i jer ti je dano to veselje da ga rasprostireš, učini nas ne manje obilno njegovim dionicima. Današnji svijet žeđa za veseljem kao i svijet koji te je okruživao u Nazaretu. Nije li čovjek rođen za sreću? No sreća mu se čini kao divna stvarnost koja, sve i privlačeći ga, bez prestanka bježi od njega. Biti sretan to je njegov san, no to mu se čini nemogućnošću. Ali ti, Marijo, odkad ti je anđeo rekao: »raduj se«! ti čuvaš tajnu toga, i kod tebe je san postao zbilja.

Šta si dakle ti učinila da si postala sretnom? Ti si jednostavno otvorila svoju dušu božanskoj ljubavi koja je htjela da te ushiti. Nisi ti silom htjela prigrabiti tu sreću; nisi trčala za svakom vrstom užitaka, i nisi tražila površno veselje onih koji se omamljuju. Ograničila si se da primiš veselje koje ti je bilo pripravljeno. Jer si očekivala samo od Boga svoju sreću, ti si je primila od njega u punini.

Pokaži nam jasnije da ne trebamo tražiti drugih veselja do onih koja dolaze od Boga, jer to su jedino ona prava. Užitak pruža samo iluziju, obmanu sreće; oni koji jure za njim sigurno se razočaraju i čini im se da im sreća uvijek izmiče. Hoće da je uhvate gdje je nema. Nerazumne težnje i novac nesposobni su da čovjeka usreće. Kad smo skloni da to zaboravimo, nije li dosta pogledati te, tebe,

jednostavna i skromna, nepoznata djevojko u tvojoj nazaretskoj kućici i preplavljenu božanskom radošću?

Odaj nam tajnu tvoga veselja. Vidiš nas često odane žalosti, satrvene svim mukama. Naš je život zatrpan brigama, i on u njima gubi svaku vedrinu. Tako malo treba da se zabrinemo. I naši su dani često otežani umorom, ako ne već i gađenjem. Reklo bi se da zaboravljamo veselje što nam ga Bog stavlja na dohvat. Ne pazimo dovoljno da ga primimo u sebe. Daj da po tvom primjeru, otvorimo širom svoju dušu božanskoj radosti!

Jer si ti zacrtala za čitavo čovječanstvo put radosti, daj nam da slijedimo taj put. To je put uz Boga. Ti nas učiš da sreća dolazi po blizini Gospodinovoj. Dušama koje su mu blize, on ne prestaje opetovati ono što je tebi rekao: »raduj se!« Što je čovjek bliže Bogu, tim je bliže izvoru veselja.

Jer je Bog htio doći u tebe, htio je da u tebi izbije neizmjerni vrutak radosti određen da se razlije po čovječanstvu. Uistinu, koliko je radosnih valova natapalo svijet od tvoga Navještenja! Jednako kao što ti je Krist bio povjeren u tom trenutku, da otud sja po čitavom svijetu, radost ti je bila dana da postane, od svog izvora u Nazaretu, rijeka koja nosi ljudska bivovanja.

Koliko radosti silazi još i danas s tvoje osobe na sve one koje voliš. Jer je radost koja ti je bila udijeljena neiscrpiva, ti ne prestaješ umnažati je za nas. U duhu kršćana, ime Marije znači isto što i skrivena ali velika sreća.

Ti ostaješ zauvijek znak istinske radosti, i posrednica naše radosti.

Da Bog nije tebe pronašao, da u katoličkoj religiji ne bi bilo blažene Djevice Marije, kako bi sve potamnjelo! Ne bi bilo nikoga da primi radost Mesije pri dolasku na svijet, nikoga da se veseli u ime svију nas. Srećom ti si tu. Mi možemo promatrati i gledati u tvom licu veselje što ga je donio anđeo Gabriel. Nek nam dakle bude nemoguće gledati te a da ne budemo obasjani tvojom srećom! Ti koja si pribavila prvo veselje kršćanima, obnovi tu radost onima koji dolaze u tvoju prisutnost! Ti koja si predala svoju dušu sreći predajući je Bogu, učini da naše predanje Bogu bude naše potpuno veselje!

NAKANE PRI MOLENJU KRUNICE

Gospo puna radosti,

— ***daj da vjerujemo** u sreću što nam je Bog u svojoj ljubavi nudi,*
— ***daj da ponovno** procvate radost u srcima koje je **obuzela tuga,***
— ***nauči nas** da se otrgnemo od zemaljskih užitaka i **da tražimo** svoju sreću u Bogu,*
— *pomozi nam da oko sebe pružamo svjedočanstvo kršćanskog veselja,*
— *svojom prisutnošću u našem životu, budi za nas izvorom uvijek novog veselja!*

ZAZIV

O ti koja si primila od Boga najdublje veselje, pomozi nam da živimo u pravoj radosti, Kristovoj radosti!

II

»PUNA MILOSTI«

Mjesto da te zove tvojim imenom Marije, anđeo Gabriel daje ti drugo ime, ono što ga nosiš u očima božjim.

On te naziva »puna milosti«. Puninom milosti, ti se razlikuješ od ostalih ljudskih stvorenja. Ti si jedina ljudska osoba koju je božanska milost učinila savršenom.

Od prvog časa tvoga bivovanja, tvoga začeća, ti si očuvana od grijeha. U trenutku kad je stvarao tvoju dušu, Bog te je sačuvao od svake ljage i moći sotone. On te je učinio bezgrješnom, on te je uščuvao netaknutom za vrijeme čitavog tvoga života.

U svijetu gdje je prizor grijeha tako žalostan, i gdje se izlažu tako duboke moralne bijede, Stvoritelj je htio podići jednu dušu sasvim čistu. Koliko god božanski pogled žali ljudske grijehe i opadanje koje oni za sobom povlače, toliko mu se neograničeno dopada tvoja divna savršenost. Bog je sam želio tu savršenost; on je htio nekoga koga može promatrati uvijek, ljudsku ljepotu koju može razmatrati bez razočaranja. Htio je dušu koju će moći posvema posjedovati, koja nikad neće tražiti da se od njega odijeli

i koja će mu samo prikazivati radost i ljubav. Usred svijeta u kome tama pokušava da uguši svjetlo, on je stavio svjetlo bez sjene.

Zato tvoje bezgrješno začeće, o Marijo, prije no je postalo veselje za čitavu Crkvu, postalo je najprije veseljem za čitavo nebo, i za samoga Boga. Od toga trenutka nebo se potpuno odrazivalo na zemlji u tajni jedne duše. S uvijek novom radošću, Stvoritelj te je mogao smatrati nenadmašivim remek-djelom svoje moći i svoje ljubavi.

U Starom Zavjetu su se pojavljivali lijepi likovi žena. Tu je bila Sara, žena Abrahamova, postala majkom posebnim zahvatom Božjim i određena da imadne potomstvo brojno »kao morski pijesak«, Marija, sestra Mojsijeva, pjevala je himnu zahvalnicu, prvi Veliča duša moja Gospodina... za oslobođenje židovskog naroda. Judita, puna pouzdanja u Boga i hrabrosti, odsjekla je glavu neprijatelju svoga naroda, i porazila napadačku vojsku. Estera se okoristila svojom moću kraljice da spasi svoje zemljake ne bojeći se izložiti svoj život da zadobije njihov spas. Suzana je herojski očuvala čistoću, i volila je radije umrijeti nego da uvrijedi Gospodina. Svi su ovi likovi naviještali tvoj - Marijo - ali su ostajali nesavršeni. Ni jedan nije bio sasvim izuzet od grijeha; kakogod su bili sjajni, imali su svaki i svoje sjene i svoje slabosti.

U tebi naprotiv, sva su savršenstva ovih žena bila sjedinjena, i tebe nije doseglo nikakvo nesavršenstvo. Ti si osloboditeljica, pobjednica neprijatelja ljudskog roda; ti si

majka bezbrojnog potomstva; ti si kraljica sva zagrijana da se služiš svojom moći za spasenje ljudi; ti si Djevica, neprispodobive čistoće; tvoj »Veliča« bio je najuzbudljiviji ushit zahvalnosti koji je ikad bio upućen Bogu. No povrh toga, ti si bez ljage, i puna milosti.

To je povlastica koja ti je isključivo bila dana. Mi, kršćani, koji smo nosili prije nego što smo primili božansku milost, mrlju istočnoga grijeha, mi još nosimo tragove tajne težnje koji nas vuku grijehu i čine nas slabima pred napasti. Međutim ako je tvoja povlastica jedinstvena i stavlja te sasvim iznad nas, ona ti je dana nama na radost. Ako se Bog raduje promatrajući te, mi se također veselimo videći te tako čistom. Mi smo sretni da možemo dignuti svoje poglede iznad bijede ovog svijeta, i promatrati tvoju neokaljanu dušu.

Mi gladujemo za idealom; stoga smo sretni da posjedujemo, pred svojim očima, živi ideal. Milost je u pogibelji da postane za naše umove neka apstrakcija. No ti nam otkrivaš njenu konkretnu stvarnost. Po tebi nam božanska milost postaje vidljivom, i mi počinjemo naslućivati njenu ljepotu. Ti nam pokazuješ u svom sjaju i svojoj privlačivosti što je svetost. Što nas još više razveseljuje, to je da se takvo savršenstvo nalazi u ženi koja nam je dana za majku. Dijete voli vjerovati da je njegova majka bolja od svih drugih; ono joj spontano pripisuje sva svojstva i sve savršenosti. Za nj je njegova majka ono što ima najljepšeg na svijetu. A jer su svi ljudi postali tvojom djecom, o Marijo, oni uživaju da u tebi gledaju najsavršeniju ženu. Oni si i ne mogu zamisliti ljepše žene nego što si u zbilji ti. Promatrajući te ne mogu se razočarati. Ti si majka bez mane, koja uvijek nadilazi idealnu sliku što si je o tebi stvaramo. Tvoja punina milosti nadmašuje sve što si možemo zamisliti.

Kako si naša majka, tvoje nam izvanredno savršenstvo pripada. Stvorivši te savršenom, Bog te uzdignuo do neuporedive visine. No ti nisi daleko od nas, jer sva bogatstva što ih majka posjeduje pripadaju djeci. Ti imaš samo jednu želju: da nas učiniš dionicima punine koja ti je bila dana.

To je također i čast za majku da joj djeca sliče i odrazuju njene osobine. Ako ti ne možemo posve sličiti, mi barem želimo približiti se što više tvome savršenstvu, nositi njene odlike u najvećoj mjeri. Daj da iz nas sine taj sjaj koga je Bog sakrio u tvojoj duši! Daj da promatrajući te i diveći ti se budemo prožeti tvojom čistoćom! Ti si najdostojnija majka, daj da postanemo manje nedostojnom tvojom djecom! Udijeli nam naročito brigu koju si ti sačuvala za vrijeme čitavog svoga života da ostaneš čistom, da sebi nikad ne dopustiš ni jednu misao, ni jedan osjećaj, ni naravni poriv uvredljiv za Boga. Ti si u najmanjim sitnicama izbjegavala da povrijediš Boga. Ti si mrzila grijeh, jer je Svemogućem bio odvratan. Ti nisi nikada ranila ni u kojoj prilici, ljepotu što ju je Stvoritelj stavio u tebe. Ta je ljepota ostala netaknutom od tvog začeća do tvoje

smrti. Kako te je anđeo pozdravio, punom milosti, kakva si izašla iz ruku božjih, takvom si ostala do svog posljednjeg daha.

Nadahni nam sličnu odvratnost prema grijehu. Neka nas želja da se Bogu svidimo drži daleko od svakoga zla! Spriječi nas da pružimo svoj pristanak na bilo koju uvredu Boga. Čuvaj naše misli, naše osjećaje, naše čine u pravcu tvoje bezgrješne čistoće. Otkrivajući nam privlačnost božanske milosti ti nam suprotnošću pokazuješ ružnoću zla. Budi nam zaklon od te ružnoće vežući više naše poglede uz tvoju osobu.

Ti koja si postala sva sveta za nas, puna milosti za svoju djecu pomozi nam da do vrha ispunimo svoju dušu božjom milošću.

NAKANE PRI MOLENJU KRUNICE

Bezgrješna Djevice,

— *nadahni nam odvratnost prema grijehu, prema svemu što vrijeđa Boga,*

— *u napastima, daj da ostanemo vjerni zapovijedima božjim,*

— *onima koji žive u grijehu izmoli hrabrost da se vrate Bogu,*

— *učini da svojim uzornim vladanjem, pomognemo drugima ostati na pravom putu,*

— *otkrivaj našem pogledu ideal svoje divne čistoće, da bi ga nasljedovali!*

ZAZIV

Ti koja si izbjegavala sve što se Gospodinu nije sviđalo, učvrsti našu odluku da se uklanjamo svakom grijehu!

III

»GOSPODIN JE S TOBOM«

Nakon što je anđeo Gabriel istakao bezgrješnu savršenost koja u tebi stanuje, izjavio je da je Gospodin s tobom, da nikad nije prestao biti s tobom i da naročito nikad to neće prestati biti u buduće.

S tobom je Gospodin sklopio definitivan savez.

Gospodin je bio s tobom, Marijo, otkad postojiš. S kakvom je brigom bdio nad tobom! Ni trenutka nije te pustio samu, i u najmanjim pojedinostima, potajno, a da ti to nisi ni znala, organizirao tvoj život. Ništa u tvom životu nije nadošlo što nije brižno bilo proračunano neizmjernom mudrošću. Što je izgledalo kao neočekivani i nepredviđeni događaj to je Providnost pripravila u sjeni, ono što bi se moglo zvati slučajevima bile su zapravo osobite ali prikrivene pažnje božanske ljubavi.

Tako u najdubljoj prisnosti Gospodin je bio s tobom sve do sada. On te je omotao svojom očinskom dobrotom; protkao je tvoj život svojom milošću. Htio je pratiti sve korake tvog života; ravnao je svim tvojim mislima, nadahnjivao sve tvoje osjećaje, izazivao sve tvoje odluke. Bio je uvijek uza te, na tvom putu, da bi te vodio i štitio. Nisi li ti bila najveća dragocjenost koju je On na zemlji posjedovao? I nije li u te stavio nadu spasenja čovječanstva?

Bio je to dakle Gospodin koji te je svojom ljubeznom rukom doveo ovom jutru Navještenja. Promatrajući te anđeo Gabriel, nije te vidio osamljenu kako bi se to moglo činiti. Vidio je Boga sasvim uza te neodjeljivo s tobom sjedinjena. Ti sama, sve i vjerujući u božju prisutnost ne bi sebi mogla predočiti u kolikoj se je mjeri Gospodin mogao miješati u tvoj život. Anđeo je bio ushićen pred tom nevidljivom prisutnošću Božjom, Boga tako velika pored stvorenja prividno tako malena.

Riječi »Gospodin je s tobom« izraz su udivljenja. One te također umiruju obzirom na budućnost. Anđeo hoće da ti objasni kako se ne trebaš ničega bojati. On hoće da te uvede u jedan veličanstveni pothvat, pothvat utjelovljenja Sina Božjega. Hoće da ti navijesti da si ti odabrana da postaneš majkom Mesijinom. Pred navještajem tako velikog preodređenja ti bi mogla uzmaknuti, pitajući sebe da li si sposobna primiti na se takvu obavezu, ispuniti dostojno tako zamašnu ulogu. Tolika veličina bit će ti odjednom ponuđena, da bi se u svojoj poniznosti mogla smatrati odveć slabom i odveć malenom da ju prihvatiš. Biti majka Mesije, to je vrhovna čast koja je mogla biti podi-

jeljena židovskoj ženi; to je također neizmjerna smionost, skok u nepoznato.

Da ti ne ustukneš pred tim tako dojmljivim prijedlogom, anđeo te obavještava da ti nikad neće uzmanjkati potrebna pomoć u ispunjavanju te zadaće: Gospodin, koji je s tobom, podržavat će te. Na tom smionom putu ti nećeš biti sama. Bit će ti dosta da slijediš Gospodina, i da pustiš neka te on vodi. Sve zapreke, sve teškoće izravnat će se pod Gospodinovim koracima.

Nekoć, Mojsiju koji se smatrao nesposobnim da izvrši poslanje oslobođenja djece Izraelove od egipatskog gospodstva, Bog je odgovorio: »Ja ću biti s tobom...[3]« U trenutku kad poduzimlje oslobođenje čovječanstva od jarma grijeha, on traži Marijo, da na tom surađuješ, ali on ti najprije jamči da će biti s tobom. Još više nego s Mojsijem, on će ostati s tobom da ispuniš svoju misiju. To božansko obećanje potiče te da promatraš tajnovitu budućnost s nepokolebivim pouzdanjem, s nepobjedivim optimizmom.

Jer je Gospodin s tobom, ti ćeš ostvariti divna djela na koja si pozvana. Ništa neće zaustaviti tvoga poleta. Gospodin će ti dati da budeš idealna majka Mesije, i za njegovo djelo spasenja savršena suradnica.

Riječi što ti ih je uputio anđeo u tom jedinom času tvoga života bile su velika okrepa za tebe. Iza Navještenja,

[3]) Ex, III 12.

mora da si ih sebi često opetovala. Svaki put kad bi nadošla kakva teškoća anđelov glas odjekivao je iznova u tvom sjećanju: »Gospodin je s tobom«. Oboružana s tim riječima ti si išla naprijed. Onaj s kime je Gospodin, sposoban je za sve.

Ove riječi, trebaju također nama da ih čujemo. Mi nemamo tako velike misije kao ti. Ipak, Bog od nas traži velike stvari. Kršćanski život s apostolskim svjedočanstvom što ga on uključuje, nadilazi slabe ljudske sile. Mi bismo uzmaknuli pred zahtjevima kršćanstva, kad ne bi bilo tu glasa da nam rekne: »Gospodin je s tobom«.

Taj glas, to je tvoj, o Marijo. Ti nam voliš reći ono što je anđeo tebi samoj rekao. Poznavajući vrijednost tog božanskog obećanja, ti nas uvjeravaš da ono vrijedi i za nas. Ti si u svom zemaljskom životu bila obodrena jamstvom o prisutnosti božjoj, ti želiš okrijepiti našu hrabrost podsjećajući nas na to jamstvo. Ti nam izjavljuješ da je Gospodin sa svakim između nas, da je to bio u našoj prošlosti i da će to biti u budućnosti.

Odveć lako mi zaboravljamo na to društvo božje. Mi imademo dojam da smo prepušteni svojoj samoći, da se moramo sami suočiti s velikim teškoćama. Ne pazimo dovoljno na prisutnost božju, spremnu ipak da nas podrži. I kad se smatramo sami, osjećamo se slabim i nesposobnima. Mnoga naša umornost i klonulost proizlaze iz tog izvora: izgubili smo s vida Gospodina koji je s nama.

Daj nam da vjerujemo, Marijo, u tu nevidljivu pomoć svakoga časa. Ti si u nju vjerovala i ti si osjećala u svom životu svu snagu božanske moći koja te je pratila. Nauči nas računati na tu moć. Ucijepi nam uvjerenje da je naša samoća samo prividna. Nas je uvijek dvoje, jer nas Gospodin ne ostavlja. Kad bi nas dapače napustili svi koje poznamo, Gospodin bi bio još tu, bliže nama jer bi bili više napušteni i lišeni potrebnoga.

Kad imamo ispuniti neku apostolsku zadaću, i kad se smatramo ispod nje, mi ćemo crpsti u riječima anđela Gabriela pouzdanje i oduševljenje koje si ti u njima crpila. Sigurni da je Gospodin s nama, mi ćemo se baciti u apostolski pothvat, mi ćemo dati svoje svjedočanstvo. Mi ćemo to činiti sa sigurnošću u uspjeh što će ga Gospodin dati našem djelu. On je s nama da nadoknadi naše nedostatke; on je s nama da dadne plodnost našim naporima. Kao ti, mi se nemamo čega bojati.

Daj nam, O Marijo, smisao da bez prestanka sebi opetujemo te divne riječi. Gospodin je bio s tobom prema svome obećanju; i otkad je bio s tobom, on je s nama, neodjeljiv od našeg ljudskog života.

NAKANE PRI MOLENJU KRUNICE

Djevice koja si sasvim blizu Bogu,

— *daj da osjećamo prisutnost božju,*

— *podržavaj u nama uvjerenje da nas Gospodin pomaže u svim okolnostima,*

— *nadahni nam hrabrost da poduzimljemo sve oslanjajući se na Boga,*

— *onima koji su daleko od Boga daj da osjete kako im je Bog blizu,*

— *zauzimljući sve veće i veće mjesto u našem životu, približi nas sve više i više Gospodinu!*

ZAZIV

O ti koja si stalno prebivala uz Gospodina, nauči nas živjeti u njegovoj blizini i vjerovati u njegovu pomoć!

IV

DJEVICA

Evanđelje Navještenja ne govori nam o tvojim krepostima, o Marijo; ono samo kaže da si bila djevica. Kad ti je anđeo predložio da postaneš majkom Spasiteljevom, ti mu izjavljuješ da je tvoja želja sačuvati djevičanstvo: »Kako će to biti, kad ja ne poznam čovjeka?«[4] Ti ne odbijaš da postaneš majkom, ali pitaš kako će se ostvariti to majčinstvo, budući da si ti djevica i hoćeš da to ostaneš.

Ti pokazuješ time u kolikoj ti je mjeri stalo do tvog djevičanstva. Ti si izabrala taj put djevičanstva, jer si razumjela, u tajnosti svoga srca, da te Bog na to poziva. Od svoje najranije mladosti došla ti je misao da nema ljepšeg preodređenja na zemlji nego sačuvati sasvim svoje srce za Boga, za jednu žarku i čistu ljubav. Začuvši u dnu svoje duše Gospodinov poziv na tu posvemašnju i isključivu ljubav, ti si joj odgovorila sa svim žarom kojim si mogla. Oduvijek ti si bila odlučila pripadati samo Bogu.

[4]) Lk, I, 34.

Druge nazaretske i galilejske djevojke čeznule su da postanu majkama lijepe obitelji. Smatralo se da će time učiniti uslugu svome narodu, i one same mogle su gojiti nadu da će u svom potomstvu imati Mesiju. Oko tebe nitko nije mislio na hotimično djevičanstvo; stvar bi dapače bila malo vjerojatna. U Galileji nije postojala zajednica djevojaka; ideal djevičanstva nije nikako bio raširen kod židovskog naroda. Međutim ti si imala snagu značaja da stvoriš odluku koje nitko drugi nije bio stvorio. A da je i održiš. Ti si imala toliko više zasluge pri tom djevičanstvu što si bila sama koja si išla tim putem.

Neka mjesta St. Zavjeta pomagala su ti da izgradiš u sebi zamisao djevičanske ljubavi. Ti si čula obećanje što ga je Bog dao Israelu, po proroku Oseju: »Ja ću te zaručiti sebi zauvijek; zaručit ću te sebi u pravičnosti i u svetosti, u nježnosti i u ljubavi; zaručit ću te sebi u vjernosti, i ti ćeš upoznati Jahve-a.«[5] Bog je želio zaključiti sa židovskim narodom idealno jedinstvo slično onomu supruga sa suprugom. Ova božanska želja te je taknula, i ti si htjela, koliko je do tebe, biti za nj dragom suprugom.

Ova želja za Bogom bila je tim življa što je židovski narod, u prošlosti, bio sličan nevjernoj supruzi. Koliko li puta nije Jahve morao prigovarati Israelu njegove nevjere, njegove izdaje! I čineći najteže grijehe, židovski je narod pogazio svoje jedinstvo ljubavi s Bogom i ponašao

[5]) Os, II, 21—22.

se kao supruga preljubnica. Razočaran u takvoj supruzi, Bog je težio za suprugom koja će mu biti vjerna. Znajući za bijedna lutanja u prošlim vremenima, ti si htjela Mariju, popraviti prošlost i prikazati Gospodinu srce supruge posvema vjerne. U tebi je Bog našao savršenu suprugu.

U toj ljubavi supruge prema samome Bogu sastojalo se tvoje djevičanstvo. Bilo je u tome nešto veoma velika. Bog te je neizmjerno nadilazio, a ipak ti si od njeg tražila da uzme tvoje srce; njemu si htjela ostati vjerna. Ti si imala tu smionost, jer te je Gospodin sam tome pozivao.

Nitko oko tebe nije znao da si stvorila odluku ostati djevicom. To je bila tvoja velika tajna, ukopana u dnu tvoga srca, i Bogu samo poznata. Ti nisi nikada stvorila obećanja ili zavjeta djevičanstva u propisnom obliku služeći se nekom posvetom. Bez i jedne riječi, ti si se dala Gospodinu, s nakanom da mu ostaneš uvijek posvećena.

Za vrijeme čitave tvoje mladosti, to je bila tvoja radost da se čuvaš samo za Boga. Odluka koju si stvorila samo se pojačavala u tebi. Što si potpunije živjela u blizini Gospodinovoj to si više željela da u tome ustraješ. Tvoje djevičanstvo bilo je za tebe izvorom sve veće sreće. Ti si se osjećala duboko zadovoljna tom božanskom ljubavlju koja je ispunjala tvoj život, i sva su ti se zemaljska veselja činila bijednima u poredbi s povlasticom da pripadaš Gospodinu sa svom svojom ljubavlju. Ti si okusila, sa svojom djevičanskom dušom opojnost da sve dadneš. I ti si primila još više nego si davala.

Tvoj dar uostalom stajao te je žrtava. Obećavajući Bogu da ćeš ostati djevicom, ti si se odrekla da ćeš postati majkom. A ipak u tvom srcu, postojala je živa želja za majčinstvom. Kao tvoje drugarice iz Nazareta, ti si sanjala da imadneš djece. No ti si žrtvovala taj san jednoj višoj ljubavi. Da se dopadneš Gospodinu, ti si potisnula tu težnju, koja ti je bila dragom. Ljubav se dokazuje odricanjem.

A jer si imala tu hrabrost, evo Bog ti nudi uzvišenije i ljepše majčinstvo, daleko više od onoga o kome si mogla sanjati. On nagrađuje tvoje djevičanstvo neočekivanim načinom, i on čini tvoj život plodnim: ti ćeš biti majka Spasiteljeva, a zatim i majka ljudi. Tvoja djevičanska posveta prima time veličanstvenu krunu.

Htjeli bismo potpunije razumjeti poduku što nam je tvoje djevičanstvo pruža. Ono nas uči najprije kako su lijepi oni životi svetaca, redovnika i redovnica. Tvoje djevičanstvo moramo poštivati u njima; ti si ih povela tim putem. Daj pomnoži broj duša koje hoće da nasljeduju tvoju djevičansku čistoću, da predaju njegov odsjev našem svijetu. Neka oni koji su pozvani na tu čistoću odgovore poput tebe svim ushitom svoga srca tom pozivu, i neka njihov život primi od toga višu plodnost!

Međutim, tvoje je djevičanstvo svjetlo koje osvjetljuje sve kršćane, i koje treba imati duboki utjecaj na njihov život. Ti nas učiš da nema ništa ljepšega, za jedno ljudsko srce nego dati se Bogu. Ti nas podsjećaš da trebamo lju-

biti Gospodina svim svojim srcem i svim svojim snagama. Ti nas podučavaš da nalazimo svoju hrabrost u božanskoj blizini, i podržavaš našu hrabrost da prikazujemo žrtve kako bismo ovu blizinu sve potpunije posjedovali.

A jer je djevičanstvo veća ljubav to si ti, Marijo, koja nam pokazuješ put prave ljubavi. Mi se izlažemo opasnosti da postanemo žrtve svih mogućih obmana, da stavimo ljubav tamo gdje se ona ne nalazi. Tvojim primjerom mi shvaćamo da ljubiti znači dati Bogu dubine svoga bića, i prihvaćati žrtve i odricanja kad nas Gospodin na njih poziva.

Djevice tako čista i puna žara, nauči nas ljubiti. Ohrabri nas da ljubimo do kraja, da velikodušno dajemo Bogu sve što od nas traži. Ako nam se kadgod čini strogom, daj da razumjednemo da ona također ispunja naše najdublje potrebe. Tvoj stav djevice izgledao je prožet strogošću; no on je stvorio u tebi jedan nutarnji svijet, život vrlo bogat sjedinjenjem s Bogom, koji je zadovoljavao sve tvoje težnje.

Djevice koja si svom dušom htjela ostati djevica, daj nam da imadnemo smisla prikazivati Bogu svom svojom dušom žar svoje ljubavi!

NAKANE PRI MOLENJU KRUNICE

Djevice Gospodinu posvećena,

— *pomozi nam ljubiti Boga svim srcem svojim i svom svojom snagom,*

— *udostoj se nadahnuti mnogim dušama želju da se posvete Gospodinu u djevičanstvu,*

— *za dobro čitavog kršćanskog naroda, povećaj broj svećeničkih i redovničkih zvanja,*

— *po primjeru tvoje djevičanske čistoće, daj nam veliku želju da čuvamo svoju čistoću,*

— *po primjeru tvog posvemašnjeg predanja potakni nas da se sve potpunije predajemo Bogu!*

ZAZIV

O ti koja si posvetila Bogu čitavo svoje srce, povedi mnoge duše da nasljeduju tvoju posvetu!

V

ZARUČNICA

Rekavši da si djevica, Evanđelje dodaje da si bila zaručena za čovjeka po imenu Josip.

Zašto zaručena kad si odlučila ostati djevicom? To je stoga što te je Providnost vodila svojim pogledima; ona je htjela da postaneš djevičanskom majkom Spasiteljevom, ali ona je također htjela da dijete Isus imadne, u očima ljudi, oca. Bog je htio da dijete odgoji ne samo majka, nego da ga odgaja u obitelji. Stoga, sve i nadahnuvši ti čvrstu odluku da ostaneš djevicom čitav svoj život, on te je priveo zarukama s Josipom.

Providnost prosljeđuje još jedan drugi cilj ovim zarukama. Nakon što te je postavio uzorom djevica, ona je željela postaviti te uzorom žena vezanih brakom. Ona je htjela da ti predstavljaš u svom životu ideal zaruka i ideal bračnog života. Ona je htjela skupiti u tebi sva savršenstva i sva stanja žene.

Istina tvoj je brak bio izniman, jer se uskladio sa tvojim djevičanstvom. Moglo se je misliti da, kao djevica, nećeš moći služiti kao uzor udatim osobama. Bog je odredio drugačije: upravo jer si bila djevica on te je stavio pred oči svima kršćankama kao savršenu zaručnicu i savršenu suprugu. Ideal koji se u tebi ostvario bio je nepristupačan ideal; no on i dalje utječe. On pokazuje da u zarukama i u braku postoji čistoća koju treba sačuvati netaknutom. Ti si zauvijek o Marijo, simbol čistoće u bračnoj vezi. Zahvaljujući tebi, taj zahtjev čistoće bio je stavljen na jedan viši nivo.

Jer si se vjenčala, kršćanske zaruke izgledaju kristalno lijepe. Tvoj susret s Josipom bio je susret dviju duša koje su tražile Boga i htjele prije svega ispuniti volju božju. Kao i ti, Josip je htio samo jednu stvar: dopasti se Gospodinu. Kad te je sreo, on je osjetio ovaj temeljni sklad. On je uočio u tebi dušu obrnutu prema idealu, duboko sjedinjenu s Bogom. To ga je približilo tebi. Nema čvršćeg temelja bračne ljubavi nego je zajednička ljubav prema Bogu.

Osjećajući da si tako blizu Bogu, Josip je zaželio ići s tobom u svom životu. Svaki put kad bi te sreo, on bi se našao bliže Gospodinu. Dodirom s tvojom idealnom dušom, ti si ga činila boljim i čišćim. On nije mogao biti uza te a da ne primi nešto od tvoje divne svetosti. Uza te, njegove dobre želje su bivale jače; njegove težnje nisu mogle biti nego povučene prema vrhuncima. Ti si dijelila s njime svoju plemenštinu duše.

Što te je Josip više upoznavao, to ti se više divio. Neprestano ti je pokazivao sveto poštovanje. I to poštovanje povećavalo je ljubav koju je osjećao prema tebi. Doba vaših zaruka bilo je puno jednostavne i prodorne poezije i ostala vam je od toga neokaljana uspomena, jer Josip se čuvao svake ružnije ili niže želje koja bi ga okaljala. On te je odveć ljubio da bi htio sniziti onu koju je ljubio. A Gospodin, vaša zajednička ljubav podržavao vas je oboje u zoni besprikorne uzajamne ljubavi.

Zato Marijo, mi ti povjeravamo na čuvanje kršćanske zaruke. Pomozi zaručnike da grade svoju ljubav na ljubavi prema Bogu; potiči plemenitost njihovih težnja, i spriječiti da ružne misli ili odveć tjelesne želje dođu uprljati njihovu ljubav. Ohrabri ih u dubokom međusobnom poštivanju. Daj da poezija njihove ljubavi ne bude pomućena nečistim strastima. Učini da u međusobnim odnosima postaju boljima, i da zaruke proširujući njihova srca uzdignu njihove duše. Da tako mognu pripraviti brak osiguran božanskim blagoslovima!

Ne samo zaruke, mi ti povjeravamo također i kršćanske brakove. Jer ognjište koje si ti izgradila s Josipom bilo je uzorno ognjište. Jer je Bog u njemu vladao kao gospodar, ljubav je također u njemu vladala, s nutarnjom srećom. U bračnom životu vi niste ostavili nikakva mjesta sebičnosti. Kako Josip tako ti, vi ste imali samo jedan stav: dati se, žrtvovati se, ići ne za svojim veseljem, nego za veseljem drugoga. Svatko je znao nametati sebi odricanja

u korist drugoga. Stoga nije bilo pritužaba, ni neugodnih ispada, ni svađa. Dobro raspoloženje nije bilo prekidano; naprotiv, ono je bivalo sve čvršće. Neka bi supruzi imali pred svojim očima prizor vašeg braka u Nazaretu! Ti znaš kako je teško održavati međusobno razumijevanje. U vaše vrijeme vi ste primjećivali oko sebe nesretnih obitelji; u današnjem svijetu broj ovih nesretnih ognjišta nije se smanjio. Dođi u pomoć ljudskoj slabosti; odgoji kršćanske supruge, nauči ih iskreno i vjerno se ljubiti, pristajati na žrtve da čuvaju svoje jedinstvo.

Podsjećaj ih da je njihova prva dužnost staviti Boga u svoje ognjište ako hoće da ljubav i sreća vladaju u njima. U Bogu se veže jedinstvo supruga; oni koji se udaljuju od Boga, i koji zanemaruju ispunjati božju volju, stavljaju odmah u opasnost svoju bračnu sreću. Pokaži im da što Gospodin više vlada u nekoj obitelji, tim on više mira i sreće u njoj uspostavlja.

Ti znaš također za teškoće koje kršćanski supruzi moraju nadvladati da ostanu vjerni zakonima braka. Podupri njihovu čistoću; očuvaj njihovu vjernost, štiteći ih od napasti i učini da bi održali svoje obaveze; raspırši obmanu koja bi ih mogla navesti da traže sreću izvan svoje obitelji. Daj im hrabrosti da ispunjaju sve svoje obaveze, neotklanjajući djecu kojom Bog želi obogatiti njihovu obitelj. Daj da njihov brak bude ne samo trka za uživanjem, nego djelo ljubavi i dar sama sebe.

Budi također s njima u trenutku kad kušnje stanu potresati jedinstvom obitelji. Već kao zaručnica, ti si upoznala, u ljubavi koja te je vezala s Josipom teške trenutke. Josip, koji nije bio obaviješten o poruci Navještenja, i koji nije znao da je dijete koje si nosila u svom krilu od Duha Svetoga, pa je pomišljao da prekine zaruke. Kako ti nisi mogla otkriti tajnu koju ti je Bog povjerio šutke si trpila: to je bilo mučeništvo za Josipa i za tebe. Vaše su dakle zaruke bile obilježene bolnom krizom; no ova te je kriza konačno približila Josipu, i Gospodin koji je bio dopustio tu trpnju, dao je da se rasplete u veselju obavijestivši nadnaravno Josipa da te uzme kao ženu.

Kasnije ti si nosila s Josipom sve životne muke: s njime ti si primila od Simeona prvi navještaj žrtve na Kalvariji; kad je Isusu bilo 12 godina, ti si ga tražila s njim u tjeskobi i strahu. Evanđelje nam ništa ne kaže o drugim trpnjama tvoga ognjišta, ali njih je sigurno bilo mnogo.

Ponukaj kršćanske obitelji da snose svoje kušnje istom hrabrošću, i sa sigurnošću da će bol samo pojačati ljubav.

O zaručena Djevice, Djevice-ženo, učini čišćim, plemenitijim, hrabrijim, ljubav kršćanskih zaruka i kršćanskog braka!

NAKANE PRI MOLENJU KRUNICE

Djevice zaručena, duše tako čiste,

— *pomozi kršćanskim supruzima da zasnuju svoju bračnu ljubav na ljubavi prema Gospodinu,*

— *sačuvaj u kršćanskim obiteljima čistoću i ideal ljubavi,*

— *udostoj se podržavati međusobnu vjernost supruga, kao i njihovo međusobno razumijevanje,*

— *pojačaj kod kršćanskih supruga volju da ispunjavaju sve obaveze braka,*

— *u teškoćama i kušnjama daj da poraste ljubav supruga!*

ZAZIV

O ti koja si stavila toliko svetosti u svoj brak, udostoj se razviti u kršćanskim brakovima čistu i svetu ljubav.

VI

MAJKA SPASITELJEVA

S kakvim uzbuđenjem nisi ti čula poruku anđela Gabriela! Nakon što te je umirio izjavivši da se nemaš ničega bojati, izrekao je divne riječi koje su ostale upisane u tvom pamćenju i tvome srcu: »Evo začet ćeš i roditi sina; dat ćeš mu ime Isus. Bit će velik, i zvati će se Sin Svevišnjega. Gospodin Bog dat ćemu prijestolje Davida njegova oca, vladat će nad kućom Jakobovom navijeke, i kraljevstvu njegovu neće biti kraja.«[6]

Ti si smjesta razumjela smisao tih riječi: anđeo ti je navijestio da će Mesija obećan Israelu već odavna, pojaviti se napokon na ovom svijetu, i da ćeš ga ti roditi. Imati Mesiju kao dijete, to je bio san koga su sebi žene Israela jedva usuđivale izraziti, to je bila počast tako veličajna! I evo to ti je dostojanstvo bilo udijeljeno. Odsad ćeš biti blagoslovljena među svim ženama zemlje, jer ćeš biti majkom Spasiteljevom.

---

[6]) Lk, I, 31—33.

Anđeo se pobrinuo da ti opiše veličinu preodređenja djetetova, vječno kraljevstvo koje će on uspostaviti; on ti je pokazivao svu neusporedivu veličinu majčinstva koje ti je bilo ponuđeno. Djevojka nepoznata u selu dotad neznatnom Nazaretu, ti si primila od Gospodina najveće dostojanstvo. Anđeo ti je dao razumjeti neizmjernost božanske dobrote prema tebi, koje se otkrivalo u silnoj moći obećanoj tvome djetetu.

Što više, onaj koga si imala roditi nije bio samo Mesija i Spasitelj. On je bio Sin božji; on je bio sam Bog. Postajući njegovom majkom ti si imala postati ono što je izgledalo nemogućim, majkom božjom. U tebi je Bog izabrao onu koju će zvati svojom majkom.

Kad mi mislimo na taj sasvim izvanredni događaj, ne možemo nego diviti se poniznosti Sina božjeg, koji, svemoćan kako je bio, htio je postati tvojim djetetom, tvojim malim djetetom, on koji bi bio mogao doći na ovaj svijet u sjajnom svjetlu svoga božanstva, zabliještivši sve ljudske poglede, volio je sakriti se u skrovitost tvog majčinskog krila, i roditi se kao što se rađaju ljudska djeca. Tako se spustio na našu razinu, da vodi ljudski život poput našega.

Diveći se toj poniznosti mi se divimo također časti koja je otud za te proizašla, kao i za sve naše čovještvo. Sin božji učinio te je tim većom što se je manjim učinio u tebi. Po tebi je Djevice Marijo, uzeo naše ljudsko tijelo,

i uklopio se u našu ljudsku rasu. Po tebi je on potomak pređašnjih pokoljenja, i on je doista naš. Ti si imala poslanje da ga primiš ovdje na zemlji, da mu prikažeš u svom tijelu njegovo prvo obitavalište. Ti si primivši ga od Duha Svetog u času čudesnog začeća pružila mu mjesto pokraj svog srca, i otvorila mu prisnost svoje ljubavi. Ti si ga nosila kroz devet mjeseci, znajući da posjeduješ najveće blago svemira, i da sadržavaš spasenje čovječanstva.

Ti si tako postala živim hramom božjim. U jeruzalemskom Hramu nalazila se božanska prisutnost, koja je ispunjala strahom i poštivanjem one koji su dolazili iskazati svoje štovanje. Ta je prisutnost bila središte židovske religije. Eto prisutnost božja postaje puno stvarnija u tebi nego u tom Hramu izgrađenom od kamena. Kad je kamenje bilo posvećeno takvom prisutnošću, čitavo tvoje biće bilo je još dublje posvećeno. Ti si odsad svetijom i dostojnijom poštivanja nego Hram. Tvoj Stvoritelj postao je tvojim posjedom.

Sin božji bio ti je uostalom dan samo da bude darovan čvječanstvu i svakome od nas. U svome majčinstvu, ti si bila glasnicom svih ljudi. Ti si primila Boga za nas; ti si ga primila u naše ime. To je bilo silno veselje roditi Isusa svijetu, jer ti si počela tada pružati ga našem svemiru. Ti si dobro znala da ti je to dijete pruženo za spasenje i sreću svih. Ti si promatrala svoju majčinsku dužnost kao službu čitavom čovječanstvu.

Ti si imala poslanje da pripraviš Isusa na otkupiteljsko djelo. Majka kad rodi dijete na svijet, imade ulogu da ga odgaja, i ta odgojiteljska dužnost je ono što je najplemenitije u majčinstvu. U odgajanju tvojega djeteta sastojala se najljepša tvoja majčinska odanost. Ti si bila već neizrecivo velika jer si rodila Krista; ti si postala još većom doprinoseći izgradnji njegova karaktera i njegova srca. Kao majka ti si vršila duboki utjecaj na njegovu dušu.

To je uostalom u cilju tog odgajanja Spasiteljevog da te Gospodin stvorio tako savršenu. Isus je trebao imati u svojoj majci uzor koga će moći oponašati bez ograničenja. Trebao je moći dijeliti sve tvoje osjećaje, i ovi su osjećaji prema tome trebali biti bez prigovora. U tebi je trebao naći dušu sasvim prionulu uz Boga, i punu milosrđa prema bližnjemu: na taj način on će biti odgojen u ozračju ljubavi koja mu je odgovarala.

To je bila tvoja silno velika odgovornost, o Marijo, da podupireš u Isusu procvat osjećaja dobrote i sućuti koji će obilježavati njegov javni život. Kad Krist bude rekao da je blaga i ponizna srca, on će nositi značajku tvoje blagosti i tvoje poniznosti. Kad bude izjavio da je sluga sviju, on će pokazati sličnost s onom koja se ponašala kao službenica; kad se bude nazvao dobrim Pastirom, on će pokazat prema svojim učenicima dobrohotnost i nježnost kojeg je primjer našao u tebi. U kretnjama Spasiteljevim moglo bi se zapaziti utjecaj tvojih vlastitih kretnja. Stoga

u divnoj pojavi Mesije kakvu nam je otkrivaju Evanđelja, nitko ne bi umio reći koliko je u tome tebe. Tvoje je dijete bilo živo prožeto tvojim svojstvima i ljudima je predalo ono što je naučilo od svoje majke.

U veličini tvoje majčinske uloge, sve su majke obitelji vidjele kako raste njihova uloga. Zbog tebe, majčinstvo je postalo daleko plemenitije; ono je odsad srodno s tvojim božanskim majčinstvom. Da si ti postala majka Spasiteljeva, to je čast za sve majke.

U tebi također blista veličina uloge odgajanja. Ti nas učiš da razumjednemo važnost odgajanja: Spasitelj je bio i ostao za nas onakav kakvoga si ti odgojila. Pokaži dakle majkama obitelji odgojiteljima i odgojiteljicama vrijednost njihova poslanja i silni odjek njihovih napora u pogledu budućnosti djece koja su im povjerena. I kako je ta dužnost jedna od najtežih i najosjetljivijih, pomozi im da je ispunjaju što je moguće savršenije.

Ti koja si Isusu nadahnjivala samo visoke misli i lijepe osjećaje, daj da današnji odgojitelji i odgajateljice znadnu odgajati djecu utisnuvši im ideal koji će slijediti i koji će ih voditi samo prema dobru. Saopći im svoju tajnu o tome kako se izgrađuje značaj i srce djeteta.

Majko Spasiteljeva, hvala ti što si primila Isusa u svoje krilo da nam ga dadneš. Uzoru majki i odgojiteljica učini nas slične tebi, da bi kršćanska djeca mogla što više sličiti tvome sinu!

NAKANE PRI MOLENJU KRUNICE

Majko Spasiteljeva,

- *u Sinu koji ti je bio dan, pokaži nam božansku ljubav koja k nama dolazi,*
- *jer si ti bila tako visoko uzdignuta svojim božanskim majčinstvom, sjeti se velike ljudske bijede i priteci joj u pomoć,*
- *nadahni kršćanskim majkama ljubav tako velikodušnu, tako požrtvovnu kao što je tvoja,*
- *vodi napore onih koji imadu poslanje odgajanja,*
- *uzoru majki i odgojiteljica, bdij nad kršćanskom izgradnjom naše mladosti!*

ZAZIV

Ti koja si bila odabrana za majku Spasitelja, pruži svoju pomoć tako plemenitoj dužnosti majki obitelji i odgojitelja!

VII

»BLAGO TEBI KOJA SI VJEROVALA!«

U trenutku kad ti je anđeo otkrio božansku poruku, ti si smjesta povjerovala sve što ti je rekao. Tako je živa bila tvoja vjera za Navještenja da ju je Bog htio pohvaliti. Govoreći ustima Elizabete, Duh Sveti je izjavio: »Sretna ona koja je vjerovala u ispunjenje onoga što joj je rekao Gospodin!«[7]

Tvoja velika sreća, Marijo, pri anđelovoj ponudi, bila je što si vjerovala da će se ispuniti. Kad sada mi čitamo Evanđelje može nam se u prvi mah činiti da ti je stvar bila laka: povjerovati u tako laskavu poruku za te, zar to pretpostavlja tako veliku zaslugu? Jer anđeo ti je donosio samo radost i čast, zar bi mogla biti u napasti da uzmakneš ili da sumnjaš?

No po Evanđelju također mi znamo da je tvoja vjera bila osobito zaslužna. Pred tim sv. Luka pripovjedao nam je navještaj Zahariji, u Hramu jeruzalemskom. U trenutku

---

[7]) Lk, I, 45.

kad je prinosio kad tamjana, u blizini mjesta gdje se častila prisutnost božja, Zaharija je opazio anđela s desne strane oltara. Anđeo mu je saopćio neku poruku koja je sadržavala za nj poruku velike sreće. Njegova molitva bila je uslišena, i on će imati sina koji će biti preteča Mesije. Premda su te riječi po svojoj naravi bile radosne, i takve da su ispunjale njegove najžarče želje, Zaharija je odbio da u njih vjeruje. U sebi samom, on je našao to obećanje odveć lijepim da bi bilo istinito. To je bilo toliko čudesno da mu se nije moglo činiti vjerodostojnim. On odgovori anđelu da sumnja u istinitost poruke, i tražio je kao jamstvo vidljivi znak. Znak mu je bio udijeljen, no kao kaznu za njegovu nevjeru, on je odmah zanijemio.

Zaharijin primjer pomaže nam da bolje razumijemo zaslugu tvoje vjere. Ti nisi posjedovala svih jamstava koje su pratile navještaj učinjen Zahariji: nije se to dogodilo u jeruzalemskom Hramu ni u toku službe božje kad se anđeo tebi približio. Sve se događalo u tvojoj siromašnoj nazaretskoj kućici, i ti bi se mogla pitati da li je ta kuća dostojna tog nebeskog pohoda. Ti si mogla smatrati, daleko više nego Zaharija da je poruka bila odveć lijepa da bi bila istinita. Nikad pred tim, ti nisi pomišljala za se na takvo čudo. Nikad ti nije došla u duh misao da bi ti mogla biti izabrana za majku Mesiji. Ti bi bila mogla sumnjati da bi tako veliku povlasticu Bog ponudio djevojci koja izgleda nije na to imala nikakvo pravo: u tvojoj poniznosti, ti nisi ništa zapažala u sebi što bi ti zasluživalo tako

izvanrednu čast. Silno iznenađenje što ti ga je uzrokovala vijest moglo je kod tebe izazvati dvojbu ili sumnju.

U ostalom, u tom silno važnom trenutku Navještenja, sigurno je da je Sotona upeo sve svoje sile da spriječi dolazak Mesije na ovaj svijet. On je pokušao da te odvrati od anđelova poslanja, da ti prišapne da je to nemoguća stvar. On se vrzao oko tebe da ti nadahne sumnju u tvoju misao, da te učini malovjernom; nastojao je da pretpostaviš da je prijedlog odveć fantastičan a da bi mogao biti uzet kao ozbiljan. Nadao se da će te tako odvratiti da ga prihvatiš.

No ti nijesi ni jednog časa pristala ni na najmanju sumnju. Ti nisi mislila da bi plan božji bio odviše lijep a da ne bude istinit. Čitavom svojom dušom ti s u nj vjerovala. Ti si bila svijesna svoje nedostojnosti da primiš tako visoku povlasticu, i da ju nisi nikako zaslužila. Ali ti si znala jednako za moć i dobrotu Gospodinovu, koji se očituju s najvećom neovisnošću i nezasluženo. Bog može otkloniti ljudsku slabost i neznatnost, i njemu se dapače sviđa da čini svoja čudesa u malenima i slabima. Ti si dakle vjerovala da je Bog dovoljno velik i dobar da ti učini taj veličanstveni prijedlog. Ako si povjerovala u poruku, to je zato jer si bila uvjerena o božanskoj ljubavi, ljubavi koja uvijek nadilazi ono što mi o njoj možemo misliti.

I to je ta vjera koja je sasvim bila Bogu ugodna. Za biće koje je dobro i hoće da pokaže svoju velikodušnost, mučno je sresti sumnju i nevjerovanje u njegovu dobrotu. Gospodin se dakle obradovao da je našao u tebi, Marijo, nekog tko nije sumnjao u njegovu ljubav.

Jer si ti imala tu tako čvrstu i smionu vjeru, nauči nas više vjerovati u božansku ljubav. Mi ne vjerujemo dosta u nju. Bog nudi svim ljudima veoma lijepo preodređenje; stavlja im najvelikodušnije prijedloge. On želi samo jednu stvar: uzdići ljudski život na viši stepen, napuniti svojim milostima svako ljudsko biće i uvesti ga u divnu blizinu njegovu. Ali vrlo često, sukobljava se sa nevjerovanjem jer čovjek teško vjeruje u tako veličajnu ljubav.

Međutim Otac nebeski dokazao je svoju ljubav poslavši svoga Sina u smrt za spas čovječanstva. Taj dokaz ljubavi takne mnoga srca odveć površno. Toliki ljudi imadu dojam da je Bog veoma daleko od njih i da ih slabo voli. To što im nedostaje to je ono u čemu je bila tvoja velika zasluga, Marijo: vjerovati u ljubav. Mnogi slijede radije tragove Zaharije nego tvoje.

Dapače kršćani uvjereni u božansku dobrotu koja se očitovala u otkupiteljskom djelu i u žrtvi što ju je Isus prikazao za našu sreću, ne uspijevaju ostvariti posve spoznaju da ih Bog ljubi, osobno, neizmjernom ljubavlju. Pred Gospodinom oni su puni straha. Pobojavaju se moći koja bi im mogla škoditi, koja neprekidno vitla nad njima prijetnju. Oni ne znaju dovoljno gledati Boga kao što si ga ti gledala, videći u njemu neizrecivu dobrotu.

Tako se može potamniti ljudski život, zbog nedostatka pouzdanja u božju dobrotu. Otud se rađaju žalosti, razočaranja do umornosti, gubitak hrabrosti, očaj. Onaj koji nema žive vjere u božju dobrotu nužno je pod dojmom životnih teškoća, i u izvjesnim časovima, ne misli da bi ih mogao nadići. On ne misli na srdačnu brigu nebeskog Oca, koji ga vodi svim putevima i pomaže mu u opasnostima. On se osjeća bez sredstava, pa lako gubi hrabrost i veselje. Naročito on ne uočuje ljepotu života onakva kakva mu ga Bog pruža; on prolazi pokraj čudesa milosti a da ih i ne primjećuje.

Nasuprot tomu, onaj koji vjeruje u božansku ljubav sposoban je nadići sve mučne dojmove svakidanjeg života: on je siguran da će kroz teškoće taj život biti bolji i ljepši, jer je djelo neizmjerne dobrote. On vjeruje u ljudsku sudbu kojom mudro ravna očinska Providnost. Ako ne vidi uvijek sretnu stranu izvjesnih situacija, ipak je uvjeren da ta strana postoji, jer božja dobrota nikad ne uzmanjka. Vjera u božju ljubav podržava njegovo oduševljenje i zanos.

Udijeli nam, o Marijo, žar vjere koja odgovara veličini božanske dobrote, otkloni od nas sumnju i sumnjičavo nepovjerenje. Daj nam da vjerujemo u ljepotu ljudskog života onakva kakva nam ga nudi kraljevska darežljivost Gospodinova!

NAKANE PRI MOLENJU KRUNICE

Djevice velika po svojoj vjeri,

— *pomozi nam vjerovati od sve svoje duše u objavljene istine,*

— *privuci katoličkoj vjeri one koji je ne posjeduju,*

— *zaštiti našu vjeru od napasti sumnje i sumnjičavosti,*

— *daj da više vjerujemo usprkos teškoća u božansku dobrotu, i u ljepotu našeg ljudskog života,*

— *podržavaj iznad svakog razočaranja i svake malodušnosti žar naše vjere!*

ZAZIV

O ti koja si bila tako sretna da si vjerovala, razvij žar i čvrstoću naše vjere!

VIII

»EVO SLUŽBENICE GOSPODNJE«

U svojoj poruci, anđeo Gabriel otkrio ti je, veličinu određenja što ti ga je Gospodin ponudio. Ti si razumjela da ti je najveće dostojanstvo bilo obećano: ti ćeš biti majka Mesije; ti ćeš imati izvanrednu čast da rodiš jednog dana Spasitelja svijeta. Ipak tvoj odgovor na poruku je odgovor sav prožet poniznošću: »Evo službenice Gospodnje.«

Ti ne tražiš dakle slavu u izvanrednoj povlastici koju ti je Bog udijelio. U blistavosti tog otkrića, ti bi mogla osjetiti zadovoljstvo samodopadnosti. No daleko da bi ponosno digla glavu, ti ju spuštaš pred anđelom. U času kad ti on kaže da ćeš imati kao dijete sina božjeg, ti izjavljuješ jednostavno da ćeš ostati službenicom.

Službenica Gospodnja, ti si to bila i dosad. Ne znamo ni za kakvu pojedinost tvoga djetinjstva ili tvoje mladosti, no u trenutku Navještenja, ti se pokazuješ onakvom kakva si uvijek bila. Ti nisi trebala izmišljati svoj odgovor. Taj je odgovor bio oduvijek upisan u tvom srcu. Ti si uvijek u svojim odnosima s Gospodinom htjela postupati kao službenica.

Ti si razumjela da ljudsko stvorenje duguje svome Stvoritelju posvemašnju i bezgraničnu podložnost. Velika tajna ljudskog života sastoji se u tom da hotimice prihvati tu ovisnost. U tom treba biti temeljni religiozni stav: priznati svemoć Božju i dopustiti da ona jedina ravna nama. Ti si se osjećala veoma malena pred njim. Jer ti se sviđalo da u svemu slijediš pravac koji je on davao tvome životu.

Ni u kojoj prilici, nisi se htjela oduprijeti božjoj volji. Ti si znala da je pobuna proti toj volji bio grijeh što su ga počinili Adam i Eva, i da su sva zla čovječanstva otud proizašla. Zato što su odbili da se podlože božanskoj odredbi, prvi roditelji upoznali su pad i povukli su u svoje poniženje čitavo svoje potomstvo. Ako imade grijeha na ovom svijetu, toliko ćudorednih nevolja, to je stoga što se ljudska volja na početku nije htjela da prigne pred zapoviješću Stvoriteljevom. Gledajući kukavne posljedice tog buntovnog djela, ti si tim žarče podvrgla dubine svoje duše božanskim željama.

Tim podvrgnućem, ti si također htjela popraviti grijeh oholosti što ga je Eva počinila. Na početku povijesti čovječanstva, jedna je žena imala namjeru da se izjednači s Bogom i da radi s posvemašnjom neovisnošću: popustila je nagovoru zmije: »bit ćete kao Bog«, i ponašala se je kao da bi bila svoja vlastita vladarica. U središtu povijesti čovječanstva, druga jedna žena hoće naprotiv da se snizi

do skrajnosti pred Gospodinom, i to si ti. Nasuprot Evine ambicije, ti hoćeš da ostaneš u poniznosti svoga stanja, i kad ti anđeo predočuje naslov vladarice, ti protestiraš i izjavljuješ da ćeš biti samo službenica božja. Ti si nova Eva, ona koja nudi naknadu za grijeh prve Eve. U tebi, žena zauzimlje idealan stav darivanja same sebe u službi Gospodinovoj.

U toj riječi službenice, koja ti je bila draga, ti ne izražavaš samo svoju posvemašnju podređenost prema svemoćnom Gospodaru. Ti si razumjela da se Bog ne ograničava samo na to da traži da mu se duša podvrgne. On traži podvrgnuće u duhu ljubavi. Tu zavisnost punu ljubavi ti mu prikazuješ. Htjela si služiti Gospodinu sa svim oduševljenjem skrivene ali žive ljubavi. Službenica, ti si to bila jer si ljubila Boga svim svojim srcem. A jer si ga ljubila, nalazila si sve svoje veselje da mu služiš.

Bila ti je dakle trajna briga biti savršeno na raspolaganju u rukama Gospodnjim. Bila si sretna da ispunjavaš sve što je od tebe tražio. Nikad nisi oklijevala u vršenju njegovih zapovijedi. Bila je kod tebe uvijek spremnost službenice da izvrši volju Gospodarevu.

Za Navještenja, ti očituješ svoju nakanu da ostaneš u tom stavu. Uzvišenost majčinske dužnosti koja ti je povjerena neće te spriječiti da radiš kao službenica, da ostaneš na raspoloženju u svem što Gospodin htjedne. Odsada ti ćeš staviti još više ljubavi u tu službu, da odgovoriš ovoj velikoj ljubavi koju ti je Gospodin upravo pokazao. Još

radije nego u prošlosti, ti ćeš se sniziti pred božanskom Svemoćnošću, i prepustit ćeš mu vodstvo svoga života.

Pokaži nam ljepotu toga držanja službenice. Ti znaš, Djevice Marijo, da težnja koja je potakla Adama i Evu da se pobune protiv Gospodina i prekrše njegov zakon nije u nama umrla. Ti znaš da ljudska slavohlepnost traži uvijek posvemašnju neovisnost takmeći se s Božjom. Još manje čovjek voli biti službenikom; spontano on voli gospodariti, radije nego služiti. Ne pusti nas slijediti tu sklonost naše naravi, ni glas đavolske napasti koja hoće uzdignuće naše oholosti. Pomozi nam biti svijesnim naše neznatnosti pred svojim Stvoriteljem, i pristati sasvim na zavisnost prema njemu. Jer od njega sve primamo, spriječi nas da htjednemo osloboditi se te podređenosti koju mu dugujemo. Nauči nas da primimo sami sebe svakoga časa iz njegovih ruku i da primimo od njega sve što jesmo i sve što imamo, i prema tome, da budemo sasvim na raspolaganju toj božanskoj ruci.

Jer si ti stavila toliko ljubavi u tu riječ privedi nas da više ljubimo Gospodina, da ga služimo s više ushićenja. Ako slijedimo tvoj primjer, naša podložnost Bogu neće biti podložnost na koju bi nevoljko i kao silom pristali nego podložnost puna pouzdanja i ljubavi. Otkrij nam zatim tu sreću što donosi ljubav kad se služi. Daj nam također da osjetimo, kad se ponašamo kao službenici ili službenice Božje, prostranost duše, procvat velikodušnosti pune ljubavi.

Ti si htjela tim žarče biti službenica Gospodnja što si bila pozvana na veće djelo. Dajući da opazimo veličinu djela na koje nas Gospodin zove, pojačaj našu volju da ga ispunjamo kao poniznu službu. Gospodin nas poziva da surađujemo na otkupljenju svijeta, da radimo i trpimo na spas bližnjega. Time on hoće da dadne našemu životu višu vrijednost. Nadahni nam živu želju da pružimo našem Stvoritelju tu suradnju koju, u svojoj dobroti, on traži od nas. Ali koju sve diveći se zadaći koja nam je dodijeljena, mi ne osjetimo, kao ni ti, nikakvog samoljublja. Od sve svoje duše, hoćemo da budemo, jednostavno službenici.

Puno iza Navještenja, Krist, u toku svoga javnog života preporučivao je svojim učenicima da se smatraju kao službenici, pa i kao sluge nekorisne. Kad je čovjek učinio sve za Gospodina, mora se sjetiti da mu je on dao i snagu služiti. Kao ti, o Marijo, daj da nalazimo sreću u tome da budemo što manji pred Bogom, služeći mu i iskazujući mu, u ljubavi, svu čast tog služenja koje bi bez njega, bilo nekorisno.

NAKANE PRI MOLENJU KRUNICE

Djevice, službenice Gospodnja,

— *učini nas sve sluge i službenice Božje na sliku tvoju,*

— *pomozi nam nadvladati, strpljivom blagošću svoju sklonost oholosti,*

— ***nauči nas stavljati u svoju poniznost žarku ljubav prema Bogu,***

— ***promijeni buntovna srca, da se podvrgnu božanskoj ljubavi,***

— ***učini nas velikodušnim u revnosti služeći Gospodinu!***

ZAZIV

O ti koja si htjela ostati čitav svoj život službenicom Gospodinovom, daj nam želju i volju da Gospodinu služimo u svim stvarima!

IX

»NEKA MI BUDE PO RIJEČI TVOJOJ«

Nakon što si izjavila da si Gospodinova službenica, ti dodaješ posvemašnji pristanak na anđelovu riječ. Ti tražiš, Marijo, neka sve bude prema toj riječi.

To je bila riječ koju je Bog očekivao s tvoje strane. O tvom pristanku zavisio je čitav plan božjeg spasenja. On nije htio da ti postaneš majkom Spasiteljevom proti svojoj volji. Po anđelu Gabrielu on je tražio da ti pristaneš na to majčinstvo. I on te je puštao zaista slobodnom da na njegov prijedlog odgovoriš sa da ili ne.

Zaista Gospodin je želio tvoju suradnju u tajni spasenja. On ju je tražio ne samo od tvog tijela, nego i od tvoje duše. Da tvoja suradnja bude potpuna, trebalo je da ti htjedneš postati majkom Isusovom. Prije nego Duh Sveti siđe u tebe da učini djelo čudesnog začeća, ti si trebala na to pristati.

Svi su dakle božji nacrti zavisili o tvom pristanku. Ti si mogla odbiti. Da si rekla ne, ne bi bilo Utjelovljenja Sina Božjeg; svijet ne bi bio upoznao ni Krista ni Crkve.

Mi ne bismo primili taj divni život milosti koga nam je Otkupljenje zaslužilo. Svo svjetlo, svo milosrđe, svo veselje Evanđelja ne bi bili postojali. Naš svijet bio bi tako taman i tako žalostan! Po tome se vidi sva važnost odgovora, sa silno velikom odgovornošću koja je na te padala.

Srećom, kako je Gospodin uostalom bio to predvidio, no sa svom slobodom, ti si rekla da. Tvome »da« dugujemo sreću da posjedujemo Spasitelja i da nas je on otkupio. »Da« Navještenja promjenilo je lice svijeta. Ono nam daje Krista i ono je na početku Crkve. Nikad trenutak povijesti nije bio značajniji. Ti, nježna djevojka za koju većina ljudi nije ni znala, držala si u svojim rukama sudbinu čovječanstva.

To pokazuje u kolikoj mjeri je Bog do tebe držao. On je htio istaknuti značenje tvoje suradnje. On je htio da tvoje DA vrši veliki utjecaj na budućnost svih nas.

Taj DA ti si rekla s veseljem iz najvećih dubina svoga srca i bez i najmanjeg oklijevanja. U samom načinu kako si se izrazila, ti si dala razumjeti da se tvoja najtajnija želja podudarala s božanskom voljom. Što god je Bog tražio od tebe postajalo je smjesta tvojom vlastitom željom. Odsad će sve tvoje težnje imati kao predmet da dobro ispunjaju poslanje koje ti je bilo povjereno, i ti ćeš uložiti sve svoje sile da ispuniš plan Božji.

U trenutku kad si izgovorila svoj DA, ti nisi još znala za sve posljedice koje će on za sobom povući obzirom na tebe. Slijed događaja ostao ti je tajinstven. No tvoj pri-

stanak bio je stvoren kao konačan, i ti si bila odlučila da nikad ne povučeš ništa od toga DA, u koga si sakrila svu svoju dušu.

U zbilji, ostvarivanje toga DA Navještenja obuhvaćat će strašne žrtve. Kako bude tekao tvoj život, tako će on postajati sve bolnijim. Nakon što si imala sreću da živiš stalno u društvu Isusovu za vrijeme dugih godina u Nazaretu, morala si pristati na rastanak. Krist te je ostavio samu da vrši svoju apostolsku službu, i ti si iznova govorila, još odlučnijim žarom svoje početno DA. Kad je Isusova smrt bila na dogledu, zbog prijetnji koje su se dizale proti njemu, ti si nastavila šaputati svoj DA, usprkos nutarnjoj trpnji koju si pri tom osjećala. Na Kalvariji ti opet upućuješ nebeskom Ocu taj DA, DA kojim ti pristaješ na boli. Jer si jedanput za uvijek pristala na božanski prijedlog, ti si ostala vjernom ma koliko te on stajao.

Tu riječ koju si izgovorila odgovarajući na poruku anđela Gabriela, koju si tako često opetovala u toku svoga života, osobito u časovima krize ili kušnje, moramo i mi Bogu upućivati. Mi smo pozvani da reknemo DA slično tvome. Ništa se toliko Gospodinu ne sviđa kao ova mala riječ. Ma kako kratka bila, ona je najpotpuniji izraz našeg dara i naše ljubavi.

Nauči nas dakle, o Marijo, reći svoj DA kao odgovor na sve što nam Bog nameće ili nam predlaže. Daj da je izgovaramo bez oklijevanja, čim spoznamo volju božju! Daj da je izgovaramo dragovoljno veseleći se što možemo

učiniti štogod za Gospodina! Nek ona proizlazi iz naše najdublje želje, želje da se svidimo Onome koga častimo i ljubimo!

Daj nam razumjeti važnost našega DA. Istina, naš »da« nema tako sasvim izvanredno značenje koje je pripadalo tvome odgovoru u trenutku Navještenja. A ipak, Bog mu pridaje veliku vrijednost. O našemu »da« on čini zavisnim ostvarenje izvjesnih vlastitih namjera za dobro drugih i za naše lično. On je htio da mu treba naša pomoć, kao i tvoja. Bez našega »da«, on nam ne bi mogao dati, kao ni našem bližnjemu sve što želi.

Kad smo u napasti da reknemo ne, dovedi nam pred oči šta bi nam sve nedostajalo kad bi pri Navještenju ti bila odbila božansku ponudu. To bi bila velika nesreća. Odlučiti ćemo dakle da nikad nećemo osujetiti božanski plan suprostavljajući mu svoje odbijanje. Jer ti tako živo dugujemo što si rekla DA, pobrinut ćemo se da jednakim načinom odgovorimo na volju Gospodinovu.

Naročito u trpnji potrebna nam je hrabrost da reknemo i podržimo svoje »da«. U tim okolnostima uistinu, božanska volja može nam se činiti okrutnom, pa i nepravednom. Kad se na nas sruči tuga, mi nalazimo da je kušnja preteška za naša leđa, i u napasti smo da od Boga tražimo da nam položi račun. Zašto nas udara jače nego druge? Mi bismo htjeli odbiti bol koju smatramo da nismo zaslužili ili koja nas odviše razdire. No ti nisi postavila pitanje Gospodinu kad te je udario usred tvog maj-

činskog srca, na Kalvariji. Ti nisi pitala zašto ti je nametao žrtvu koja je u tolikoj mjeri razdirala tvoje nutarnje biće. Tvoj DA, u tom strašnom potresu koji je drmao čitavim tvojim bićem, nije te uskolebao, bio je isto tako bistar i isto tako čist kao nekoć. To je taj DA tako čist, koga bismo htjeli nasljedovati usred boli.

Neka dakle naš »da« kao tvoj, ustraje u našem životu! Nek ne bude nikad napola izrečen, ni pomiješan s ustezanjem, ni gorčinom ni lošim raspoloženjem! Nek u nj ne ulazi okus jednoga »ne«! I ako to treba biti jedan junački »da«, da ga uspijemo izgovoriti, ne samo usnama, nego iz dna srca!

Jer se čitav tvoj život sastojao u jednome DA upućenu Gospodinu, bio je takav kakva ga je Gospodin zamislio. Božja svemoć mogla je u tebi stvoriti divote koje je željela. Kad Gospodin traži naš da, to je također zato da ostvari u nama divote. Dapače i kušnje trebaju doprinijeti tome da učine naš život, kao tvoj, bogatijim i ljepšim. Da te sve božanske divote dođu u nas htjeli bismo izgovoriti svoj da sa svom prostranošću koje smo sposobni.

Djevice koja si svojim usnama izgovarala samo DA, daj nam da pristanemo na sve što Bog od nas hoće!

NAKANE PRI MOLENJU KRUNICE

Djevice poslušna,

— *učini nas sasvim spremnim vršiti volju božju pa i najmanje božanske želje,*

— *daj nam snage da uvijek reknemo DA, svome Nebeskom Ocu,*

— *pomozi nam pristati dragovoljno na žrtve koje Bog od nas traži,*

— *pobudi velikodušnost kod onih koji su u napasti da reknu »ne« Gospodinu,*

— *daj da svojim vjernim i veselim da, mognemo, u najvećoj mjeri surađivati na spasenju bližnjega!*

ZAZIV

O ti koja si usklađivala svoj život s voljom božjom, nauči nas savršeno prianjati uz tu volju i cjelovito je ispunjavati!

X

PRVO PUTOVANJE S KRISTOM

Nakon što se Utjelovljenje zbilo u tvom krilu, ti si otišla u posjetu svojoj rođakinji Elizabeti. Sv. Luka nam kaže da si otišla žurno u brda.

Zašto ta žurba? To je stoga što od trenutka u kome si rekla svoj DA anđelu, čudesna se tajna odigrala u tebi. Od tada ti si nosila u sebi Mesiju. On je bio tu, sakriven u tebi, no kao svjetlo koje će jednog dana osvijetliti sve narode zemlje. Još ga nisi osjećala, no znala si da je oživljen životom kojim će obnoviti svijet. Da taj Sin božji, tako velik, stanuje u tebi, to je bila istina koja te je ushićivala. Ushićenje je činilo da si žurno išla.

Taj put Posjete, to je bilo tvoje prvo putovanje sa Spasiteljem. Ono se obavljalo u najpotpunijoj skrovitosti. Ti si išla s njim, za njega, u njemu; hodajući, ti si ga nosila. Ti si već ostvarivala tu riječ koju će on kasnije uputiti svojim učenicima: »ostanite u meni, i ja u vama«.[8] Isus je ostajao u tebi tjelesno; a ti svojim mislima uzduž

[8]) Iv, XV, 4.

tog puta, i ljubavlju koju si mu htjela zasvjedočiti, ti si ostajala u njemu.

Kroz četiri dana dok je trajao put, nisi mogla ni na što drugo misliti nego na svog Sina. On je neprekidno bio pred tvojim očima, s licem koje ti još nisi poznavala, no koje se stvaralo u tebi. U svim stvarima koje si gledala svojim očima i lijevo i desno od puta, u svim krajolicima koje si mimoilazila, ti si uvijek gledala svoga Sina. On je bio kao slataka obuzetost tvoga bića. Riječi anđela Gabriela neprestano su dolazile u tovoj duh. »On će biti velik , bit će zvan sin Svevišnjega. Gospodin Bog dat ćemu prijestolje Davida njegova oca; vladat će u kući Jakobovoj zauvijek; njegovu kraljevstvu neće biti svršetka«.[9] Kralja si dakle nosila u sebi; kralja koji će vječno vladati. Prije nego zauzme prijesto Davida on se nastanio u tebi.

Kako da ne budeš ushićena tom sigurnošću? Ti si posjedovala u sebi onoga koji je bio veći od svijeta koji te je okruživao. Ti si sadržavala nadu spasenja za čovječanstvo. To nije bila više nada nekog budućeg događaja; događaj se počeo ostvarivati, i nitko ne bi mogao istrgnuti iz tvog krila tog Spasitelja, konačno dana ljudima. Sigurna u to posjedovanje, ti si hodala u veselju.

I promatrajući te na tom putu, mi više shvaćamo oduševljenje koje bi nas trebalo obuzimati kad Gospodin sta-

[9]) Lk, I, 31—32.

nuje u nama. I mi smo na putovanju s Kristom. Kad idemo, mi nosimo sa sobom Spasitelja. Stoga nismo nikad sami na našim putovanjima. On je prisutan i u našem je društvu. Mi ga nužno ne osjećamo, no on je neprestano tu, u najvećim našim dubinama. O da bi on postao za nas kao što je bio za te, slatka obuzetost, tako da se naša misao spontano usredotočuje na njemu!

Neka bismo sad bili puni udivljenja nad tom nutarnjom prisutnošću Kristovom! Nositi u sebi nekoga koji je neizmjerno veći od nas, nije li to neiscrpivo vrelo nutarnjeg veselja? Ti, Marijo, koja si osjećala ushićenje u tajnosti svoga srca, da posjeduješ Mesiju, saopći nam žar svoga života, razumijevajući kako je opojno posjedovati Boga u sebi. Kao put tvoje Posjete, i naš put treba biti put velike radosti, i nade koja već posjeduje ono čemu se nada.

Pravo rekavši uostalom, ako si nosila Spasitelja i ako si ga nosila pri njegovom prvom putovanju na ovom svijetu, još je tačnije reći da je on tebe nosio. To je Krist koji ti je iz nutrine, davao moć da hodaš; on je podizao tvoju dušu i poticao tvoju žurbu; on te je prožimao srećom na tom dugom putu. Stoga ti je taj put izgledao tako lagan; nisi osjećala zbog njega nikakva umora, usprkos žurbi s kojom si ga obavljala. Kad Spasitelj stanuje u duši on sam uzimlje na sebe teret puta koga treba preći.

Jednako je tako s našim životom, koga Krist nosi. Onaj koga potajno nosimo u sebi, nosi nas svemoćnom snagom.

On pušta da na nj padne naša umornost i podržava našu svježinu. Tako nas čini laganijim. Možda nismo postali dovoljno svijesni tog Spasiteljevog djelovanja u nama; mi prečesto smatramo da se s teškoćama i opasnostima puta moramo suočavati isključivo svojim vlastitim silama, dok nas Kristova snaga čini sposobnim da ih sve nadvladavamo. Bilo bi mnogo bolje da krenemo na put kao ti s poletom sigurnim da će nas Gospodin podržavati.

Tvoji žurni koraci na putu u brda, u pravcu Judeje, podsjećaju nas ohrabrujućeg opisa jednog proroka u Knjizi Utjeha. To je opis približavanja glasnika koji navješta dolazak Mesije: »Kako su lijepi na brdima koraci glasnika dobre vijesti koji nagoviješta mir, koji donosi sreću, koji najavljuje spasenje, koji kaže Sionu: ‚Tvoj Bog vlada'!«[10]

U svom viđenju prorok je gledao glasnika kako hiti da dođe navijestiti, onima koji su ga nestrpljivo očekivali, uspostavu kraljevstva božjeg. Tako si ti, Marijo, hitila preko brda da navijestiš mesijansko kraljevstvo koga je Bog započeo uspostavljati. Jer to je upravo bio predmet poruke koju si ti sakrivala u sebi: tvoj će Sin uspostaviti kraljevstvo kome neće biti kraja. Ti si bila prva glasnica te dobre vijesti. Ti si išla k Elizabeti da s njome podijeliš svoju radost.

Promatrajući te pri tom hitrom hodu na putu, mi ponavljamo s prorokom: »kako su lijepi na brdima koraci

---

10) Is., L II, 7.

glasnice dobre vijesti! Ti si glasnica koja najavljuje pomirenje Boga s ljudima, i mir među ljudima; glasnica koja donosi sreću, koja navješta spasenje, koja kaže Sionu i čitavom svijetu: ‚Tvoj Bog vlada'.«

Ti si slika svih onih koji će kasnije nositi dobru vijest u sve dijelove svijeta. Ti ideš na čelu svih glasnika Evanđelja, svih onih koji će navieštati ljudima mir, spasenje i sreću, jer Krist je konačno prisutan među njima. Na tom skromnom i nepoznatom putu Pohođenja, Ti si prva slika apostola Isusovih, njegovih misijonara.

I kad mi krećemo istim putem, udijeli nam, o Marijo, revnost da nosimo Krista drugima. Ti si gorila od želje da saopćiš Elizabeti, a zatim čitavom svijetu blago koje je bilo u tvom posjedu. Ovoga Krista koga si s toliko sreće držala u svom srcu, bila si još oduševljenija što ćeš predavati njegov sjaj drugim dušama. Daj da nas oživljuje ovaj jaki apostolski žar, ta nestrpljivost da drugima podijelimo sreću ljubavi prema Kristu i da ga posjedujemo!

Hoćemo da te slijedimo, čitavog svog života na putu tvoga Pohođenja dok nas Spasitelj nosi i dok ga mi nosimo svome bližnjemu.

NAKANE PRI MOLENJU KRUNICE

Djevice oduševljena Kristom,

— *Udijeli nam svoje oduševljenje da posjedujemo Gospodinovu prisutnost,*

— *Učini da čitav svoj život stupamo s Kristom i za Njega,*

— *Daj da nas zaokupi apostolska briga da drugima donosimo Krista,*

— *Podrži žar svih onih koji se posvećuju apostolatu,*

— *Udostoj se potaknuti što više misijonarskih zvanja!*

ZAZIV

O Ti koja si bila obuzeta posjedovanjem Krista htijući ga davati, raspiri u nama želju da drugima nosimo poruke Isusove!

XI

SUSRET

Kakvo si radosno iznenađenje Marijo priredila Elizabeti pozdravom što si joj ga uputila.

To je ponajprije bilo iznenađenje da iza tako dugog vremena ugleda svoju rođakinju. Četiri dana hoda koja su dijelila Nazaret od Elizabetine kuće nisu dopuštali česte dodire. No ti su dodiri bili tim srdačniji. Ovaj put, ništa posebna nije dalo predvidjeti tvoj pohod; to je radost koja nadođe neočekivano, koja izgleda da ravno s neba pada. Radost je tim življa kod Elizabete jer te je poznavala i cijenila. Tko bi o Marijo mogao te upoznati a da ne zaželi ponovno te vidjeti? U sjećanju na tebe što ga je Elizabeta o tebi sačuvala sve je bilo blistavo. Mora dakle da je bila puna sreće kad te je najednom ugledala.

Međutim, veselje koga ona osjeća imade naročito drugi uzrok; ono pripada jednom višem redu. Čim je začula tvoj pozdrav, Elizabeta osjeti kako je dijete zaigralo u njenom krilu i napuni se Duha Svetoga. Nešto je tajanstvena proizašlo iz tebe što je u trenutku preobrazilo tvoju

rođakinju. Nisu to samo tvoje riječi, koje su zazvonile u njenim ušima, nego jedna nadnaravna sila koja je prodrla u njezinu dušu. Kasnije o Isusu će biti rečeno da je tajanstvena sila proizlazila iz njega i uzrokovala ozdravljenje bolesnih koji su mu se približavali. Takva pojava se zbila za vrijeme Pohođenja. Ovdje, iz tebe proizlazi tajanstvena moć.

U zbilji, ova moć proizlazi također, prije svega, iz Krista sama. To je dijete prisutno u tvome krilu koje čudesnim načinom djeluje na Elizabetu. Spasitelj je htio da preko tebe izvrši, putem tvoje posjete svoje prvo preobražavajuće djelovanje na duše. I kao što si ti čitava prožeta njime, to djelovanje postizava kroz tebe svoju punu djelotvornost. Dosta je da rekneš riječ, da pozdraviš svoju rođakinju, pa da je sjaj Spasiteljev dosegne i potrese u čitavom njenom biću.

U čem je taj drhtaj? To je poplava radosti koja prati dolazak Mesijin. Elizabetino je dijete kao poskočilo od radosti u majčinom krilu da primi posjetu koja je bila Kristova posjeta. Tako, gdje ti ideš, i kuda ćeš u buduće ići Marijo, ti siješ oko sebe veselje jer nosiš ljudima njihova Spasitelja.

Pohođenje je odjek velike radosti koja je obuzela tvoju dušu za Navještenja, otkad je anđeo Gabriel rekao: »raduj se!« To je uostalom u ime svih ljudi da te je Bog pozvao da se raduješ. Tvoja je radost bila određena da se

prosiplje i širi. Za tvog ulaska u Elizabetinu kuću ona se snažno proširuje.

Provala velike radosti je tim jača što se za vrijeme puta koga si prevalila veselje gomilalo u tvome srcu. Ti si taj put prevaljivala u oduševljenju i, na kraju puta, sve što si sabrala u svojoj duši našlo je svoj odušak. Elizabeta prima odjek radosti koja se kroz četiri dana neprestano povećavala i produbljivala.

Ne čudi se dakle, Marijo, ako mi želimo primiti tvoj pohod da bismo bili dionicima tvoje radosti. Mi bismo htjeli da tvoj glas zazvoni na našim ušima i da nas kao kod Elizabete velika radost obuzme kad nam se približiš. Obnovi za nas u tajnovitosti svoje duše svoje Pohođenje saopćavajući nam svoje oduševljenje.

Istodobno kad i tvoje oduševljenje punina Duha Svetoga prelazi u Elizabetu. Jer prema riječi sv. Luke, u trenutku kad je osjetila dijete podrhtavati u svom krilu »napuni se Duha Svetoga«,[11] i glasno uzvikne da bi izrazila svjetlo kojim je natopljena.

Veselje dakle što ga predaješ svojoj rođakinji, veselje je puno milosti i svetosti. Izazvavši taj izljev Duha Svetoga ti si joj osiguravala najdragocjeniji dar što ga Bog čini ljudima. Duh Sveti je božanska osoba koja je sva ljubav, i kad dolazi u neko stvorenje to je sva božja ljubav koja u nju dolazi. Bog se daje po Duhu Svetom, jer se

[11]) Lk I, 41.

daje po ljubavi. Sam Isus htio se je dati ljudima po Duhu Svetome. Tako je Utjelovljenje provedeno u tvom krilu po Duhu Svetom. I za Pohođenja, Sveti Duh je bio taj koji je dao osjetiti svoj utjecaj na Elizabeti. Po njemu, ljubav Spasiteljeva dolazi taknuti i prosvijetliti tvoju rođakinju.

Uostalom, za vrijeme čitavog puta, veliki upliv Duha Svetoga nije prestajao rasti u tebi. Radost i oduševljenje koji su te oživljavali bili su njegovo djelo, i ako si išla sa žurbom, to je zbog njegove pokretne snage. To je on koji te je nadahnuo da pođeš, koji te je pokrenuo, budio i podržavao tvoj zanos.

Istina, tvoja velika radost proizlazila je iz prisutnosti Spasiteljeve. I tvome su se djetetu svraćale tvoje misli. Ali upravo Duh Sveti je onaj koji uspostavlja u srcima prisnost s Kristom. To je dakle bio on koji, nakon što je u tebi stvorio tjelesnu blizinu s Riječju tijelom postalom, stvarao je u tebi još uže duhovno jedinstvo s njime. On je bio taj koji ti je pokazivao tvoje dijete očima tvoje duše, koji je prenosio na nj sve tvoje misli, koji je uspostavljao između vas neprekinuti razgovor. To je on koji je privlačio k Isusu tvoju majčinsku ljubav istodobno kad i tvoju vjeru i tvoje pouzdanje.

Tad čovjek bolje razumije kako je Sveti Duh prešao iz tebe u Elizabetu. Vi ste se predale njemu, u sabranosti i nutarnjoj šutnji, za vrijeme tvoga puta. On te je posjedo-

vao, i tvoj susret s Elizabetom trebao ju je nužno dovesti u dodir sa Svetim Duhom.

Neka pri našim susretima s tobom, Marijo, mognemo i mi primiti ovu istu puninu Svetoga Duha! Tvoje Pohođenje bila je prva predodžba Duhova, izljev svjetla i veselja koji su nastali u tvojoj rođakinji bio je slika velikoga izljeva koji će preobraziti učenike sabrane u dvorani posljednje večere u tvojoj prisutnosti. Ti koja si prva koja nosiš Krista, ti si također prva koja dijeliš Svetog Duha, koja služiš kao sredstvo njegova širenja.

Od Tebe dakle posebno molimo da budemo napunjeni ovim vrhovnim božanskim darom. Sa Svetim Duhom mi ćemo primiti sve druge darove. Jedno više svjetlo uvesti će nas u tajnu Objave, i mi ćemo s većom jasnoćom shvatiti istine naše vjere. Mi ćemo bolje razumjeti po ovom božanskom rasvijetljenju, što si ti sama, kao i Elizabeta koja, jednom prosvijetljena Svetim Duhom, gledala te je kako te nikad prije nije promatrala. Tvoja te je rođakinja vidjela odjednom takvom kakva si bila u očima božjim, u velikoj ulozi koju ti je Gospodin povjerio. Da bismo te cijenili u tvojoj pravoj vrijednosti, nama je potreban Sveti Duh.

Kad ti obnavljaš u našim dušama tajnu svoga Pohođenja, udostoj se privući u nas Svetog Duha, da nas obilno prosvijetli, i da nam dadne bolje uočiti divote koje je stavio u tebe.

NAKANE PRI MOLENJU KRUNICE

Djevice obasjana milošću,

— *daj da štujemo i dublje ljubimo Svetoga Duha,*

— *pomozi nam da čitavu svoju dušu predamo Svetome Duhu, njegovom božanskom zahvatu,*

— *utječući se češće Svetome Duhu, daj da dublje prodremo u blizinu Spasiteljevu,*

— *po potpunijem nutarnjem životu, daj da pristupamo bližnjemu kao nosiocu milosti,*

— *otkrij nam više, u svjetlu Svetoga Duha, što si ti za nas!*

ZAZIV

O ti koja si priopćila Elizabeti Svetoga Duha, udostoj se napuniti nas pri dodiru s tobom Duhom svjetlosti i ljubavi!

XII

SLUŽBENICA BLIŽNJEGA

Tek što si se izjavila službenicom Gospodnjom, o Marijo, ti si htjela raditi kao službenica svoga bližnjega. Ako si odmah iza Navještenja krenula na put da dođeš Elizabeti, to je bilo u nakani da pomogneš svojoj rođakinji. U svom poslanju, anđeo Gabriel dao ti je razumjeti da će Elizabeti biti malo potrebna tvoja pomoć, jer ona je očekivala dijete. Nije izričito tražio od tebe da ideš k njoj, no kroz njegove riječi ti si čula božanski poticaj. Tvoje srce bilo je spremno na sve usluge ljubavi. I tako si otišla bez odgađanja.

Ipak ti bi imala dosta razloga ili izlika da ne poduzmeš taj put. Mogla si prizvati kao razlog da ćeš se odsad morati brinuti osobito za svoje zdravlje, za dobro djeteta koga si nosila. A putovanje će ti nametnuti veliki umor, jer ono je trajalo više dana hoda. S druge strane bila si izložena opasnostima i pogibeljima. Mogla si dakle pronaći da je taj put odveć tegoban, a kako ti anđeo nije izričito preporučio takav put, mogla si ga se opravdano odreći.

No sve te izlike nisu te ni trena zaustavile. Ti si znala da je lako izmaći pozivima milosrđa, i da se uvijek mogu prizvati više ili manje vrijedni razlozi. No velikodušnost pomete sve izlike i sva oklijevanja. Već dugo, ti si se bila navikla misliti radije na druge nego na sebe. U toj prilici, ti ne misliš na uznemiravanja i neugodnosti puta; ti misliš samo na uslugu koju ćeš moći učiniti Elizabeti, i, sa žurbom daješ se na put.

Ti nam pokazuješ s kakvom spremnošću moramo misliti na druge više nego na same sebe. Kad se traži od nas ili nas se potiče na neku uslugu tolike nam izlike dopuštaju da je se oslobodimo! Ali ako smo nadahnuti duhom ljubavi sličnim tvome, bit ćemo sretni da zaboravimo sami sebe i da se žrtvujemo za svog bližnjega. Učini, Marijo, da čujemo na pol riječi božanski glas koji nas poziva da se žrtvujemo za druge, i da naš prvi odgovor bude odgovor velikodušnosti.

Odvrati nas od sebičnog računanja, od proračuna svake vrste da bismo si prištedili napor koji drugome koristi. Daleko od tog da domišljato izmičemo, učini nas domišljatim da olakšamo teret drugih, da im dođemo u pomoć. Daleko od tog da proti svojoj volji učinimo uslugu kad ne vidimo načina da je izbjegnemo, daj da sve činimo s pravom revnošću. Nek se uvijek smatramo drugima na raspoloženju!

Što je bilo kod tebe naročito zaslužno, to je da si ti htjela biti službenica Elizabete nakon što si doznala da

ćeš biti majkom Spasiteljevom. Po poruci anđela Gabriela ti si znala da ti je Bog udijelio dostojanstvo veće od onoga tvoje rođakinje. Svijesna si bila da si bila izabrana između svih žena Israelovih, da si primila najveću povlasticu. A eto premda viša u dostojanstvu ti si ta koja krećeš na put i ideš pomagati Elizabetu kroz tri mjeseca u kućanstvu, obavljati kod nje sluškinjske poslove.

Tvoja je rođakinja uostalom smjesta uočila plemenštinu tvoje geste. Zahvaljujući svjetlu Svetoga Duha, ona je spoznala u tebi majku Mesije i proglasila te nad svim ženama zemlje: »ti si blagoslovljena između svih žena, uskliknula je ona, i blagoslovljen plod utrobe tvoje! i otkuda mi je dano da majka moga Gospodina dolazi k meni?«[12] Elizabeta uviđa da je to prije ona koja bi trebala tebi doći, da ti čestita, da ti služi, tebi koja si majka Gospodinova. Ona se tim više divi poniznosti koja te je dovela k njoj.

Ti nisi dakle, Marijo, od onih osoba koje drugima pokazuju dostojanstvo koje posjeduju i koje traže da se pred njima prigne. Ti ne želiš igrati veliku gospođu, ti koja si ipak najveća među stvorenjima. Nitko neće naslutiti, za vrijeme tvog boravka kod Elizabete da si postala dionicom izvanredne milosti od strane božje. Vidjet će se kako u toj kući obavljaš najobičnije poslove, da uzimlješ na se sve terete i da radiš posao koji kao da ti naravno pripada.

---

[12]) Lk I, 42—43.

Ti si tako služila svojoj rođakinji s istim žarom kojim si služila Gospodinu. Nisi prestajala biti manjom, tako da Elizabeta nije bila ni malo u neprilici tražeći od tebe bilo koju uslugu. Jer ti nisi htjela stavljat nikakve granice tvojoj ljubavi prema Bogu, ti nisi stavljala nikakva ograničenja ljubavi prema bližnjemu. Nikad nisi našla da je koji rad prenizak, previše prost, ponižavajući. Osim toga ti si se brinula da sve činiš sa smiješkom, tako da se nije primjećivala muka koju si imala ili možda tajna odvratnost koju si trebala nadvladati. U tom smiješku obnavlja se radost prvog trenutka tvoga Pohoda što si ga rasula u kući svoje rođakinje.

Povrh toga, nisi ti pokazivala svoju spremnost da služiš samo Elizabeti. Svi kojima je trebala tvoja pomoć nalazili su te uvijek spremnom prema tvojim mogućnostima i tvom vremenu da činiš uslugu. Tu također tvoja ljubav nije označavala nikakvih granica. Ti si znala biti, prigodice, služavkom svima.

To ponašanje ostaje za nas, kao što je bilo i za Elizabetu predmet čuđenja i udivljenja. Dapače riječ službenica izgleda da u naša vremena nosi neki ponižavajući prizvuk, i čovjek se gotovo ne usuđuje više upotrebljavati ga. A ti si od njega učinila počasni naslov, i naročito ti si ostvarivala što ta riječ znači. Daj da i mi smatramo čašću služiti svoga bližnjega.

Nama je teško prigrliti Kristove preporuke: najveći treba postati najmanjim, i prvi mora raditi kao da bi bio

posljednji među svima. Tvoj primjer je tu da nas ohrabri: ti si bila prva, najveća među svim ženama, ti si htjela biti posljednjom, najmanjom od svih. Tko bi dakle mogao smatrati svojim pravom da drugima gospodari kad si se ti trudila da im služiš?

Nauči nas Marijo, umijeću da služimo bližnjega u najnižim stvarima, revnosti da uzemljemo na se izvjesne teške poslove i dapače kad osjećamo neku odvratnost da se žrtvujemo još sa smiješkom. Budući da se služavka ne tuži radi posla koji na nju spada i jer ti nisi nikad pokazala ni najmanji otpor, ni najmanju zlovolju u tvome dobrovoljnom djelu služavke, daj nam da izbjegavamo svaku tužbu.

U nebu gdje ti sjaš sada u slavi, tvoja je najveća briga da još budeš u službi čitavog čovječanstva. Ti tamo ne možeš više znati za poniženja svake vrste što si ih na zemlji iskusila; ali tvoja volja da služiš drugima ostala je ista i mi se neprestano koristimo tvojim uslugama u svim pojedinostima našega života.

Zahvaljujući ti što si htjela biti do kraja našom službenicom, molimo te snagu da te nasljedujemo, i da postanemo službenicima svih onih koji nas okružuju.

NAKANE PRI MOLENJU KRUNICE

Djevice, dobrovoljna službenice bližnjega,

— *razvij u nama veliku ljubav prema svima koji nas okružuju,*

— *ojačaj našu volju da služimo bližnje, da se žrtvujemo za njih,*

— *u našim odnosima s drugim, učini naše srce blagim i poniznim,*

— *pomozi onima koji imaju poslanje u Crkvi da ga vrše u duhu požrtvovnosti,*

— *učini našu požrtvovnost ljubeznom i vedrom, bez pritužbe i prigovora!*

ZAZIV

O ti koja si htjela biti službenicom bližnjega istodobno kad i službenicom Gospodnjom, nauči nas služiti druge poniznom ljubavlju!

XIII

MAGNIFIKAT
VELIČA DUŠA MOJA GOSPODINA

Ti ne puštaš bez odgovora pohvalu što ti je upućuje Elizabeta. »Blagoslovena ti među ženama, rekla je ova, i blagoslovljen plod utrobe tvoje!«[13] Ta je pohvala izražavala jednu istinu; ti nisi mogla nijekati, Marijo, da si stvarno blagoslovena među ženama, jer je plod utrobe tvoje bio blagoslovljen. Ti dakle primaš ovu pohvalu, no ti odmah prebacuješ svu zaslugu za to na Boga svojim Magnifikat, Veliča.

Gospodina, veliš, i samo njega, treba hvaliti za svu veličinu koju ti je udijelio. Izjavivši: »Veliča duša moja Gospodina«,[14] ti odaješ poklikom svoga srca veličinu božju. Izraz »moja duša« znači »ja sama u onom što je najdublje u meni. Sva dubina tvoga bića hoće da prizna darežljivost božju.

---

13) Lk I, 42—43.

14) Lk I, 46.

Bez sumnje, nisi ti prva koja izražuješ takve osjećaje. Nisi trebala nego slijediti oduševljenje s kojim su drugi veličali Gospodina, kao psalmista: »Hvalim te, Jahve, od svega svoga srca, pripovijedam sve hvale tvoje, radujem se i kličem u tebi, pjevam ime tvoje o Svevišnji!«[15] Na isti način tvoja duša kliče od veselja, o Marijo, u Bogu. No ti akcenti poprimaju kod tebe osobnu snagu koju prije ne bi mogli imati. Jer, ti prva, pjevaš vrhovnu sreću koja je upravo udijeljena čovječanstvu, po Spasitelju koji nam je dan. Prije tebe, taj Spasitelj bio je samo nada, i veličina božja trebala se tek pokazati. Sada, Krist je stvarnost; veličina se božja otkrila u njemu. To je ono što daje tvojoj himni novo značenje.

Ako su riječi koje upotrebljuješ bile već upotrebljene prije tebe, tvoji su osjećaji ipak nešto nova, novošću sama Utjelovljenja koje se upravo zbilo. Ti hoćeš da se sa zemlje uzdigne pjesma koja najvećim žarom odgovara daru s neba primljenom. Čovjek je takva neznatnost u poredbi s onim što mu Gospodin daje; no barem, on može izraziti veličinu u zahvalnoj himni koju upućuje Svevišnjemu.[16]

Ti ističeš razlog svoga zanosnog klicanja: to je stoga jer je Bog »spustio pogled na svoju poniznu službenicu«.[17]

---

15) Ps IX, 2—3.

16) Sjajan odgovor — hotimičan ili nehotičan — René Laurentin-u i onima koji kao da nastoje umanjiti izvornost i ljepotu »Magnifikata«, kao da on ne bi bio ništa nova. *(Op. ured.)*

17) Lk I, 48.

Drago ti je opetovati riječ službenica, kojom izražavaš svoju posvemašnju podložnost Gospodinu. Ovo zvanje službenice bilo je vrlo skromno, i nije išlo za tim da privuče pažnju; ono kao da te je poništavalo, činilo te sasvim neznatnom. No božji je pogled sve preobrazio. Bog te je pogledao i stavio pred sve ljude da ti se dive.

»Jer evo od sada će me zvati blaženom sva pokoljenja«. Ta izjava, Marijo, neprekidno se ostvaruje. Sva ljudska pokoljenja pjevaju tvoju sreću, i pjevaju je sve više i više. Ona priznaju da je Svemogući učinio u tebi divote kakvih ni u kome drugom stvorenju nije proizveo. Mi se također, u ovome trenutku pridružujemo svima koji su slavili u prošlosti, koji slave u sadanjem času i koji će slaviti u budućnosti uzvišnost kojom te je Gospodin odjenuo.

Ova sreću koja ti je dana mogla je biti udijeljena drugima koji bi prividno imali više naslova da poberu ljudsko udivljenje: Sve ugledne ličnosti, svi bogataši ili moćnici, svi velikani svijeta. No Gospodin je, veliš, oborio ljude ohola srca, srušio s prijestolja moćne, i uzdigao ponizne; napunio je dobrima izgladnjele; i otpustio bogate praznih ruku.«[18]

Bogati i moćni ovoga svijeta bili bi mogli misliti da će se Marija pojaviti među njima i da će biti od njihovih. On razvija svoju božansku snagu u onima koji su, ljudski govoreći, slabi i u oskudici. Istina, ne osuđuje on imetak i moć kao takve. No on se odvraća od onih koji stavljaju svoju nadu u svoje bogatstvo ili svoju moć, koji se zbog njih ohole i pouzdaju sami u se. Oni koji se u svojoj taštiti ili svojim prekomjernim težnjama smatraju bogatim, čvrsto osiguranim u svom društvenom položaju, otpravljeni su praznih ruku ili je njihovo gospodstvo srušeno.

Ti naprotiv, Marijo, nisi imala ni bogatstva ni posebne vlasti ni ugleda kod drugih. Bila si nepoznata i nepriznata od sviju smatrana jednostavnom djevojkom, između mnogih drugih. Ti si bila siromašna, kao što su u Starom Zavjetu siromaci Jahvea, oni koji su oskudijevali na dobrima ovoga svijeta, a koji su tim bolje tražili viša, duhovnija bogatstva. Ti su siromašni žeđali za prijateljstvom s Bogom, Bog je sačinjavao njihovo jedino blago, ali također njihovo veliko blago. Ovoj će vrsti siromašnih Isus naviještati sreću: »Blago siromašnima srcem, jer je njihovo kraljevstvo nebesko.«[19]

Ti si bila siromašna, Marijo, ne samo stoga što si posjedovala vrlo malo, nego jer si se odrekla toga bogatstva koje je najplemenitije i najčasnije kod žene: imati djece. Svojim obećanjem djevičanstva, ti si se odrekla da postaneš majkom obitelji, i ti si prikazala Gospodinu ovu žrtvu koja te je lišavala tvojih najdubljih želja. Htjela si biti

[18] Lk I, 51—53.

[19]) Mt V, 3.

ona koja sve očekuje od Gospodina, a od sebe ništa; ti si dapače očekivala od njega svu vrijednost svoga života.

Jer si bila siromašna, Gospodin te je obogatio izvanrednim načinom. U tebi se prvoj ostvarilo blaženstvo: kraljevstvo božje vam je dano. Ti si ga odsad posjedovala u osobi tvoga djeteta, kralja budućnosti.

Tvoja hvala, tvoja zahvalnost dižu se tim življe Bogu što je on to koji je u tebi sve učinio. Njegovo je djelo tim divnije što se je ostvarilo na siromašnom i slabom biću. Slaveći tu veličinu božanskog djela, ti ne misliš samo na se, nego na sve one koje Gospodin obogaćuje svojim darovima. Gospodin je, kažeš, »uzdigao ponizne«. Ti vidiš sve one koji se ne predaju neobuzdanim težnjama i ljudskim požudama, i koji svoju slabost povjeravaju Bogu. Ove Gospodin voli obasipati svojim darovima, kao što te je samu obasuo. Tvoj Veliča, rečen je u tvoje ime, ali također u ime svih istinskih siromaha zemlje koji se Bogom obogaćuju.

Ti upućuješ hvalu božjoj ljubavi i milosrđu jer se smilovao svome narodu i izvršio obećanje što ga je učinio »Abrahamu, i njegovom potomstvu zauvijek«.[20] Uistinu, sve divote što su se zbile u tebi, Marijo, objašnjavaju se dobrotom božjom. Gospodin je pokazao prema tebi dobrohotnost koju je svima nama namijenio.

[20]) Lk I, 54—55.

Sjedini nas dakle s tvojim Veliča. Ako si ga nekoć izrekla u svoje ime i u naše, mi ga želimo učiniti dublje našim opetujući ga s tobom. Mi odveć često zaboravljamo hvaliti Boga zbog njegovih darova. Razlog je tome što mi odveć promatramo sami sebe. Uzdigni naš pogled Bogu i nadahni nam silne osjećaje udivljenja za sve što je ostvario u tebi, i što ostvaruje u nama svima, siromašnim ljudima. Neka naša hvala veličine božje i njegove ljubavi bude srdačna kao i tvoja!

NAKANE PRI MOLENJU KRUNICE

Djevice zahvalna srca,

- *nauči nas priznavati u svome životu veličinu božanskih dobročinstava,*
- *daj da se iz naših srdaca često uzdiže Bogu toplo »hvala«,*
- *sjećajući se prošlih dobročinstava, podrži našu nadu u božansku pomoć u budućnosti,*
- *daj da zahvalno i iskreno pripisujemo Bogu sve dobro koje je u nama,*
- *dajući nam zahvalnu dušu, upri naše poglede radije prema Gospodinu nego prema sebi samima!*

ZAZIV

O ti, čiji je Magnifikat bio tako topla hvala prema Gospodinu, pomozi nam da hvalimo i zahvaljujemo Bogu od sve svoje duše!

XIV

SVE OSTAVITI ZA ISUSA

Malo vremena prije Isusova rođenja, evo te prisiljenom, Marijo, da ostaviš Nazaret. Popis pučanstva što su ga Rimljani odredili obavezuje te da pratiš Josipa u Betlehem. Takav put, u ovom trenutku, nije za te bio bez neugodnosti. On ti se sigurno činio tvrđim od onoga što si ga nekoliko mjeseci prije učinila idući Elizabeti.

A naročito taj je put rušio sve tvoje nacrte. Ti si čekala dolazak djeteta u Nazaretu, i tu si učinila priprave da ga sačekaš. Odlazeći ti si razumjela da će sve te priprave obavljene s tolikom ljubavlju, biti nekorisne. Tvoje se dijete neće roditi u Nazaretu i tvoja ga kuća neće moći primiti. Za put si mogla ponijeti samo ono najnužnije, a nisi znala da li ćeš moći naći prikladno mjesto za vrijeme rođenja.

Takvi su uzbudljivi zahvati što ih Bog nameće ljudskim nacrtima. Ništa nije bilo tako pohvalno kao sve spremiti u nazaretskoj kući što se odnosi na porod. To je dapače bila tvoja dužnost da bdiješ da u granicama svoga

siromaštva dijete bude što bolje dočekano. Sam Bog nije mogao ne diviti se majčinskoj brizi s kojom si se posvećivala tome poslu. Majka je spremna sve učiniti za svoje dijete; a majka kao ti, Marijo, savršeno dobra i sveta, stavila si to u izvanrednu ljubav i ostvarila mala čuda da se Mesiji što šire otvore vrata skromnog obitavališta. A eto, sve to neće moći služiti ničemu.

Odlazeći, mogla si smatrati da je vrlo tvrdo slijediti božansku volju. Ti si, uistinu, bila uvjerena da je smetnje izazvane popisom htio sam Gospodin. Da je Bog htio da se dijete rodi kod kuće bilo bi mu lako tako rasporediti okolnosti u tom cilju! No očito, mjesto da pusti stvari teći svojim tokom, Bog je neočekivano podigao nepredviđenu zapreku. Da se radilo o ljudskom neočekivanom zahvatu, mogla bi bila smatrati da netko u tome nalazi zlurado veselje da izigra tvoje nacrte i ismije tvoje priprave. Uvijek je mučno ustanoviti da je čovjek uzalud radio, i da je, nakon što se izobilno namučio, lišen rezultata na koga je računao.

Međutim, Marijo, ti ni časa nisi tako stvari gledala. Ti nisi ni časa mislila protestirati, ni tužiti se. Ti si jednostavno prihvatila put kao događaj koji je ulazio u planove Providnosti. Jer se nisi pouzdavala u samu sebe nego samo u Boga, njemu si prepustila sve što se ticalo Isusova rođenja. Ti si imala snage vjerovati da je Bog izričito predvidio popis, da bi tom rođenju dao okvir koga je trebalo imati.

Stoga, usprkos tome što ti se srce stezalo kad si posljednji pogled bacila u nazaretsku kućicu, bila si mirna što odlaziš. Otrgnuvši se tome gnijezdu punom topline pripravljenom za dijete, ti si razumjela da Gospodin sam osigurava potrebno gnijezdo. Uzimajući situaciju u svoje ruke, Bog je naročitom brigom htio voditi događaje. A kad Bog zahvaća, može se biti sigurnim da će njegova moć ispuniti ono što su ljudi nesposobni učiniti; i da će njegova dobrota rasporediti stvari ljepšim i zgodnijim načinom. Ti se dakle nisi bojala onoga što će se dogoditi, premda te je put vodio u nepoznato. Znala si u svojoj vjeri, da će doček priređen djetetu biti ljepši i velikodušniji jer ga je hotimice organizirao Onaj koji sve može i koji nas ljubi. Nadnaravno je dakle veselje oživljavalo tvoj odlazak.

Ne potiče li te ipak ovo tvoje držanje na razmišljanje? Kad naše namjere naiđu na protivštine, skloni smo neprihvatiti ono što nas uznemiruje. Mi teško podnosimo da se naši napori izvršeni s najboljim nakanama ne ostvare. Olako smatramo da Bog ne uvažava našu dobru volju, mi imamo dojam da rušeći naše planove, Bog ne pokazuje simpatije i razumijevanje prema nama, ili da nas hoće kazniti. Sjeti nas u tim teškim trenucima, Marijo, da si ti sama gledala kako se ruše tvoji najdraži planovi. A daleko od toga da bi u tome otkrivala kakvo neprijateljstvo sa strane Božje, ti si u tom razaznala pažnju božje Providnosti. Pomozi nam imati to nepokolebivo pouzdanje u dobrotu Gospodinovu koji stalno izabire za nas okolnosti koje nam najbolje odgovaraju, čak ako one ruše sasvim naša predviđanja. Saopći nam tvoje veselje da se predajemo vrhovnom vodstvu božjem; učini nas zaista sretnim što se moramo odreći naših ljudskih nacrta kad viša mudrost božja hoće da nama drugačije ravna.

Ostavljajući Nazaret da odeš u Betlehem ti si uostalom pogađala jedan od razloga zbog kojih te Svemogući tako brutalno stavlja na put pred sam porod. Na te je već htio primijeniti pravilo koje će biti izrečeno u Evanđelju: za ljubav Isusovu, treba znati sve napustiti. Ti si prva, Marijo, trebala ostvariti zapovijed po kojoj, da bi se bilo dostojnim poći za Spasiteljem, potrebno je ostaviti svoju kuću. To je dakle tvoje dijete koje još u tišini tvoga srca, postaje tvojim gospodarom, i koji je od tebe tražio da sve ostaviš radi njega.

Kako ne odgovoriti toj želji? Ti nisi htjela posjedovati drugog blaga do svoga sina. Ti si odlučila vezati svoj život za njegov, i ti ne bi okliievala napustiti bilo što da ostaneš s njime sjedinjena. Odlazeći iz Nazareta, ti si mu dakle dragovoljno prikazala ovu kuću koju si napuštala. Odsada, na putu, ti ćeš biti odrezana od svih dobara ovoga svijeta, dapače i od svoga skromnog obitavališta; ti ćeš biti još siromašnija pokraj svoga djeteta, i prema tome još potpunije njegova.

Jer si ti izvršavala to načelo Evanđelja, prije dapače nego je bilo izraženo, daj nam bolje razumjeti njegov za-

mašaj. Daj nam više osjećati potrebu da budemo spremni sve ostaviti za Isusa. Ljubav što ju Spasitelj od nas traži ne ide bez odricanja, i onaj koji nije spreman na žrtvu ne će umjeti dati tu ljubav. Kad se od nas traži neka žrtva, potakni nas da više gledamo Krista, za čiju smo ljubav pozvani na žrtvu, nego stvari koje moramo napustiti. Napuštajući Nazaret, ti si mnogo više mislila na Isusa nego na svoju kuću, i misao na njega davala ti je hrabrosti da mu sve prikažeš.

U trenutku odlaska, Marijo, mogla si ne opaziti svih razloga radi kojih te je Gospodin vodio s Josipom prema Betlehemu. Božanski planovi pojavljuju se pred nama kao nešto tajanstveno, a mi smo nesposobni razabrati sve njihove razloge, otkriti njihove konačne motive. Ipak, kasnije, razmišljajući o mjestu rođenja djetetova, ti si uočila razlog zašto si tamo bila vođena. Anđeo Gabriel izjavio ti je za Navještenja, da će tvoje dijete imati zauzeti prijesto Davida, njegova oca. Pristajalo se dakle da se rodi u Betlehemu, gradu Davidovu. Rođenje u tom mjestu bila je potvrda anđelovom proročanstvu. Naknadno si se tim više divila Providnosti koja, premda si stanovala u Nazaretu, uspjela je upriličiti rođenje djeteta u gradu Davidovu.

Pomozi nam uočiti da su, i za nas božji planovi uvijek bolji nego što smo mi mislili, i da budućnost osvjetljuje najzornijim načinom mudrost kojom nas Gospodin ravna.

NAKANE PRI MOLENJU KRUNICE

Velikodušna Djevice,

- *pomozi nam prepuštati se božanskoj volji, pa i onda kad se ona protivi našim planovima,*
- *ojačaj našu vjeru u Providnost, koja sve vodi s ljubavlju za naše dobro,*
- *daj nam hrabrosti, prianjajući uz Krista, da ne otklanjamo žrtve,*
- *onima koji su pozvani na službu Gospodinu, nadahni velikodušnost da sve ostave,*
- *podrži moralnu snagu onih, koji, za vjernost svoje vjere trebaju prihvatiti velika odricanja.*

ZAZIV

O ti koja si sve ostavila da posjeduješ Krista, daj da nas ljubav prema Spasitelju učini sposobnim za velike žrtve!

XV

SVJETLO U NOĆI

Događaj što ga slavimo pod imenom Božića bio je, o Marijo, u tvojim očima vrlo velik, ali također i vrlo jednostavan. Vodeći te u Betlehem, Bog je izričito htio tu jednostavnost. Evanđelje privlači jedino našu pažnju na tu iznenadnu okolnost i na njegov okvir siromaštva. Ono nam pripovijeda da je za vrijeme boravka Marije i Josipa »došlo vrijeme kad je trebala roditi. Rodila je svoga prvorođenca, povila ga u pelene i položila u jaslice, jer za njih nije bilo mjesta u gostionici«.[21]

Kroz te retke nagađamo što se moralo zbiti; napori Josipovi da nađe mjesto u gostionici ili u susretljivoj kući, nemogućnost da ga nađe obzirom na silnu navalu stranaca u Betlehemu, konačno rješenje kome je prisiljen pribjeći — naći sklonište u pećini ili štali u okolici. U stjecaju tih okolnosti, ti si mogla prepoznati, Marijo, planove Providnosti, koja, nakon što te je odijelila od tvoje kuće u Nazaretu, uskratila je bilo kakvu kuću djetetu koje će se roditi. Trebalo je da se Isus rodi u najbjednijim okolnostima, u skloništu koje je obično služilo životinjama.

[21]) Lk II, 6—7.

U zbilji, Bog je time htio da pravi doček djeteta ne dođe od materijalnih stvari, nego samo od tvoga srca. To si bila ti, Marijo, koja si žarom svoje ljubavi trebala naknaditi sve što mu je nedostajalo. Dijete je željelo od tebe samo tvoju dušu, danu u tvojoj ljubavi. Bog je pridavao mnogo više vrijednosti tome duhovnom dočeku, nego svim stvarima koje bi mogle povećati tjelesnu dobrobit djeteta. Tako se izražavala ta temeljna istina da je Spasitelj došao na ovaj svijet da osvoji srca ljudi; to je bio taj dar koga je on tražio, dar kojega ništa drugo nije moglo zamijeniti.

Veličina tvoje uloge u Betlehemu bila je upravo u tome da si Spasitelja, u ime sviju nas dočekala žarkom vjerom i ljubavlju. Ti si u ime čovječanstva, Marijo, pristala na utjelovljenje Sina božjeg: pred anđelom Gabrielom ti si predstavljala čitav ljudski rod i ti si rekla svoj da Gospodinu sa savršenstvom koga mi ne bismo bili sposobni. Jednako pred djetetom što je izašlo iz tvoga krila, ti još predstavljaš sve nas: od strane svih ljudi, i savršenstvom koje ih nadilazi, ti daješ svoje srce Kristu.

Taj dar je nešto više od ljubavi koju majka nosi za svoje dijete. U nj se miješa religiozni osjećaj vjere. Ti gledaš Isusa ne samo pogledom majke nego vjernice. Malo dijete što počiva u jaslicama nema nikako izgled koji bi dao naslućivati njegovo pravo podrijetlo i njegovu sudbinu. Nitko ne bi mislio da je on Mesija, Sin Svevišnjega,

i da će jednoga dana zauzimati prijesto Davida. No ti vjeruješ svom svojom dušom riječima anđela; i promatrajući to biće tako maleno, i tako lišeno svega, ti ponovno učvršćuješ svoju vjeru u njegovu veličinu.

U ovom mališanu, rođenu u tami noćnog ležaja, ti prepoznaješ svjetlo, došlo da osvijetli čitav svijet. Tvoja je duša od toga sva rasvijetljena. Radi se o nutarnjem svjetlu, no kako blistavom i blagotvornom! Otkad je to dijete tu, i otkad ga možeš gledati svojim tjelesnim očima istodobno kad i očima duše, noć više nije noć. Iz njega proizlazi sjaj koji sve preobrazuje. Zato se više ni ne sjećaš neugodnosti puta i lutanja na nađeš sklonište, umora koji te je satirao. Sjene su iščezle, i sve je u svjetlu.

To svjetlo, ti mu se veseliš da je ono prisutno u svijetu i da će se doskora prosuti po čovječanstvu. To je svjetlo koje nam i dalje dolazi od božićnog događaja. Svjetlo Kristovo se širi sve više i više u svijetu. I ono traži i dalje od nas, kao i od tebe da ga primamo s puno vjere. Daj da vjerujemo, Marijo, s istim žarom kao ti u to svjetlo koje sja u našoj noći i koje hoće da rastjera tmine!

Providnost želi uostalom, od časa Isusova rođenja, da sjedini druga ljudska bića tvome divljenju i tvojoj vjeri. Ti si to sama, bez sumnje, Marijo, koja si pripovijedala pojedinosti poziva upućena pastirima, pojedinosti što nam ih predaje evanđelist: »Bilo je u istom tome kraju pastira, koji su živjeli na poljima i koji su u noći čuvali svoja stada. Ukaže im se anđeo i slava Gospodnja ih obavije svojim sjajem. Obuze ih veliki strah. Anđeo im reče: Ne bojte se jer vam naviještam dobru vijest koja će biti velika radost za čitav narod: danas vam je rođen Spasitelj u gradu Davidovu, koji je Krist, Gospodin. Ovo će vam biti znakom: naći ćete novorođenče povijeno pelenama i položeno u jaslice«.[22]

Da je poziv upućen pastirima, to je sasvim u skladu s planom što ga je Bog dosad provodio u tajni Utjelovljenja. Izbor pastira produljuje na neki način izbor što ga je Bog učinio s tobom: »podigao je ponizne«. Poniznima se Gospodin obraća i njima se Isus želi pokazati. Sa strane velikih ovoga svijeta, zadovoljnih u svom dostojanstvu, anđeo je mogao očekivati samo osornost i prezir. Novorođenče položeno u jaslice, zar je to znak rođenja Mesije? Pastiri jasnije i jednostavnije duše bili su sposobniji da prime poruku. Oni su imali dušu koja je više sličila tvojoj. Zato požuriše da odgovore pozivu, i dive se s tobom djetetu koje je bilo njihov Spasitelj.

Mi bismo također htjeli imati dušu jednostavnu i jasnu poput tvoje, dušu koja propušta svjetlo i potpuno ga prihvaća. Po primjeru pastira, mi bismo se htjeli osjećati neposredno u zajednici osjećaja s tobom, gledati istim pogledom Spasitelja u žaru svoje vjere.

Htjeli bismo također dijeliti ljubav s kojom si se povezala sa svojim djetetom čim si ga primila u naručaj.

---

[12]) Lk II, 8—12.

Držeći ga po prvi put znala si da držiš Gospodara svijeta. Tvoje srce, koje se upravilo Bogu s oduševljenjem, dalo se je istim oduševljenjem svom djetetu koje ti je izgledalo kao slika Boga njegova Oca. Isus se predao sasvim u tvoje ruke, no radije nego da ga posjeduješ, Marijo, ti si željela biti njegov posjed. Ti si htjela neograničeno pripadati svome djetetu, kao što si neograničeno pripadala Bogu.

U buduće, ti više nećeš moći skinuti s Isusa svojih očiju, jer on je za te predstavljao sve. Svjetlo što je izbilo u betlehemskoj noći, i dalje će tobom ravnati. Tvoj se pogled neće više prestati upravljati prema Spasitelju, da bi se svaki dan iznova njemu davala. Stav kojim si upravo primila svoje dijete, potpunim prianjanjem, bit će konačni stav tvoga života.

Daj nam, o Marijo, tu volju da prianjamo uz Onoga koji je naš Bog i naš Spasitelj. Kad su pastiri stali tražiti dijete kako ga je anđeo opisao, najprije su prema pripovijedanju Evanđelja, opazili tebe. S majkom su našli dijete. Mi se dakle obraćamo tebi, da sigurnije nađemo tvoje dijete, da mu življe iskažemo, zahvaljujući tebi, svoju vjeru i svoju ljubav. Pokazujući nam Isusa nauči nas da mu dademo mnogo svoje ljubavi, i samo ljubav.

NAKANE PRI MOLENJU KRUNICE

Djevice sva obuzeta ljubavlju prema Isusu,

— *nadahni nam veliku ljubav prema tvome Sinu,*

— *daj da tražeći Krista idemo k njegovoj Majci,*

— *rasplamti našu želju da primamo Spasitelja u sebe po svetoj pričesti,*

— *udostoj se otkriti Spasitelja onima koji ga ne poznaju,*

— *nauči nas otkrivati sve više i više pravo lice Isusovo.*

ZAZIV

O ti koja si dala čovječanstvu Spasitelja, pomaži nam da ga upoznajemo, da ga primamo u svoje srce, da ga ljubimo!

XVI

MAJČINO PRIKAZANJE

Nakon što si primila dijete iz ruku Gospodinovih, tvoja je prva kretnja, Marijo, bila da mu ga vratiš.

Židovski je zakon tražio da se četrdeseti dan iza rođenja dječaka, pojavi u Hramu majka za svoje očišćenje; ona treba prinijeti kao žrtvu janje, ili ako je bila siromašna, jedan par grlica ili dva mlada goluba. Radi toga si htjela ići u Hram. Zbog svog siromaštva, nisi nosila janje, nego par grlica ili golubova. U zbilji, ti si došla prikazati Gospodinu izvanredno janje, ono za koje će reći Ivan Krstitelj kasnije: »Evo Jaganjac Božji«.[23]

Jer tvoja je pažnja, Marijo, pri ovom pohodu Hramu, bila mnogo više obrnuta tvome djetetu, nego tebi samoj. Zakon je propisivao također otkup svakog prvo-rođenog dječaka. Uistinu, prvorođenac je bio smatran kao posvećen Gospodinu. Bog je zahtijevao svoje vlasništvo, i roditelji su, da bi mogli sačuvati u posjedu svoje dijete, trebali žrtvovati izvjesnu sumu kao otkup. U Hram si dakle

[23]) Iv I, 29, 36.

došla prikazati svoje dijete da ga otkupiš od Gospodina.[24]

Ovaj otkup mogao je biti jednostavna formalnost. Druge majke obitelji nisu gotovo ni mislile na značenje svote koju su trebale uplatiti. To je bio obred koji se odvijao nekako mehanički. No ti, Marijo, ti si htjela staviti u svoj čin svu moguću iskrenost. Ti si od njeg učinila nutarnji pokret, duboko proćućen i promišljen čin majčinog prikazanja. Općenito uostalom, pazila si da obrede ne izvršavaš mehanički. Davala si im svu njihovu vrijednost, u vlastitom držanju koje je odgovaralo smislu čina. Što si upućivala Bogu, bilo je to iz najveće dubine tvoje duše.

Upućujući se dakle k Hramu, ti si htjela priznati potpuno pravo vlasništva Svemogućega na tvog Sina. Htjela si zasvjedočiti Bogu da smatraš svoje dijete njemu posvećeno. Iz svega srca ti si mu ga htjela prikazati za sve što mu se bude sviđalo da od njega učini.

U tom svome djelu htjela si izraziti svu svoju velikodušnost. Znamo da si Isusa volila više nego išta na svijetu. To je bilo tvoje veliko blago. Već svaka majka smatra svoje dijete kao svoje blago. No ti si doznala od anđela izvanrednu vrijednost svoga sina, Spasitelja čovječanstva, tako da si mu se trebala diviti i ljubiti ga više no ma koja druga majka svoju djecu. Ti si to blago primila izravno od Boga, zahvaljujući čudesnom začeću po Svetom Duhu:

[24]) Lk II, 22—24.

to zaprepašćujuće, divno podrijetlo, povećavalo je u tvojim očima vrijednost tvoga sina, i činila ti ga još dražim. A ipak nisi imala namjeru čuvati ga za se. Tvoj prvi odgovor nije bio: »ovo je dijete moje«, nego naprotiv: »Ovo je dijete Božje«.

Ova velikodušnost majčinskog srca koje ne oklijeva prikazati svoga sina Gospodinu ostaje zauvijek pred očima kršćana kao divan primjer. Taj čin izvršen s toliko zanosa, kojim si prikazala s radošću dijete Bogu, zacrtava put kršćanskim roditeljima. Roditelji su primili od Boga najveći dar što im može biti dan, u osobi njihova djeteta. No oni bi mogli biti u napasti da gledaju svoju djecu kao svoj isključivi posjed. Pomozi im, Marijo, priznati vrhovno pravo božje nad tim blagom koje im je Bog predao. Daj im razumjeti da prije nego im pripadne, njihovo dijete treba pripadati Gospodinu. Mjesto da ga ljubomorno čuvaju za svoje vlastito zadovoljstvo, neka ga stave Bogu na raspoloženje, za sve što mu Providnost namjenjuje. I u slučaju kad Gospodin zove neko dijete da se posveti njegovoj službi, pokaži roditeljima da budu daleko od toga da se opiru, nego da se tome vesele, i budu ponosni da mogu prikazati svoje dijete kao što si ti prikazala svoje.

Ono što je tvoje prikazanje učinilo još zaslužnijim, to je što si znala da će Isus biti tvoje jedino dijete. Obećala si Gospodinu djevičanstvo, i ostati ćeš djevicom do smrti. Tvoje je dakle majčinsko srce postojalo samo za tvog sina. Tim ti je teže bilo prikazati ga Bogu: ti si mu prikazala

svu svoju ljubav. I ništa te nije moglo navesti da uzmakneš.

Kad Gospodin od nas traži prikazivanje nečeg što nam je naročito teško, promatrat ćemo tebe pri koracanju u jeruzalemskom Hramu, odlučnu da prikažeš ono što si najdražeg imala. Nećemo se tužiti kad Bog od nas bude tražio ono čega se najviše držimo; trudit ćemo se da budemo čitavi dar Gospodinu kao i ti sama.

Ipak, prikazivanje je imalo biti još bolnije nego si ga sebi zamišljala polazeći u Hram. Prije no si ispunila taj čin, jedan glasnik božji našao se na tvom putu da ti dadne bolje razumjeti smisao prikazanja djeteta. Vođen Svetim Duhom, starac Simeon došao ti je ususret. Otkrit će ti sasvim novi izgled poslanja Isusova kao i tvoga.

Najprije on slavi radost što može držati u svojim rukama dijete koje donosi spasenje svijetu, ono koje će biti svjetlo svima narodima i slava naroda Israelova.[25] Ti si već čula za Navještenja naslove koje Bog pridaje Isusu; ti znaš da je on Spasitelj čovječanstva. Međutim riječi starca ispunjaju te novim udivljenjem. Videći svoje dijete u rukama Simeonovim, ti se diviš veličanstvenoj budućnosti koja mu je dosuđena.

No u tom času, pod nadahnućem Duha Svetoga, starac se obraća tebi. Jedva da te pozna, no tebi samoj on

---

[25]) Lk II, 29—31.

hoće da upravi novo proročanstvo: »Evo ovo je dijete postavljeno na propast i uzdignuće mnogih u Israelu, i da bude znakom kome će se protiviti, i tebi će samoj mač probosti dušu, da se otkriju skrivene misli mnogih«.[26]

Nakon što je potvrdio da je Isus Mesija, Simeon naviješta da se to mesijansko poslanstvo neće ispuniti bez protivljenja nekih: Mesija će se sukobiti s protivštinama. Završetak tih protivština navješten je tajanstvenim načinom: tvoju će dušu, Marijo, probosti mač. Simeon ne govori o Isusovoj žrtvi, nego o tvojoj. On naglasuje činjenicu da ćeš ti, majka biti pogođena: »ti sama«, izjavljuje on naglasivši naročito, ti.

Čitavo obzorje boli otvaralo se odjednom pred tobom. Ovaj put, evanđelist nam više ne govori o udivljenju. Šutke, ti primaš proročanstvo. Bog te je htio prosvijetliti o značaju tvoga čina prikazanja. Zaustavio te je na pragu Hrama da ti pokaže gdje će se zaustaviti prikazivanje tvoga djeteta, duboku bol što će ti ju prouzrokovati. Pred tim zastrašujućim izgledima, šta si učinila? Bez trunka uzmicanja, čitavim svojim srcem prikazala si svoje dijete, znajući da ga prikazuješ za žrtvu koja će biti jedna od najokrutnijih za tebe. Prikazala si ga bez ograničenja, za tu bolnu budućnost. Neka tako velikodušno prikazivanje povede za sobom i sva naša!

---

[26]) Lk II, 34, 35.

NAKANE PRI MOLENJU KRUNICE

Djevice, savršena u svom prikazivanju,

— *nauči nas prikazivati bez ograničenja Gospodinu,*

— *pomaži nam dok prisustvujemo misi, prikazati Bogu svoje srce,*

— *u svim svojim vjerskim dužnostima i molitvama, nadahni nam iznad svih navika, žar posvemašnjeg prikazanja,*

— *podržavaj velikodušnost kršćanskih roditelja da dadnu Bogu svoje dijete za svećenički ili redovnički poziv,*

— *pokaži nam silnu vrijednost žrtve u kršćanskom životu!*

ZAZIV

O ti koja si unaprijed prikazala svoje srce za mač boli, potiči na velikodušnost naša prikazanja!

XVII

ŽIVOT NUTARNJE VJERE

Kroz trideset godina, Marijo, ti si živjela uz Isusa. Evanđelje nam ne opisuje taj dugi nutarnji život u Nazaretu, jer osjećaji koji su protkali tu intimnost bili su nutarnji i nevidljivi. Pomozi nam razumjeti što se događalo u tvojoj duši za vrijeme tih godina.

To je bila daleko veća intimnost od one što je obično podržavaju majke sa svojom djecom. Ona je bila sva prožeta nadnaravnim žarom tvoje vjere.

U času Navještenja, ti si imala savršenu vjeru. Ti si prva povjerovala u Krista. Ta se vjera neprekidno produbljivala i utvrđivala kroz slijedeće godine. Tvoja je briga bila da otkrivaš sve više i više istinu riječi što ih je izgovorio anđeo Gabriel.

Kad si promatrala Isusa, trudila si se dakle više da ispituješ tajnu koja se u njemu krila. Prividno to je dijete bilo slično drugima; nije se u njemu moglo razlikovati, gledajući ga, Mesiju Izraela. Sve što si u njemu mogla izvanredno zamijetiti, to je da nikad ne bi pogriješio, da se nije znalo ni za kakvu njegovu nesavršenost. No osim toga

ništa nije otkrivalo tko je uistinu on. Ali nadnaravnom vjerom ti si to uočavala. Trebala si vjerovati ne videći. Jer mogla si vidjeti samo dijete, a trebala si vjerovati da je on naš Spasitelj.

U tom djetetu, ti si se trudila da razabireš sličnosti s Bogom. Anđeo ti je rekao da, začeto po Duhu Svetome, dijete će biti zvano Sin Božji. Ti si dakle tražila božansku sliku u tom ljudskom liku. Ti si promatrala kretnje, držanje, reakcije Isusa da u njima otkriješ tragove božanskoga. Tvoja vjera te poticala da produbljuješ uvijek više tu tajnu.

Jer si se trebala truditi u tami nazaretskog života da podržavaš svoju vjeru i da je neprekidno produbljuješ, ohrabruj nas, Marijo, da učvršćujemo i razvijamo u sebi sve više i više vjeru u Spasitelja. Vjera ne može biti lijena, nju Bog daje kao milost, no da je svojom suradnjom razvijemo u sebi. Nije dovoljno izgovarati formule prema kojima je Isus Gospodin i Bog. Treba imati živu, djelotvornu, pokretnu vjeru kao što je bila tvoja.

Isus je stavljen pred naše oči, kao što je nekoć bio stavljen pred tvoje, u Nazaretu. Njegov su nam lik sačuvala evanđelja: u njemu ga možemo gledati kako radi i govori onakav kakav je bio, kakva su ga gledali njegovi suvremenici. Vrlo često nažalost, mi ne poznamo dovoljno evanđeosko pripovijedanje, rijetko ga samo čitamo, i naročito, ne trudimo se dovoljno da prodremo u dubine Isusove duše kroz nadahnute stranice. Na to nas ti pozivaš.

Potiči naš žar da većma otkrivamo osobu Kristovu. Što si ga ti više spoznavala ,tim ti je više objavljivala neizrecive dubine. U dubinama te osobe postoji božanska neizmjernost, i nijedan čovjek nije nikad dovršio upoznati ga. Ti si barem došla najdalje. I mi bismo htjeli prodrijeti što dublje u tu tajnu. Ne ćemo čekati časa svoje smrti da prionemo uz promatranje Spasitelja, da ga pokušamo vidjeti kakav jest. A i ti, Marijo, ne čekaj čas naše smrti da nam pokažeš svoga Sina, da nam otkriješ tajne njegova lica.

Nema više spoznaje od one koja se usredotočuje na Učitelja Evanđelja. Najplemenitije znanje stoji u tom da znamo tko je Isus-Krist. Ti koja nisi učila škola i koja si vjerojatno primila samo početničku obuku, ti si mnogo više znala od velikih učenjaka, jer ti si naučila u jasnoći svoje vjere poznavati Krista. U njemu, ti si posjedovala svu istinu. U svijetu nema drugog svjetla do njega. On je bio svjetlo koje je osvjetljivalo tvoj um i u kome ti se svijet pojavljivao u svom istinskom određenju.

Daj nam vjerovati Marijo, da je Krist prva stvarnost koju treba upoznati. Ne pusti nas obaviti svoja zemaljska putovanja u neodređenom i površnom poznavanju našeg Spasitelja. Naša će vjera biti tim jača, tim punija oduševljenja što se življe bude trudila da dublje i dalje prodre u tajne Isusa. To postepeno otkrivanje bilo je također udivljenje tvoga života; neka bude i naše!

Mi želimo dakle živjeti, kao ti, u intimnosti vjere s Kristom. Mi te molimo da nam u tom traženju pokazuješ kako trebamo produbiti svoju vjeru. Ono što si ti sve bolje i bolje razumijevala kod Isusa, to je da je on Bog. U slabosti djeteta ti si otkrivala znakove svemoći koja se u njemu skrivala. U tom biću, tako malenom pred tobom, ti si s ushitom prepoznavala svoga Stvoritelja. Ono što te je zaprepaštavalo, bila je blizina u kojoj se odsad nalazio Bog među ljudima.

A zatim u tom Bogu koji se istodobno sakrivao i pokazivao pod crtama djeteta, ti si sve bolje zamjećivala ljubav koja se htjela širiti. Vjerovati u Krista, to je bitno vjerovati u ljubav, otkrivati Krista, to je otkrivati vrhovnu ljubav.

U tvome sinu, ti si konkretnije dotakla što je to ljubav Božja za ljude. U starom Zavjetu, Jahve je proglasio da ljubi židovski narod; on je također navijestio, po prorocima, da će izgraditi idealni narod i da će ga ljubiti posvemašnjom ljubavlju. Što si čula u prorocima, ti si to mogla vidjeti ispunjeno na Isusu. Tvoje dijete, to je bila božanska ljubav koja je došla na zemlju. Bog je pokazao da se približio ljudima koliko mu je bilo moguće, da ih potpunije mogne ljubiti. Tvoja vjera u ljubav naviještenu po prorocima razvila se u vjeru u Isusa Krista.

Svojim pogledom vjere, ti si uočavala u Nazaretu, kako božanska ljubav potajno sja iz Isusa, kao što će je kasnije vidjeti očito sjati za njegova javnog života. Ti nisi

morala čekati na izjave Evanđelja da se diviš blagom i poniznom srcu sutrašnjeg Učitelja. S velikom željom ti si tražila u svome sinu duboke pokretače njegovih stavova, i ti si razabirala sve više i više da svime u njemu zapovijeda ljubav.

Mogli bismo vjerovati da je to otkrivanje bilo za te lagani posao, kao po sebi razumljiv. To bi značilo zaboraviti da je on predstavljao stalan napor da slijediš milost koja te je prosvjetljivala. Pokraj tebe toliko je ljudi susretalo Isusa, često dapače s njime razgovaralo, gledalo ga kako živi, a da ništa naročita nisu na njemu zamjećivali. On je za mnoge ostajao nepoznat, osobito za sve stanovnike Nazareta, koji će, za vrijeme njegovog javnog života odbiti da prihvate njegovo poslanje i istaći će se svojim nevjerovanjem.

Ne dopusti, Marijo, da Krist ostane za nas nepoznat, netko koga smo slučajno sreli čitajući Evanđelje, koga nam predočuju u propovijedima, ali koji nam ostaje dalek i izvan svih naših običajnih briga. Daj da tražimo intimnost vjere s njime i otkrijemo mnogo jasnije u njemu Boga koji nas ljubi!

NAKANE PRI MOLENJU KRUNICE

Djevice puna vjere,

— *podaj nam žar svoje vjere u Krista,*

— *ponovno oživi našu želju da bolje upoznamo Isusa, naročito kroz Evanđelje,*

— *onima koji su izgubili vjeru, nadahni želju da ponovno nađu Krista,*

— *pripravi one koji nikad nisu imali vjere na susret s Gospodinom,*

— *učini od svih kršćana žive svjedoke vjere!*

ZAZIV

O ti koja si gledala na Isusa pogledom žarke vjere, pomozi nam da sve više otkrivamo pogledom vjere, ljubav Kristovu!

XVIII

U POVJERENJU I NADI

Kad ti je anđeo Gabriel objavio nakane Božje, on je probudio u tebi da je zatim razaspe svijetom, silnu nadu. Ti si bila prva, Marijo, koja si trebala objaviti čovječanstvu da će doskora biti spašeno po Mesiji koji će poprimiti obličje u tvome krilu.

U blizini Isusa u Nazaretu, ta te je nada sve više i više obuzimala. U trenutku Navještenja, ti si za sve ljude bila obuzeta radošću jer su ljudi odsada već imali svoga Spasitelja. Gledajući razvoj svoga sina, radost što si je osjećala nije bila samo radost majke koja gleda rasti svoje dijete; to je bila radost što se približava dan spasenja. Kroz svih trideset godina, ti si se nadala za druge, za one koji nisu znali tko je tvoje dijete; ti si se nadala za nas sve.

Ono što je tvojoj nadi davalo življu snagu, to je bila velika nevolja i tuga u kojoj si gledala uronjeno mnoštvo duša. Ti koja si bila sva čista i sva sveta, ti si tako često osjetila nutarnji udarac ustanovljujući kako ljudski životi propadaju i uništavaju se grijehom. Bila si svjedokom toli-

kih moralnih bijeda, kojima nisi mogla pomoći. Samo ti je jedan izlaz ostajao: uzdati se u Spasitelja.

Stoga si nestrpljivo očekivala dan kada će tvoj sin početi izvršavati svoje poslanje koje mu je bilo povjereno. To je uostalom bila jedna od tvojih uloga: ti si trebala ostati pred Isusom, za vrijeme tih dugih godina priprave, kao ona koja u ime čovječanstva, čezne za otkupljenjem. Ti si trebala diskretno pokazati svome sinu u tišini Nazareta, silnu žeđ ljudi za oslobođenjem. Ti si mu izražavala ono što mu drugi nisu mogli izraziti, a naročito ne s toliko plemenštine: najživlju želju za pročišćenjem i moralnom obnovom čovječanstva.

Uistinu, kad Bog hoće ljudima udijeliti svoja dobročinstva, on probudi u njima želju da ih prime. Gospodin je dakle htio da u nazaretskoj kući tvoja osoba predstavlja želju i nadu za spasenjem. Po toj nadi čovječanstvo se trebalo otvoriti daru koji mu je trebao biti udijeljen.

Time si ti surađivala na otkupiteljskom planu Isusovu davno prije nego je ta misija imala biti izvršena. Ti si na njoj surađivala neprekidno kroz trideset godina, predočujući svome sinu čežnje svijeta.

Ta nada je uspostavila između tebe i tvoga djeteta dublju intimnost. Ništa tako ne približuje dva bića kao svijest zajedničkog djela koga treba ostvariti. Sigurno, otkupiteljsko je djelo trebao ostvariti Krist: no ti si bila svijesna da i ti na njem surađuješ revnošću i čežnjom nadanja. Tvoja je nada bila kao neprekidna molitva i dopri-

nos početku toga otkupljenja koje se trebalo ispuniti. Tako je tvoja želja sustizala Isusovu žudnju da donese ljudima spas i sreću.

Zahvaljujući ti na toj nadi koju si podržavala u naše ime, molimo te Marijo, da se nadamo istim žarom kao i ti. Ti si se nadala prije nego je Spasitelj stekao spasenje čovječanstvu. Mi se moramo nadati nakon što je ono stečeno, da otvorimo svoju dušu milostima što nam ih je Otkupitelj pribavio.

A ta suradnja u povjerenju nade, koju Bog traži od nas, mi mu je ne znamo uvijek dati onakvu kakvu bi on htio. Mi podliježemo dojmovima moralnih bijeda koje nas okružuju, vidimo sve zlo što se čini u svijetu, i mi smo u napasti da se dadnemo povući strujom razočaranja i beznađa. Čini nam se da svijet ne postaje bolji, da se isti prestupci, isti padovi, dapače iste grozote opetuju kroz stoljeća. Zloća ne prestaje iznalaziti nova sredstva kojima će škoditi bližnjemu. Čovjek se, rekli bismo ne mijenja, i ne vidi se što bi ga moglo preobraziti.

Takvo pesimističko uvjerenje protivi se kršćanskoj nadi. Ti si Marijo, razlikovala bistrijim pogledom od našega, mane i poroke društva koje te je okruživalo. No nada te je navodila da smatraš Krista dovoljno moćnim da spasi ljude, a osobito grješnike od tereta njihovih grijeha. Tvoj pogled na svijet bio je dakle realističan, ne zaboravljajući da nećudoređe zaslužuje prijekor; no ono nije bilo pesimistično. Isusova prisutnost u tvojoj blizini bila je jamstvo da će se situacija izmijeniti. Sumnjati u to poboljšanje, značilo bi sumnjati u Isusovo poslanje, u uspješnost njegova dolaska u svijet i u njegovu ljubav prema grješnicima.

Svojom nadom, utvrdi nas u nepokolebivom optimizmu. Sada kada je spas ponuđen svima ljudima od žrtve na križu, moramo vjerovati da je Isusova milost moćnija od sile zla. Ma kako veliko bilo haranje grijeha u svijetu, Spasitelj je gospodar situacije. Kad bi popustili pesimizmu, to bi za nas značilo sumnjati u njegovu moć.

Poduči nas tajni tvoje nade, koja se sastojala u promatranju tvoga djeteta, obećanja nove mladosti, mjesto da se zaustavljamo na prizorima ljudske bijede. Upravit ćemo svoje poglede prema Kristu, posebno kad nam obzorje našeg svijeta bude izgledalo smrknuto. Ono što mi ne možemo učiniti, i ono što je nemoguće čovjeku, on to može. A jer on želi naše dobro još više nego ga mi želimo, on ne može ne učiniti sve da nam ga pribavi.

Već kod tebe, Marijo, u Nazaretu, pouzdanje se nije oslanjalo samo na jedno obećanje, kao u Starom Zavjetu; ono se zasnivalo na posjedovanju. Ti si posjedovala Isusa, i čitavo ga je čovječanstvo posjedovalo po tebi. Ti si znala da on nikad više neće uzmanjkati ovome svijetu. Postao je jedan između nas. Budućnost je dakle ljudi bila nepre-varljivo osigurana.

Kod nas također, nada je rezultat posjedovanja. Mi posjedujemo Krista na zemlji. Mi ga posjedujemo u sa-

kramentu Euharistije po kome nam on saopćuje svoj život. Posjedujemo ga životom milosti koja ga unosi u nas. Neka naša nada postaje sve jača!

Nama je potrebno promatrati tvoje lice puno pouzdanja, naročito u svijetu gdje je toliko beznađa, tajnog i javnog. Jer očaj je utočište za ljudsku oholost, koji hoće da se sami u sebe uzdaju, i koji, kad ne uspiju postići ono što traže, otklone primiti od drugoga što im nije uspjelo polučiti vlastitim snagama. Uz ovaj očaj oholice, postoji očaj slabića koji je preplavljen teškoćama i ne misli da bi iz njih mogao izaći. Nauči nas kad smo u napasti da očajamo, očekivati sve od svog Spasitelja, biti sigurni u njegovu pomoć.

Ti koja si se pouzdavala s tolikim žarom i ustrajnošću u tami nazaretske kućice, podržavaj našu nadu usred tame našeg života. Neka se ta nada obnavlja prianjanjem uz Krista, s uvjerenjem da će nam Spasitelj dati pobjedu nad poteškoćama i našim vlastitim slabostima!

NAKANE PRI MOLENJU KRUNICE

Djevice puna nade,

— *razvijaj u nama veliku kršćansku nadu,*

— *nauči nas da se ne pouzdajemo sami u sebe, nego jedino u Krista,*

— *u kušnjama i teškoćama, daj da nadvladamo sve napasti klonulosti i očaja,*

— *učvrsti nas u optimizmu, osnovanom na svemoći Spasitelja,*

— *kod potlačenih i progonjenih kršćana, oživi ponovno plamen nade!*

ZAZIV

O ti koja si stavila u Krista svu svoju nadu, daj da se u nj uzdamo usprkos svih ljudskih razočaranja našega života!

XIX

U POTRAZI ZA ISUSOM

Obiteljski život u Nazaretu proticao je u miru, no ti si ispripovijedala neočekivano uzbuđenje što ti ga je uzrokovao, za vrijeme jednog hodočašća u jeruzalemski Hram, iščeznuće Isusa. Dječaku je bilo dvanaest godina. Bio je već velik i mogla si biti zadovoljna gledajući u njemu budućeg odraslog čovjeka. Pri posjetu Hramu, tebi nije izmakao duboki dojam što ga je on na Isusa proizvodio, kao i žar njegove molitve.

Pri povratku došlo je do jedne male drame. U veče prvog dana hoda, na putu koji te je trebao voditi Nazaretu, čekala si da te tvoj sin sustigne pri uobičajenom odmoru na tom dijelu puta. Mislila si da je u društvu prijatelja ili poznanika. Nisi ga vidjela čitavi dan, no nisi se zbog toga uznemirivala, jer si bila posve uvjerena da slijedi put s drugim hodočasnicima. No uveče trebalo je priznati činjenicu: Isusa nije bilo tu. Među tvojim prijateljima i znancima, nitko ga nije opazio. Kako majčino srce ne bi bilo izloženo nemiru?

Možemo predmnijevati da nisi mogla zaspati mučena tajanstvenom odsutnošću Isusa. Istina, ti si se pouzdavala u svoje dijete; on je već sam znao sobom upravljati. No tajna u kojoj se odvijao njegov život mogla je izazvati svaku vrstu nepredvidivosti. A i proročanstvo starca Simeona, vraćalo se tvome duhu. Usprkos svemu, ti si se stala pitati nije li već mač boli počeo svoje djelo. Tako rano, to bi bilo strašno. Normalno to bi se imalo dogoditi kasnije, no nemir čini da se čovjek boji najgore nesreće.

Sutradan u jutro, ti si se s Josipom stala vraćati u Jeruzalem. Išli ste žurno, ovaj put ne tjerani radošću, nego trgani velikom nutarnjom mukom. Pred tvojim se očima dizalo lice djeteta, s okrutnim pitanjem o njegovoj sudbini. Taj dan hoda bio je najmučniji dan vašega života. Neku ste nadu imali da ćete sresti Isusa na putu; kako ste križali skupine u kojima ga nije bilo i koje ste uzalud pitali za nj, vaš je nemir rastao.

Povrativši se u grad Jeruzalem, bilo je prekasno da počnete potragu. To je bila druga noć, u kojoj vas je nutarnja tjeskoba spriječila da počinete. Besmislene pretpostavke prolazile su vam dušom i teškom mukom ste ih otklanjali.

Slijedećeg jutra otišli ste u Hram, da najprije molite; da svoju tugu povjerite Gospodinu, a zatim i s nadom da bi ga tamo mogli naći. Bio je to ipak udarac kad ste ga spazili: sjedio je među učiteljima, slušajući njihova razlaganja i postavljajući im pitanja. Nijemi od čuđenja, neko

ste vrijeme promatrali taj prizor. Vaš se nemir promijenio u radost i u ponos kad ste vidjeli udivljenje što su ih izazivale riječi Isusove. Učitelji zakona bili su očarani videći takvu mudrost kod tog djeteta, a oni koji su ih okruživali dijelili su njihovo zaprepaštenje. Ti, Marijo, koja si već znala za toliko divnih stvari o Isusu, bila si puna novog udivljenja prema njemu. Sinoćnje uzbuđenje bilo je odjednom zaboravljeno.

Međutim, kad si se zatim odlučila približiti svome djetetu zapitala si ga za razlog takova njegova ponašanja: »Dijete moje, zašto si nam to učinio? Evo tvoj otac i ja tražili smo te tjeskobno!«[27] Radije nego da mu upućuješ prijekor, ti mu postavljaš pitanje zbog čega; pogodila si da je Isusovo ponašanje moralo imati skrivene razloge, i da ih nije trebalo jednostavno osuditi. No ti su ti razlozi ostali nepoznati.

»Zašto ste me tražili? odgovori Isus. Zar niste znali da ja imam biti u kući Oca moga?«[28] Smisao tog odgovora, nisi odmah shvatila. Ni Josip ni ti niste razumjeli. Taj odgovor bio vam je dan na razmatranje, sačuvali ste ga u svom pamćenju i u svom srcu, pokušavajući otkriti njegov zamašaj.

Ono što vam je odmah bilo jasno, to je da se vaš sin nije nikako ispričavao radi tjeskobe i muke koju vam je

---

27) Lk II, 48.
82) Lk II, 49.

prouzrokovao. On je promišljeno postupao. Nije ništa žalio što je učinio, dapače ni nakon što je vidio vaša lica zaprepaštena od uzbuđenja. On je hotimice izazvao tu malu dramu.

Shvatljivo da došavši jednom u Hram, on je htio u njemu ostati. Uistinu, u Hramu se častila božja prisutnost. Unišavši u nj, Isus je ušao u kuću svoga Oca. Tu se osjećao kao kod kuće. On koji je živio samo za Oca nije imao većeg veselja do nalaziti se u njegovoj prisutnosti. On je dakle želio ovaj put produljiti taj susret s Ocem u njegovoj kući, nastaviti što dublje razgovor s Njime, svoju molitvu. Zar se moglo iznenaditi žaru s kojim je govorio Ocu, i prikazao se njemu, u tom svetištu koje je Otac posebno posvetio svome štovanju?

No ta želja da ostane kod Oca nije još objašnjavala čitavo ponašanje djeteta. Isus vas je mogao unaprijed obavijestiti o svojoj namjeri, da ostane neko vrijeme u Hramu. Vrlo lako mogao vam je prištedjeti tu veliku muku.

On bi to učinio, da mu tajna volja Očeva nije zapovijedala drugačije. On te je ljubio, Marijo, i on bi sve učinio da ti prištedi tugu. No u nakanama božjim, ova tuga trebala je biti nametnuta, da te pripravi na veliku dramu koja će se odigrati dvadeset godina kasnije. Na Kalvariji tvoj će ti sin izmaknuti na puno tragičniji način; izgubila si ga za tri dana da bude u kući svoga Oca, i konačno ti ćeš ga ponovno naći u veselju. Ono dakle što se sad odi-

gralo u Hramu predočuje otkupiteljsku žrtvu. Stoga nisi mogla razumjeti prizor i odgovor Isusov prije nego što si proživjela dramu križa.

Ipak, prije no si proživljavala tu dramu, ti si razumjela da je Isus bio izgubljen i nađen na samom mjestu gdje si ga dvanaest godina ranije prikazala Gospodinu. Ti si priznala apsolutno pravo Očevo na tvoje dijete, za sve što Providnost bude odlučila. Otac je došao da zatraži od tebe svoga Sina tamo, gdje si ga prikazala.

Ni pred dvanaest godina ti nisi izrazila protesta ni žalbe kod Gospodina. Nisi uzmaknula pred Simeonovim proročanstvom; sada se sjedinjuješ sasvim s traženom žrtvom. Sve i nerazumijevajući tajne što je krije Isusov odgovor, ti uočavaš da ti je tvoj sin izmakao božanskom voljom. Ti prihvaćaš i prikazuješ muku koja te je tištila, kao i radost koja iza nje dolazi.

Tvoj primjer nam pokazuje da se usko sjedinjenje s Kristom ostvaruje samo u perspektivi križa. Svaki život vezan uz Isusa izložen je kušnji, kušnji koja se konačno raspliće u daleko većem veselju.

Promatrajući te u muci dok tražiš svoje dijete, i mi ćemo biti življi i zagrijaniji dok tražimo Krista. Ti si imala samo jednu težnju, koja je obuzimala čitavo tvoje biće: naći Isusa. Kad bismo imali samo jednu težnju, imali bismo također više radosti da nađemo onoga koga ljubimo. Tražiti i naći Krista: neka to bude briga našega života da na smrti bude naša sreća!

NAKANE PRI MOLENJU KRUNICE

Majko neodjeljiva od Isusa,

— *podijeli s nama svoj žar u traženju Krista,*

— *podijeli s nama svoju sreću u nalaženju Krista,*

— *daj da Krist doista bude cilj našega života, i da sve svoje čine obavljamo iz ljubavi prema njemu,*

— *vodi zalutale prema jedinom Spasitelju,*

— *svima koji traže apsolutno ali ga ne nalaze, pokaži put koji vodi k Isusu!*

ZAZIV

O ti, koja si tražila Isusa s tolikom gorljivošću i koja si ga našla, daj da čitav naš život stoji u tom da ga tražimo i nalazimo!

XX

MOLBA U KANI

Na početku javnog života Isusova našla si se s njime na svadbi u Kani. To je zbog tvoje prisutnosti na toj svadbi da je Isus bio pozvan na nju sa svojim učenicima. Gdje si ti, Marijo, ti privlačiš i uvodiš svoga sina. Gdje se ti pojavljuješ, i Krist neće uzmanjkati da se pojavi.

Kako si pratila dobar tok svečanosti, opazila si da nema vina. Situacija je bila vrlo neprilična. Gdje poći tražiti vino. Bilo bi teško smjesta ga naći; osim toga, mladenci su bili siromašni, i to je razlogom da je odveć mala količina vina bila pribavljena. Postojala je opasnost da se moradne prekinuti objed, da svečanost završi načinom koji bi mladence postidio i koji bi kroz dugo vremena izazivao porugu susjedstva.

Jedini način da se spriječi taj jadni svršetak bio je, uteći se Isusu. Ti si jedina to mogla učiniti, jer nitko drugi nije znao tko je tvoj sin. Približila si se dakle njemu da mu rekneš »Nemaju više vina«.[29]

---

[29]) Iv II, 3.

Ovim pribjegavanjem svome sinu, očitovali su se osjećaji koji su se sve više i više u tebi razvijali kroz trideset godina u Nazaretu, i koji su došli do potpunog sazrijevanja: osjećaji vjere i nade. Ti si vjerovala u Isusa svom snagom svoga srca: uzdala si se u nj prožeta bezgraničnim pouzdanjem. Upravo jer je situacija, na ovom svadbenom objedu izgledala bezizlazna, ti vjeruješ u moć Isusovu da joj doskoči, i ti se čvrsto nadaš da će on spasiti mladence.

Stoga i ne oklijevaš da ga moliš za čudo. Jer čudom tvoj sin, koji ne posjeduje ništa, ni kuće ni kamena na koji će glavu položiti, može neočekivano pribaviti vino. A to je traženje čuda svjedočilo o velikoj smionosti s tvoje strane. Jer dotad tvoje dijete nije učinilo nikakva čuda. Za vrijeme tvog dugog boravka u nazaretskoj kući, on nije nikad takvim zahvatom htio olakšati siromaštvo svoga ognjišta. Kada u kasnijem toku njegova javnog života, ljudi budu svjedocima čudesa što ih je Učitelj množio putem, bit će mnogo lakše obratiti mu se da ih učini. Tvoja je zasluga u Kani bila, da si mu takvu molbu upravila ne vidjevši prije toga nikakva čuda.

Otkud ti je dolazila takva smionost? Ona je proizlazila iz tvoje vjere. Bila si uvjerena da je tvoj sin svemoguć, da je raspolagao božanskom moću, i da mu prema tome ništa nije bilo nemoguće. Ti se dakle utječeš, njegovoj božanskoj moći. Ti ne znaš tačno kako će se ona pokazati; ti nemaš nikakve predodžbe o vrsti čuda koga bi

ovdje Isus mogao izvršiti. Ti tražiš od njega čudesni zahvat da spasi situaciju, prepuštajući mu brigu da odredi najprikladniji način.

Moramo se diviti veličini tvoje vjere, koja ne uzmiče ni pred kakvom zaprekom. Dok će vjera učenika slijediti čudesa, tvoja vjera će im prethoditi. Ti ne trebaš vidjeti da vjeruješ. Tebi se prvoj primjenjuju riječi što ih je Krist kasnije izgovorio: »Blaženi koji nisu vidjeli, a povjerovali su!«[30]

Međutim tvoje traženje kao da je bilo dočekano bez ohrabrenja. »Ženo, odgovara Isus, šta ima između mene i tebe? Moj čas još nije došao«.[31] Spasitelj jasno pokazuje razliku koja te dijeli od njega u javnom njegovom životu. U Nazaretu si mogla tražiti usluge svoga djeteta, on ih je rado činio, jer to je bila njegova dužnost da doprinosi uzdržavanju ognjišta. No odsad je ta intimnost prestala, i Isus ima druge dužnosti jer se nalazi u apostolskoj službi, službi svoga Oca. Treba se dakle podvrgavati naredbama svoga Oca, a ne željama svoje majke.

On dodaje da, po božjoj volji, čas čuda nije još došao. Otac, koji je postavio plan njegova javnog života, odredio je trenutak ispunjenja prvog čuda. Taj trenutak bio je i te kako važan, jer će se čudom objaviti sam Krist: on će pokazati da je Mesija i Sin Božji. Kao sve časove Objave,

[30]) Iv XX, 29.

[31]) Iv II, 4.

tako je i ovoga Otac posebno odabrao. Nije se on trebao zbiti na svadbi u Kani.

Zapreka što ju je Isus podizao pred tobom bila je najveća što je mogla biti. Šta uistinu učiniti ako je božanska volja odlučila da će staviti drugdje i kasnije, prvo čudo? Ti bi se obeshrabrila pred tim tako slabo zadovoljavajućim odgovorom, tim više što te je tvoj sin obavijestio da se miješaš u područje koje je njemu ostavljeno, područje djela njegova javnog života.

Ali značilo bi to slabo te poznavati, Marijo, misliti da ćeš se ti tako lako odreći svoje molbe. Tvoja vjera nije klonula. Ti si vjerovala da zapreka može biti uklonjena i da će ti Isus konačno udijeliti čudo. Ti si dakle ustrajala u svojoj molitvi. Nije li ti Stari Zavjet sam pokazivao primjere gdje je Bog nakon što je očitovao svoju odluku, vratio se na nju promijenivši je zbog ljudske molitve? Znala si da se kadgod treba boriti s Gospodinom, ustrajući na svojim molbama, da postignu uslišenje.

S novom smionošću, ti si otišla reći slugama: »Što god vam rekne, učinite«.[32] Pokazala si time svome sinu da si još očekivala od njega čudo, da si ga dapače očekivala s više pouzdanja sada, jer si i slugama dala znak da savršeno izvrše što im bude zapovijeđeno. Daleko od toga da uzmakneš, tvoja vjera i tvoja molitva htjeli su preći preko svih zapreka.

[32]) Iv II, 5.

U toj smionosti, ti si uostalom ostajala, puna poštovanja prema božjoj volji i Isusovoj slobodi. Riječ upućena slugama davala je doista sve mogućnosti tvome sinu da im rekne šta hoće: on je bio gospodar situacije, i ti si od sluga tražila samo potpunu poslušnost. S finoćom si ustrajala u svojoj molitvi čuvajući nezavisnu slobodu Spasiteljevu.

Odgovor je Isusov bio veličanstven. Bila si uslišena iznad svoga traženja. Količina vina koju je Krist čudesno pružio, bila je daleko iznad neposrednih potreba objeda. I bilo je to daleko bolje vino od onoga koje je bilo posluženo na početku.

Krist je time potvrdio da je odobravao tvoje posredovanje i ustrajnost koju si stavila u svoju molitvu. Dao je pravo tvojoj vjeri. I velikodušnost čuda pokazala je da je bio sretan što je ispunio tvoju molbu.

To je bila jedna pobjeda više za te, Marijo. Neka bismo iz toga mogli naučiti kolika je moć molitve, pouzdane i ustrajne molitve. Jer je smionost tvoje vjere bila tako divno nagrađena, učini nas hrabrijim u našim molitvama upućenim tvome sinu. Dapače kad god molimo neku izvanrednu povlasticu koju kao da nam ne bi htio dati, neka ne izgubimo pouzdanja. Nauči nas čvrsto vjerovati u Isusovu moć sposobnu nadmašiti sve zapreke, i u njegovu dobrotu, spremniju dati nego smo mi primiti.

NAKANE PRI MOLENJU KRUNICE

Djevice tako moćna u molitvi,

- *potakni nas da molitvom povjeravamo Bogu sve svoje potrebe,*
- *povećaj smionost naše vjere u uspjeh molitve,*
- *podupri našu ustrajnost pri molenju,*
- *nadahni svim kršćanima smisao da više mole,*
- *potiči našu želju da molimo kako bismo pomogli čovječanstvu u njegovoj duhovnoj i moralnoj bijedi!*

ZAZIV

O ti koja si svojom smionom i ustrajnom molitvom postigla čudo u Kani, nauči nas moliti Gospodina s velikim pouzdanjem!

XXI

POSREDNICA

Pri zgodi u Kani otkriva se tvoja uloga posrednice, to jest one koja posreduje između Gospodina i nas u dobivanju i dijeljenju milosti.

Moglo bi se misliti da se tvoja majčinska uloga ograničavala samo na privatni i skriveni život Isusov. A ta je već uloga bila od najveće važnosti. Nakon što si rodila Spasitelja, tebi je pripadalo da ga odgojiš, da ga naučiš svemu čemu majka uči svoje dijete, da ga pripravi najboljim odgojem za budućnost. Kroz godine u Nazaretu, Isus je primao tvoj utjecaj, i njegova će duša nositi uvijek značajke tvoje blizine. U svome srcu, kao i svome tijelu Spasitelj je zauvijek sačuvao duboku sličnost s tobom.

No tvoja uloga nije završila s početkom njegova javnog života. Ona se je trebala nastavljati u čitavom Isusovu djelu. To je upravo pitanje postavila tvoja molitva u Kani. Odobrava li Krist tvoju intervenciju, tvoje posredovanje u stvarima javnog života? On je čudom svečano očitovao da ga odobrava.

Otad je započela tvoja velika služba koju si vršila malo na zemlji, a koju neprekidno vršiš u nebu: posreduj kod Gospodina da se njegove milosti prosiplju nad čovječanstvom.

Već je zgodom Pohođenja bila otkrivena ova uloga koja ti je bila namijenjena. Po tebi je, Marijo, Krist došao Elizabeti; po tvome je pozdravu punina Svetoga Duha takla tvoju rođakinju. Ti si bila posrednica te izvanredne milosti.

Okolnosti u Kani ističu još jače izvjesne oblike tvoga posredovanja. Tu vidimo da ti pokrećeš stvari. Mladenci nisu ništa primijetili kakva je opasnost prijetila svečanosti. Oni te prema tome, nisu molili da posreduješ. Ti poduzimlješ korake svojom vlastitom voljom, i nadoknađuješ svojom budnošću nepažnju onih koji te okružuju. Dok svi bezbrižno učestvuju na svečanosti, ti se brineš i bdiješ nad njima.

Čemu ta budnost, ako ne stoga što imaš majčinsko srce prema svim ljudima? To se majčinsko srce očitovalo u Kani. Otad, Marijo, znamo da netko bdije nad nama neprekidno, i da se netko brine da nadoknadi naše nepažnje. Tako često se događa da nam prijeti neka pogibao kada mi to i neprimjećujemo. Često u bezbrižnosti sličnoj onoj mladenaca u Kani; kadgod dotaknemo katastrofu a da toga nismo svijesni. Istina, postoji božanska Providnost koja nas zaštićuje divnom i svemogućom brigom. No

ta je Providnost također htjela da ti budeš tu, da bdiješ majčinskom brigom nad nama. Ako si bila u Kani, to je stoga što te je Gospodin tamo poveo da ti od sad budeš majčinski izraz božanske Providnosti.

Sve i poduzimajući korake ti ostaješ u sjeni. Ti radiš vrlo obazrivo, tako da ni pažnja mladenaca, ni uzvanika nije primijetila tvoga razgovora s Isusom. Predstojnik stola neće ni znati otkud dolazi bolje vino koga se upravo služi. Takvo je uistinu umijeće tvoje majčinske ljubavi, koja razdaje, žrtvuje, a da se i ne primijeti. Koliko li dobročinstava primamo i mi u svom životu koje dugujemo tvome posebnom zauzimanju, a da ne znamo ni ne mislimo da ti se na tome zahvalimo! Ti voliš iščeznuti iza dobročinstava što si nam ih postigla.

Kad postaješ našom zagovornicom, nikakva nemogućnost te ne može zaustaviti. Ti imaš zbilja pravo reći Gospodinu ono što ti je bilo rečeno u poruci anđela Gabriela: »Ništa nije nemoguće Bogu«.[33] Ti se dakle ne bojiš tražiti izvanredne milosti, čudesa. Jer si postigla prvo čudo, što bi te moglo spriječiti da postigneš drugo?

Stoga te kršćani vole zazivati kad im trebaju izvanredne milosti. I ti si poznata, Marijo, kao ona koja dijeliš čuda, milosti ozdravljenja i posebno milosti obraćenja, čudesa za tijelo a još više za dušu. Ti, uostalom, nikad ne

[33]) Lk I, 37.

bi mogla smatrati presmionim molbe što ti ih upućujemo, kad si ti sama pokazala toliko odvažnosti u Kani, i kad je ta smionost pobijedila.

Tvoj uspjeh svjedoči jednako da mi možemo tražiti pomoć tvoga posredovanja, dapače i onda kad izgleda da nas božanska volja ne želi uslišati. U Kani čas nije bio došao, prema planovima što ih je stvorio Otac nebeski, i moglo bi se činiti da si se sudarila s nepremostivim zidom. Ali Otac je nebeski također predvidio da ćeš ako ustraješ u svojoj molbi, postići što si tražila, te da će čas čuda biti pomaknut naprijed. U svom planu on je stvari tako rasporedio da će ih uskladiti s tvojom željom po odluci svoje vrhovne dobrote.

Otad, ni Očeva volja ne može ti se opirati, Marijo, jer je odlučio voditi računa o tvojim molitvama, i jer On ne oklijeva izmijeniti svoje nakane da bi uslišao tvoje želje. Kad se bojimo otpora s božje strane, dano nam je dakle potrebno sredstvo da postignemo od Svemogućega što molimo[34]. Ako ti, Marijo podastreš Gospodinu naše potrebe, ne će li biti sklon da ti sve udijeli? Možemo se dakle svemu nadati od tog posredovanja: dana ti je divna moć nad srcem tvoga sina, i po njemu na srce Oca nebeskog. Ta ti je moć pridijeljena da je vršiš nama u korist.

[34]) Pazi: Pisac ne misli reći — kao što neki manje oprezni teolozi čine — da Gospa može i više od samoga Boga, što bi teološki bilo sasvim krivo. *(Op. ur.)*

Ako si svemoćna kod srca božjeg, ta svemoć pripada samim time onima koje hoćeš da pomogneš.

Evanđeosko pripovijedanje slučaja u Kani daje nam još razumjeti kako si spremna posredovati za najskromnije povlastice. Ti nisi oklijevala tražiti čudo da bi pribavila vina za jednu svečanost. Bilo je mnogo važnijih milosti koje se moglo željeti. Da se prigoda pružila, ti bi ih s još više žara tražila od svoga Isusa. No primjer Kane pokazuje da si pažljiva prema svim potrebama ljudi, jer se tvoja majčinska ljubav brine za sve pojedinosti našeg života i ne prezire ni najmanjih naših veselja. Možemo se dakle utjecati k tebi za bilo koju istinsku potrebu.

Napokon, pri tom posredovanju, ti hoćeš da nam Krista sve potpunije otkriješ te ga tako više dadneš čovječanstvu. Kad si se približila Isusu da moliš čudo, nisi mislila samo na potrebu svadbene gozbe. Ti si imala najveću želju da čudesnim dobročinstvom tvoj sin otkrije svoj Spasiteljski lik. Ti si željela da ga se počne poznavati; vjerovati u nj. Tvoje je veselje bilo u tom da tim čudom, kao što zaključuje evanđelist, Isus »očituje svoju slavu, i da učenici povjeruju u nj«.[35]

Svojim posredovanjem, ti hoćeš da pokažeš i potpunije dadneš svoga sina, da mi uza nj jače prionemo. Sve što ti činiš, Marijo, vodi Kristu.

---

[35]) Iv II, 11.

NAKANE PRI MOLENJU KRUNICE

Posrednice svih milosti,

— *budi kod Boga naša zagovornica u svim našim potrebama,*

— *učini naše molitve neodoljivim prikazujući ih ti sama svome Sinu,*

— *na one koji te mole, izlij divno obilje božanskih dobrota,*

— *onima koji za te ne znaju, pristupi tvojom obazrivom ljubavi,*

— *prenoseći nam božanske milosti, daj nam naročito početnika milosti, Krista!*

ZAZIV

O ti koju je Bog postavio posrednicom svih milosti, daj da pribjegavajući tvome posredovanju zaslužimo obilje božanskih dobročinstava!

XXII

USPON PREMA KALVARIJI

Tvoj uspon prema Kalvariji počeo je vrlo rano. Može se reći da se je pripravio u tvojoj duši od Simeonova proroštva. Nakon što si čula proroštvo o maču boli, nisi više mogla gledati svoje dijete a da ne misliš na taj strašni svršetak. Mač ti je bio naviješten za budućnost, no on se u zbilji zabo u tvoje srce u isto doba kad i riječi nadahnutog starca.

Obično, Gospodin ne otkriva unaprijed trpnje što će ih svatko morati podnijeti. Majci, on ne otkriva sve muke i sve žrtve koje će je stajati njezino dijete, još manje katastrofalne nesreće koje bi mogle nadoći. Za te, Marijo, on čini iznimku. Više od trideset godina prije događaja, on ti daje naslutiti dramu Kalvarije.

Motiv toga otkrića bio je, jer si od početka Isusova života, trebala biti usmjerena prema otkupiteljskoj žrtvi. Riječ je postala tijelom u cilju da ispuni ovu žrtvu; došla je na ovu zemlju za sat trpnje: »Za to sam došao, izjavljuje on, zbog toga sata««.[35a] Božanska je volja bila da te najuže sjedini sa sudbinom Spasiteljevom. Stoga je od čitavog tvog majčinskog života napravio uspon, sa Isusom, prema dalekoj Kalvariji.

Sva radost što si je osjećala, za vrijeme godina Nazareta gledajući Isusa kako raste u mudrosti, stasu i u milosti pred Bogom i pred ljudima«,[36] bila je popraćena stiskanjem srca, kad se pogled na budućnost, opisanu po starcu Simeonu, pojavljivala pred tvojim očima. Nazaretska povjerljivost i blizina bila je konačno postavljena u taj kolosjek. Promatrajući svoje dijete, diveći mu se, koliko li puta nisi pomišljala na tajanstvene suprotnosti kojima će biti izloženo! Tebi nije preostajalo ni utočište koje nama ostaje kad se bojimo neke nesreće: činjenica da će ta nesreća moći biti izbjegnuta, da se neće možda dogoditi. Ti si znala da ništa neće moći spriječiti Simeonovo proročanstvo da se ispuni. Budućnost će stvarno imati tu strašnu značajku koju mu je označavalo ovo proroštvo.

O tim mislima koje su te uznemiravale, ti nisi nikome ništa govorila. Pred Isusom si u toj stvari šutila. Nije trebalo izmjenjivati riječi da oboje mislite na tu veliku tragediju.

U dobi od dvanaest godina, izmakavši tvome društvu, da ostane u kući svoga Oca, tvoje dijete htjelo te je utvr-

35a) Iv XII, 27.

36) Lk II, 52.

diti u ovim tamnim pogledima. Ono ti je dalo da osjetiš brutalnost dijeljenja koje će se desiti jednoga dana; bacilo te odjednom u žalost i muku. Time te je življe usmjerilo prema konačnoj drami svoga života. Njegova je volja bila konačna, usklađena s voljom Oca, da te što je moguće uže nutarnje zbliži s dugim usponom prema Golgoti. To učestvovanje na bolnoj sudbini Kristovoj bilo je u tvojoj službi majke.

Stoga, kad si vidjela Isusa kako ostavlja tvoju kuću, da bi počeo propovijedati dobru vijest, tvoja je radost bila izmiješana s bolju. Ti si se veselila približavanju dana spasenja, no ti si znala da taj spas čovječanstva neće moći biti dosegnut bez okrutne borbe, u kojoj si ti imala trpjeti u isto doba kad i tvoje dijete.

Prva suprostavljanja koja su se pokazala prema novom Učitelju nisu te mogla iznenaditi. Simeonovo proročanstvo počelo se ostvarivati. Isus je postao znakom protivljenja. Osjećala si to opiranje čak u svojoj vlastitoj porodici, jer su nećaci Isusovi, koji su se zvali njegovom braćom, odbijali da u nj povjeruju. To odbijanje bilo ti je vrlo teško podnositi, jer je dolazilo od osoba koje si ti naročito volila i s kojima si bila u svakodnevnom dodiru. Tako se borba između vjere i nevjere odigravala u tvojoj blizini. Ti si imala svoj udio, sakriven ali zaslužan, u borbama u koje je zašao tvoj sin.

Kad dođoše do tvojih ušiju odjeci prijetnja koje su Farizeji sručivali na tvoje dijete, ti si razlikovala bolje od

ikoga, opasnosti koje su one stvarno sačinjavale. Bila si obaviještena da će svršetak biti tragičan. Proricanje o maču boli, osvjetljivalo te je o toku događaja.

Bog je raspoređivao stvari tako da, dapače za ovog javnog života, kad je Isus veći dio vremena bio daleko od tebe, ti ipak budeš što izbližeg pridružena trpnji Muke koja se je približavala. Među pokušajima Isusova umorstva bio je jedan koji se odigrao pred tvojim očima. Čovjek bi rekao da ti je Providnost htjela unaprijed pokazati skicu drame.

U ovaj subotnji dan, kad je u sinagogi Nazareta Isus čitao knjigu Isaije i protumačio smisao Pisma primjenivši ga na se, ti si bila među prisutnima. To je najprije bila radost kad se vidjelo s kakvom lakoćom i sigurnošću tvoj sin tumači Svetu Knjigu. Svi su slušali, pripovijeda nam Evanđelje, »bili zadivljeni riječima punim čara, koje su izlazile iz njegovih usta«.[37] Mogla si se nadati da će to udivljenje otvoriti srca stanovnika Nazareta na poruku što im ju je Isus donosio.

No doskora se sruče kritike i prigovori. Nevjerovanje koje se od početka javnog života bilo pokazalo u mjestancu u kom je Isus tako dugo živio, poprimilo je opore i žestoke oblike. S kakvom skrivenom bolju nisi gledala raspaljivanje strasti i neprijateljstva koje su zabrinjavala!

---

[37]) Lk IV, 22.

»Uistinu kažem vam, ni jedan prorok nije dobro primljen u svojoj domovini«.[38] Ta riječ, koja se ostvarivala u ovim okolnostima, izaziva provalu mržnje. »Svi u sinagogi, pripovijeda evanđelist, napuniše se bjesnila. I, digavši se, protjeraše ga iz grada; povedoše ga do jedne vrleti brda na kojoj je bio sagrađen njihov grad, da ga s njega strmoglave«.[39]

Kakvo si uzbuđenje osjetila kad si bila svjedokom toga prizora! Morala si vidjeti žestinu s kojom su progonili tvoga sina, napor što su ga uložili da ga odvedu prema ponoru i sunovrate ga. S užasom si promatrala taj prizor. Olakšanje što si ga osjetila videći Isusa kako odlazi između svojih progonitelja, moglo je biti samo privremeno. Ti koja si živjela u Nazaretu trebala si sretati i mimoilaziti bez prestanka te ljude koji su pokušali umoriti tvoje dijete. Jer ti si poznavala vrlo dobro tu hajku koja je protjerala Isusa izvan sinagoge: bili su to mještani, susjedi. I to je povećavalo tvoju muku.

Ovo strašno iskustvo podvostručilo je tvoj strah za budućnost: svaki put kad bi čula neprijateljske riječi o svom djetetu, ili kad bi ti saopćili prijetnje izrečene proti njemu, ti si strahovala da protivnici ne uspiju u svojim nakanama, jer su bili tako blizu da ga umore. Mogla si odsad živjeti samo u neprekidnoj strepnji.

---

38) Lk IV, 24.

39) Lk IV, 28—29.

Drama Kalvarije nije dakle bila za te neočekivani događaj. Ti si na nju bila pripravljena postepenom boli. Mi smo ponekad u napasti mislili da je tvoj život, prije tragedije križa, prolazio u miru. U zbilji, Bog ti je dao da puno unaprijed proživljuješ konačnu tragediju.

Budući da je čitav tvoj život bio duboko obilježen žrtvom, daj da mi ne budemo iznenađeni kušnjama što ih Bog hoće u našem životu!

NAKANE PRI MOLENJU KRUNICE

Majko posvećena žrtvi,

— *daj nam razumjeti da moramo dijeliti križ Spasiteljev,*

— *podupri hrabrost onih koji trpe, nadahnuvši im volju da trpe za Krista,*

— *pomaži bolesne i nemoćne da snose svoje kušnje,*

— *budi potpornjem onima koji duševno trpe i kojima srca krvare,*

— *nauči nas, u školi trpnje duboko ljubiti Spasitelja!*

ZAZIV

O ti koja si se sa Isusom uspinjala na Kalvariju, ohrabri nas da nosimo svoj križ s Kristom!

XXIII

SUOTKUPITELJICA

Evanđelje nam daje samo jednu oznaku koja se odnosi na tvoje učestvovanje na otkupiteljskoj žrtvi Isusovoj: ono nam spominje jednostavno tvoju prisutnost podno križa. »Pokraj križa Isusova, piše sv. Ivan, stajala je njegova majka...«[40]

Ovu prisutnost uz svog sina u ovom strašnom trenutku, ti si je, Marijo, htjela. Kad si čula da se tvoj sin vratio u Judeju i da mu je život u opasnosti, željela si samo jedno: biti uz njega u opasnosti. Došla si dakle u Jeruzalem da dijeliš njegovu pogibelj; Htjela si se potpuno s njime složiti. To si činila ne samo po majčinskoj sklonosti, nego da slijediš božansku volju; jer ti si razumjela da te Bog hoće sjediniti osobitim načinom s Isusovim otkupiteljskim djelom, pa si smatrala da trebaš nositi teret.

Zato je tvoja prisutnost na Kalvariji bila hotimična prisutnost. Možemo nagađati da su poznanici koji su te okruživali kušali da te odvrate da pratiš svoje dijete na mjesto

40) Iv XIX, 25.

mučenja. Htjeli su ti uštedjeti pogled na taj prizor, tako okrutan za majčino srce. No sve i razumijevajući tu pažnju punu simpatija i sućuti, ti nisi htjela ostati po strani. Jer si slijedila već dugo vremena u svom životu uspon prema konačnoj žrtvi, htjela si ga slijediti do kraja, do na samu Kalvariju. Pratila si Isusa na putu kojim je nosio križ, zatim si mu se približila za vrijeme čitavog njegovog mučenja.

To je dakle zato što si htjela vidjeti čavle kako se za badaju u njegove ruke i njegove noge, primala si s njime ruganje i pogrde što su mu bile upućene, zato si trpjela sve njegove boli. Kakvu li nam poduku ne daješ nama svima, koji smo hitri izmaknuti kad je trpnja tu, i koji se tako često kukavički ponašamo od straha pred bolju! Ti si išla njoj ususret jer si htjela biti najuže sjedinjena s Kristom.

Daleko da bi izustila i jednu tužbu ti si prikazala od svega srca žrtvu svoga djeteta. Mogla si jecati i jadikovati jer su ti otimali tvog jedinog sina, mogla si protestirati jer ga ubijaju iako je bio nevin, i jer ga se udaralo na svakojake muke dok je on oko sebe činio samo dobročinstva. Ti si se mogla pobuniti protiv te nakazne nepravde. No slična svome sinu, ti si sve šutke primila, i ti si upoznala u događajima volju Oca nebeskog kojoj se trebalo podvrći.

Ti si dakle sjedinila svoju materinsku žrtvu sa žrtvom u kojoj je Krist dao sama sebe. Tako si bila suotkupitelji-

ca: ti si surađivala s Isusom, da pružiš Ocu žrtvu naknade za grijehe svijeta, i zaslužiš spasenje čovječanstvu. Već otkupljena po Isusu zahvaljujući povlastici Bezgrješnog Začeća, mogla si s njime surađivati na otkupljenju ostalih ljudi. To je uostalom bio tvoj sin, koji je, u zbilji, tajanstveno podržavao tvoju hrabrost i davao ti snagu za posvemašnju velikodušnost. Činio te je sposobnom da zaslužiš s njime otpuštanje grijeha i život milosti.

U tome kritičnom trenutku, tvoja je vjera ostala netaknuta. Ti koja si prva povjerovala u Krista, ti si nastavila u nj vjerovati, i dapače jače, u času tmine. Tama što je okruživala križ, nije mogla ugasiti svjetlo što je gorilo u tvom srcu. Učenici su bili zbunjeni uhapšenjem njihovog Učitelja, a zatim istekom procesa. Njihova je vjera bila izložena teškoj kušnji, jer si nisu mogli predočiti Mesiju koji bi bio razapet kao zločinac. No ti, Marijo, ti si ostala uspravna u svojoj vjeri, nepokolebivo si vjerovala u svog razapetog sina, ti si ga i dalje gledala kao Spasitelja ljudi.

Pod križem, nisi također ništa izgubila od svoje nade. Ipak, osuda i smaknuće Isusa izgledali su kao neuspjeh koji je imao velikog odjeka. Sve se njegovo propovijedanje činilo uzaludnim; mase su se okrenule proti njemu, na poticaj Farizeja; učenici su pobjegli; neprijatelji su se hvalisali svojom pobjedom. Čitavo djelo što ga je Krist poduzeo davalo je dojam sramotnog svršetka. U očima mnogih trebalo bi ga strpati u red mesijanskih pokreta koji su jedan čas izazivali oduševljenje, a zatim se rasuli.

Nasuprot svim tim lošim izgledima, Marijo, ti si ustrajala u svojoj nadi. Ti si čuvala uvjerenje da će se drama što se upravo odigravala pred tvojim očima rasplesti pobjedom tvoga sina. Mač boli, koji je probadao do dna tvoju dušu, nije mogao iščupati nadu što si je stavila u Isusa. Gledajući ga gdje trpi i umire, ti si bila pogođena bolju, no ostala si puna nade.

Tako si na Kalvariji bila utjelovljenje kršćanske vjere i nade, vjerovala si u ime onih koji su bili u napasti da napuste svoju vjeru; nadala si se u ime onih koji su naginjali prema očaju. Vjerovala si i nadala se u ime svih onih koji će u budućnosti prionuti uz križ Spasiteljev svom snagom vjere i pouzdanja. U tebi su se, Marijo, izgrađivale nepokolebiva vjera i nepobjediva nada Crkve.

Podupiri dakle, u boli i kušnji našu vjeru i našu nadu! U tim nam je časovima najpotrebnije vjerovati u Spasitelja i u nj se pouzdavati.

To je poticalo prikazanje tvoje žrtve, to je bila volja da sve učiniš za spas ljudi. Ti znaš da je Isus za nas došao na ovu zemlju, znala si da će za nas umrijeti. Te muke bile su dio njegova djela što ga je imao ispuniti. Ti si poznavala silnu želju svoga sina da ljudima pribavi bolju sudbinu, spas njihovih duša i božansku sreću. U žeđi koja ga je mučila malo prije nego će izdahnuti, ti si naslutila žeđu za jednim čišćim i svetijim čovječanstvom. Sjedinjujući se s njegovom trpnjom, ti si se sjedinjavala naročito s njegovom voljom da spasi ljudstvo.

Otkrij nam bolje ovaj apostolski izgled trpnje. Kad smo pritisnuti kušnjama, u napasti smo da se zatvorimo u svoje malo lično obzorje, i da ne mislimo nego na se. Puštamo se lako opsjedati svojim vlastitim nevoljama i zaboravljamo ostali svijet. Kad bismo mogli poput tebe, Marijo, imati pred očima one koje ljubimo i za čiju sreću hoćemo trpjeti, svoje bismo prikazanje vršili s više žara. Mjesto da se smotamo sami u sebe, i osjećamo žalost sebičnosti, proširili bismo svoje obzorje, i osjetili bismo tajnu radost da trpimo za drugoga, da trpimo za duše kojima treba otkupljenje i spasenje, da trpimo u uskom jedinstvu s Kristom za bolje čovječanstvo.

Ti si bila suotkupiteljica, sjedinjena iznimnim i jedinstvenim načinom s mukom Spasiteljevom, da nas podsjetiš na tu veliku istinu, da smo i mi pozvani da surađujemo na otkupljenju.

Krist neće da sam nosi križ, bio je sretan da je u tebi našao savršenu suradnicu. Kad bi mu i mi pružili sreću da u nama nađe kršćane spremne prihvatiti križ bez tužbe, s vjerom, s nadom, s voljom da doprinesemo spasenju sviju!

NAKANE PRI MOLENJU KRUNICE

Majko ožalošćena

— *sjedini u bolima naša srca sa srcem Kristovim,*

— *nadahni nam da rado prikazujemo svoje žrtve za spas duša,*

— *daj nam vjerovati u apostolsku vrijednost svake žrtve velikodušno prihvaćene,*

— *donesi svoju pomoć onima koji padaju pod težinom svojih muka,*

— *učvrsti ustrajnost onih koji su progonjeni zbog tvog Sina!*

ZAZIV

O ti koja si surađivala od svega srca na otkupiteljskom djelu, učini od nas vjerne suradnike našega Spasitelja!

XXIV

»ŽENO, EVO TI SINA!«

Malo prije nego će predati svoju dušu u ruke Očeve, Spasitelj ti upućuje riječi: »Ženo, evo ti sina!«[41]

Time ti je ponajprije dao razumjeti da je došao trenutak vrhovnog prikazanja. Imala si izgubiti svoga sina, Marijo, a drugoga primiti na njegovo mjesto. Trebala si pristati na rastanak. Isus je sam tražio od tebe tu žrtvu. Označio ti je njenu svrhu. Trebala si se odijeliti od svog jedinog djeteta da postaneš majkom druge djece.

S križa, Isus je proglasio tvoje duhovno majčinstvo nad svim kršćanima. Jer Ivan, ljubljeni učenik, koji ti je bio naročito povjeren kao sin, predstavljao je sve učenike. Kao znak svoje ljubavi prema svakome od nas, Spasitelj te je postavio našom majkom. U Isusovoj misli, u njegovu pogledu kojim je prolazio kroz stoljeća, svatko je od nas bio prisutan i označivši svakoga on ti je govorio: »Ženo, evo ti sina!«

41) Iv XIX, 26.

To proglašenje tvoga majčinstva dolazilo je kao kruna tvoga prikazanja. Za sve si ljude prikazala Ocu nebeskom žrtvu svoga sina; za svakoga od nas ti si žrtvovala na Kalvariji svoju majčinsku ljubav. U trpnji se tvoje srce proširilo na čitavo čovječanstvo. Raširено bolju, velikodušno prikazano, eto te odjednom, podno križa majkom čovječanstva.[42]

Više od tvog majčinstva prema Isusu, ovo majčinstvo prema svim ljudima stajalo te je silne trpnje. Ti si u boli, najživljoj boli primila svoju novu djecu. Tim si ih više zavolila. Što majka mora trpjeti više za svoje dijete, tim ga okružuje žarčom ljubavi. Kako si ti toliko za nas na Kalvariji pretrpjela, tim smo u tvojim očima dobili veću cijenu, i ti nas tim više ljubiš.

Istina, mi smo vrlo nedostojni da primamo takve osjećaje, i, da Krist to nije svečano s križa proglasio, nikad se mi ne bismo usudili na to računati. No kad je on to htio, sretni smo da dijelimo s njime mjesto što ga je on imao u tvom majčinskom srcu.

Ti si bila savršena majka: majka apsolutno čista, djevičanski čista, majka svetosti bez prigovora, koju se moglo nasljedovati; majka koja je oko sebe hrabrila na lju-

42) Prema novijim teolozima Isus nije tim riječima uspostavio Marijina majčinstva, nego ga je samo proglasio. Bilo je već uspostavljeno po Navještenju i Marijinom pristanku u Nazaretu i ponovnom pristanku na Kalvariji. U Nazaretu nas je začela, na Kalvoriji porodila. *(Op. ured.)*

bav; majka čija strpljivost nije nikada popuštala, i čija požrtvovnost nije poznavala granica. To jedinstveno blago, koje se krilo u tvom majčinskom srcu, Isus nije htio ostaviti samo za sebe. Jer ga je on posjedovao, htio je da s njime budu svi obogaćeni. Trebalo je da svi upoznaju ovu jedinstvenu majku i okoriste se njezinom ljubavlju i svetošću.

To je dakle najveći dar i najljepši testamenat, što ga je Spasitelj mogao učiniti s križa: dati nam svoju majku da postane našom majkom. Radost koja ju je nekoć obuzimala zbog tvoje blizine trebala je preći na nas. Stoga moramo zahvaliti Spasitelju za to iznašašće njegove dobrote.

Tom novom majčinstvu on je htio dati najveću širinu. Majka kršćana, ti si to, Marijo, u svemu što se tiče života milosti. U našem duhovnom životu, ništa ne izmiče tvom majčinskom utjecaju. Sve su nam milosti dane tvojim majčinskim mukama i tvojim srcem majke; nisi ti uzrok tih milosti, jer one dolaze od Boga, ali imaš dužnost da ih prenosiš. Bila je upravo božanska nakana da dijeli milosti tvojim posredovanjem, da dadne majčinski izraz svojim darovima.

Za svakoga od nas, tvoje majčinstvo započinje s ulaskom milosti u našu dušu. Po krštenju postajemo djecom Božjom. Mi to postajemo po Kristu jer krsna milost i krsni značaj čine da duša poprimi oblik Krista. A Isus

je bio neodjeljivo Sin Božji i tvoj sin; Njegova se sama ljudska narav izgradila zajedničkim radom Duha Svetoga s tobom, tako da je istodobno začet po Bogu i po tebi. A ako je Isus imao u sebi ta dva sinovstva prema svome Ocu nebeskom i prema svojoj zemaljskoj majci nerazdjeljivo sjedinjene, svaki kršćanin postajući posinak Božji, mora postati tvojim posinkom, o Marijo. U času krštenja posebna sinovska veza uspostavlja se prema tebi. Ti surađuješ s Bogom pri rađanju svakog kršćanina, kao što si s njime surađivala pri rađanju Isusa.

Od našeg krštenja, ti si dakle naša majka. Od naše najnježnije mladosti, ti bdiješ s majčinskom dužnošću nad životom naše duše. Mi to ne razabiremo, jer obično dijete ne primjećuje budnu brigu kojom je okruženo. Svaki put kad primimo neku Gospodinovu milost, ona nam je donešena tvojom ljubavlju majke; a kako je čitav naš život protkan milostima, on je čitav prožet tom ljubavlju.

Ova majčinska služba, koja se proteže na sve okolnosti našeg života, vrši se s osobitom brigom u teškoćama koje na nas navaljuju. Volimo te nazivati, Marijo, utjehom žalosnih, utočištem grješnika. To su naslovi jednako vrijedni kao tvoje ime majke. Majka se brine da utješi svoju djecu u žalosti, i kad koje od njih učini koju pogrješku ona mu nudi utočište oproštenja i mogućnost ponovnog uzdignuća. Kad te je Krist postavio našom majkom, mislio je na sve rastužene ovoga svijeta, jer je on sam bio u tuzi, i imao je u vidu grješnike, jer je za njih prikazao svoju

žrtvu. On je dakle htio da se posebno zanimaš za one koji trpe, i za sve one koji su u bijedi grijeha.

Nema dakle ni jedne ljudske boli koja ostavlja neosjetljivim tvoje srce. Ti si sama iskustvom doznala dokle može ići trpnja, naročito nutarnja. Ti koja si tako duboko sučustvovala s velikom bolju svoga razapetog sina, ti suosjećaš sa svim našim nevoljama. Kako je dobro moći sa sigurnošću računati s tvojom utjehom!

Ti suosjećaš s velikim jadom grješnika, i trudiš se da ga povratiš na pravi put. Za one koji su počinili grijehe nema srca s većim razumijevanjem nego je tvoje, to srce koje nikad nije imalo slabosti, no koje je puno sućuti za slabosti drugih.

Nije potrebno, Marijo, podsjećati te na tvoju majčinsku službu ljudima. Isus je zatražio od tebe da je ispuniš, u zadnjem trenutku svoga zemaljskog života, i ta sveta volja navodi te da nam dadneš puninu tvoje majčinske ljubavi.

NAKANE PRI MOLENJU KRUNICE

Marijo, naša Majko,

—učini nas zahvalnima prema Isusu što nam te je dao,

— *po želji tvoga Sina, otvori nam ljubav tvoga majčinskog srca,*

— *jer si toliko trpjela za svoju djecu, razvij sada svu svoju ljubav da spasiš njihove duše,*

— *onima koji drže da su sami ili napušteni, daj osjetiti da imaju brižnu majku,*

— *po tvojoj majčinskoj dobroti, budi utočištem grješnika!*

ZAZIV

O ti koju je Isus sa svoga križa proglasio našom majkom, daj nam, zahvaljujući tvojoj divnoj majčinskoj ljubavi potpuniji kršćanski život!

XXV

»EVO TI MAJKE«

Nakon što se obratio tebi, da ti povjeri ljude kao nebrojenu djecu, Isus se obratio ljubljenom učeniku: »Evo ti majke«, reče mu.[43]

Nije bilo dosta da nas smatraš svojim sinovima; trebalo je da mi primimo poslanje da te poštujemo i da te ljubimo kao svoju majku. Krist te je zaista povjerio dragome učeniku da te okruži svom svojom ljubavlju koje je bio sposoban. On te je dakle povjerio svakome od nas označivši nam sinovske dužnosti što ćemo ih od sada imati prema tebi.

Odmah je dragi učenik odgovorio na ovu vrhovnu želju Učiteljevu. »Od toga časa, kaže nam Evanđelje, učenik je uze k sebi«.[44] Odveo te je u svoju vlastitu kuću, rekavši ti da ti ona od sada pripada, i da si kod svoje kuće. Taj doček što ti ga je Ivan priredio u svojoj kući

[43]) Iv XIX, 27.

[44]) Iv XIX, 27.

bio je izraz dubljeg dočeka, dočeka srcem. Uzevši te k sebi, uzeo te je u svoj najprisniji život kao svoju najdražu majku. Htio te je jednostavno smatrati svojom majkom, i jedino tim imenom on će te u buduće zvati. Poklanjao ti je sinovsku ljubav, sretan što može dijeliti tvoju blizinu. On je razumio uostalom kakva je to velika čast bila za nj imati te u svojoj kući, i stanovati u tvojoj blizini kao nekoć Isus.

Ako te je Krist povjerio svakome od nas, to je stoga da te mi svaki primimo k sebi. Ti nisi samo bila Djevica ljudskog roda, ti još živiš kod nas, u svakoj kršćanskoj kući, u svakoj obitelji. Moramo te pozivati k sebi da živiš s nama, kao što je to Ivan učinio; moramo željeti tvoju prisutnost poput njega. Da bismo te mogli uzeti k sebi dirljivim žarom sličnim njegovom!

Tvoja prisutnost potrebna nam je naročito na našim ognjištima, u krilu svake kršćanske obitelji. Kao svemoćna majka i puna ljubavi, ostani u njima da širiš mir, blagost, međusobno razumijevanje i da u njima privlačiš duše Kristu. Neka svaka obitelj bude za te kao malo kraljevstvo u kome si ti kao kod kuće, od sviju voljena.

U toku godina što ih je ljubljeni učenik proživljavao u tvome društvu, bolje te je upoznao. Prije toga on te je samo izdaleka poznavao, nije mogao slutiti svu ljepotu tvoje duše. Od trenutka kad te je uzeo k sebi, on te je počeo spoznavati. To je bilo tajno udivljenje kad te je

gledao u svakidanjem životu, s osjećajima istodobno tako jednostavnim i tako uzvišenim, s tvojim milosrđem tako savršenim. On je sve više i više uočavao izvanredne osobine tvoje ličnosti. I poznavajući te sve potpunije, on je sve bolje i bolje razumijevao samoga Isusa. Kad je otkrio tvoj nutarnji život i kad se upoznao s tvojim držanjem i tvojim stavovima stekao je novo svjetlo u pogledu Učiteljeva držanja. Kroza te se, kao kroz prozirno staklo vidio Isus.

Povrh toga ti si mu pripovijedala svoje uspomene; ispripovijedala si mu događaje Navještenja, Pohođenja, Isusova rođenja, zgode djetinjstva. Novi izgledi Objave osvjetljivali su se za sv. Ivana. On je zorno vidio kako je za poznavanje tajne Utjelovljenja, Otkupljenja, potrebno bilo poznavati tebe; da bi se dostojno štovalo Krista, trebalo je cijeniti tebe.

I mi smo pozvani na ta otkrića. Povjeravajući te nama, Spasitelj nas poziva da se potrudimo da te bolje upoznamo tko si ti. Toliki kršćani imali bi više pobožnosti prema tebi kad bi te bolje poznavali! Imade još odveć neznanja među nama obzirom na te. A ipak oni koji, kao sv. Ivan, pokušavaju da te otkriju, i koji se trude da bolje shvate ulogu koja ti je dodijeljena u našem kršćanskom životu, ostaju prosto zadivljeni.

Do ovog se dubokog poznavanja može doći čitanjem; ali ono pretpostavlja obiteljsku vezu s tobom. Dobro te

poznavati mogu, Marijo, samo oni, koji ti daju u svom srcu veliko mjesto, koji se brinu da žive sjedinjeni s tobom.

Prisnost koju je sv. Ivan podržavao s tobom bila je u neku ruku trajna molitva. Promatrajući te, on je prodirao sve više u tajne božje. Govoreći ti, on je na neki način obnavljao razgovore što ih je imao s Učiteljem. Pazeći na tvoju prisutnost on je dublje zalazio u božansku prisutnost, u kojoj si ti živjela.

Htjeli bismo imati s tobom ovu istu jednostavnost molitve. Istina ima molitava koje smo mi naučili u svome djetinjstvu i koje volimo bez kraja opetovati. Ali u tim obrascima uvijek opetovanim treba da postoji zanos duše što se može neprestano stavljati u tvoju prisutnost, kako bi bila bliže Bogu. A i izvan trenutaka prave molitve, mi želimo biti blizu, kako bismo spontano mislili na te u svim okolnostima.

Po ovoj srdačnosti koja je vladala između tebe i ljubljenog učenika, dolazilo je i apsolutno pouzdanje što ti ga je on pokazivao. On je ozbiljno uzimao tvoje majčinsko poslanje i on je znao da je bitni stav djeteta prema svojoj majci, stav pouzdanja. Ona kojoj je Sin božji bio povjeren zasluživala je da se u nju najpotpunije pouzdaje.

Tim putem pouzdanja u tebe, Marijo, želili bismo i mi ići. Mi smo nešto tako malo, tako mala stvorenja; no pouzdanje nam daje sigurnost koje bi nam nedostajalo kad

bismo se oslanjali sami na sebe. Mi hoćemo imati prema tebi stav sinovskog pouzdanja, kojim bismo se htjeli predati tebi u svojim teškoćama i u svojim neprilikama. Mi ćemo to učiniti s uvjerenjem da staviti svoje pouzdanje u tebe, to znači staviti svoje pouzdanje u Krista i u Boga, i načinom koji se njima osobito sviđa.

To ćemo pouzdanje imati dapače ako se osjećamo nedostojnim da te molimo za milosti, tebe koja si tako čista i tako sveta. Jer si ti naša majka, mi možemo bez straha povjeriti tebi sav naš ljudski skriveni jad. Grješnici imaju i dalje pristup tvome majčinskom srcu, i ti ne odbijaš nikoga od onih koji se utječu tvojoj dobroti. Ma kako bili veliki grijesi koga od tvoje djece, on se može obratiti tebi sa sigurnošću da ćeš mu pomoći. Ti si izričito bila postavljena majkom da pomažeš one kojima je pomoć najviše potrebna. Ništa dakle ne može prepriječiti naše odnose sinovske blizine s tobom.

Pokazujući ti ovo pouzdanje, mi odgovaramo volji Krista na križu. Dajući nam svoju vlastitu majku, Spasitelj nam je htio reći: »Ljubite moju majku kao što sam je ja sam ljubio«. On želi da naš stav prema tebi bude pun poštovanja, pobožnog čašćenja i ljubavi koju ti je on sam pokazivao. Ne možemo se bolje dopadati Isusu nego časteći te i ljubeći te. Konačni razlog zbog koga te mi ljubimo, Marijo, to je zbog tog što hoćemo da najsavršenije ljubimo Krista.

NAKANE PRI MOLENJU KRUNICE

Marijo, naša majko,

— *daj nam odgovoriti na tvoju majčinsku ljubav pravom sinovskom ljubavlju,*

— *daj da u tebe stavljamo djetinje pouzdanje, da ga bolje stavimo u Boga,*

— *pomozi nam da te primamo u svoju blizinu, kao nekoć dragi učenik,*

— *potiči našu volju da te bolje upoznajemo u veličini tvoje tajne,*

— *razvijaj u Crkvi, i dapače kod nekršćana sinovsko oduševljenje za tebe!*

ZAZIV

O ti koju je umirući Spasitelj povjerio svakome od nas, nauči nas svjedočiti ti kao dragi učenik živu sinovsku ljubav!

XXVI

DOČEK POBJEDONOSNOG KRISTA

Evanđelje nam nije govorilo o ukazanju uskrslog Krista svojoj majci. Ipak, ono nam daje naslutiti da si ti već vrlo rano, u jutro Uskrsnuća, bila obaviještena o događaju; jer on te ne spominje, Marijo, među ženama koje idu na groblje da dovrše pomazanje tijela.[45] Ako ti nisi bila prva među posjetiteljicama groba u koji je tvoj Sin bio stavljen, to je stoga što si ti znala da je ta posjeta nekorisna.

Jer se Krist pojavio najprije osobama koje su mu bile najvjernije u trenutku Muke, tebi je na prvom mjestu trebao se ukazati u svojoj slavi uskrsnuća. Uistinu, ti si pokazala najhrabriju vjernost u potresima kušnje.

Ti si također bila osoba najspremnija da primiš slavnog Spasitelja. Ti si sačuvala svu svoju nadu. U trenutku kad je blijedo tijelo tvoga Sina skinuto s križa, bilo ti predano, ti si vjerovala čitavom svojom dušom da će to

---

45) Mt, XXVIII, 1; Mk, XVI, I.

nepomično tijelo ponovno oživjeti. Isus je nekoliko puta navijestio da će iza njegove nasilne smrti slijediti njegovo uskrsnuće. To je proročanstvo podržavalo tvoju nadu. Otkad je smrt učinila svoje djelo, ti si mislila na to tajanstveno uskrsnuće, do kojega će neizbježivo doći, prema riječima Učitelja.

I kako je to uskrsnuće bilo prorečeno za treći dan, ti si očekivala izvanredni događaj toga dana. Učenici nisu zapazili pojedinost toga proročanstva, no ti si ga brižno zapamtila, sačuvala i razmišljala u svom srcu. Prije zore ovog trećeg dana tvoja duša je bila sva napeta nadom u neposrednu predstojeću radost.

Svojom maštom ti si ponovno gledala lice svoga Sina, i žudila si da ga ponovno vidiš puna života. Odjedanput maštu je zamijenila stvarnost. Isus je stajao pred tobom. Nosio je tragove čavala u rukama i u nogama, ali sjajne. To je bilo kao ponovno rođenje. Bila si sretnija da ga vidiš sada nego kad si ga u Betlehemu po prvi put vidila. U trenutku, čitava jedna mučna prošlost izbrisala se i divna se budućnost otvarala. Ti si bila sasvim preobražena.

Taj srdačni susret trajao je samo malo vremena. Isusu nije bilo potrebno da ti govori. Njegova je prisutnost sama sobom govorila. On je postao sjajan i proziran. Nova prisnost s njime je započinjala, iznad smrti.

Kad je Krist iščezao i pustio te samu, činilo ti se da su se svijet i stvari promijenile. Bilo je to kao novo stvaranje. Oživjevši, tvoj Sin pružao je ponovno život svijetu.

U tvom srcu Marijo, sve je kipjelo od veselja. To nije bilo samo tvoje lično veselje što si ponovno našla svoje dijete iza jednog bolnog rastanka. To je bilo sveopće veselje što ga je Spasitelj donosio svima, i ti si bila prva koja si ga okusila.

To je bila radost oslobođenja. Od sada je čovječanstvo bilo spašeno. Dobro je pobijedilo zlo, kao što je život pobijedio smrt. Grijeh je bio pobijeđen, i Sotona je izgubio gospodstvo što ga je vršio nad ljudima zarobljavajući ih. Svjetlo uskrslog Krista raspršilo je tmine.

Ono što si osjetila u tom trenutku, to je također bila sreća mira. Već kod Navještenja, anđeo Gabriel ti je rekao da se ne bojiš. Ali sada svaki nemir i svaka zabrinutost bili su konačno nadvladani. Uskrsnućem Isusovim, Bog je pokazao da vraća svoju milost ljudima, da su im grijesi oprošteni, i da između njega i čovječanstva trebaju biti uspostavljeni odnošaji miroljubivog prijateljstva. Tako se iza oluje dobrostivi mir smještao u tvojoj duši. Nije se trebalo više ničega bojati.

Sve ono što si primila u tom kratkom trenutku ukazanja tvoga Sina ostajalo je konačno u tebi. Duhovno sjedinjenje sa Spasiteljem nastavljalo se bez ikakve zapreke, jer je ono nadživjelo smrt. Radost neće više prestajati napunjati tvoje srce, jer kušnja ju je samo pojačala. Mir Spasiteljev neće te više moći napustiti, jer se patnja Kalvarije mogla desiti samo jedanput, i svršila je najslađim i najsretnijim načinom.

Ti si dočekala slavnog Krista, kao i njegov mir i njegovu radost sa svom puninom duše. Ti si ga dočekala u ime svih nas, kao što si nekoć to učinila za Navještenja. Ti si bila jedina koja si ga mogla savršeno primiti. Tvoja duša je bila na to pripravljena žrtvom u kojoj se proširila u velikodušnosti, u kojoj se ojačala u vjeri i nadi. S tvoje strane, Marijo, Isus je primio doček koga je želio: kod tebe nije bilo sumnje koju bi trebao pobijediti, niti je trebao hrabrost oživjeti, ili pouzdanje uzdići. U tebe je mogao neposredno pretočiti svu svoju božansku radost.

Jer si mu ti pripremila taj idealni doček, pomozi nam da ga dočekamo što je moguće bolje. Krist koji se javlja nama to je slavni Krist. On dolazi k nama sa milošću, tako da stoluje u unutrašnjosti naše duše; no treba mu ipak širom otvoriti vrata našeg srca, ne stavljati zapreke njegovom ulasku i njegovom boravku u nama. On dolazi k nama po pričesti; onaj koga mi primamo pod prilikama hostije isti je kojega si ti primila u zoru Uskrsnuća. On dolazi k nama da u nama učini čudesa, da proizvede preobraženje, kao što ga je proizveo u tebi. Neka bismo ga dakle mogli dočekati istim žarom kao ti, žuditi za njegovim dolaskom, staviti u taj dolazak svu svoju nadu! Neka blizina naših pričesti sjeća na ono što si ti imala

s Isusom u jutro njegova Uskrsnuća! Neka to bude velika sreća naših dana!

A vrlo često naša duša nije obuzeta božanskim veseljem. Znamo da je Krist uskrsnuo i da on hoće da budemo sretni, puneći nas božanskom ljubavlju. Ali brige, teškoće, kušnje otimlju nam lako naše veselje. Pokaži nam Marijo, kako nam ovo veselje nudi tvoj Sin, i kako je dosta da ga dočekamo. Sjeti nas te dužnosti veselja, kojim mi iskazujemo čast pobjedi što ju je Isus izvojevao.

Istodobno kad i veselje, mi želimo mir. I njega nam slavni Spasitelj nudi, koji je volio opetovati svojim učenicima: »Mir budi s vama!«[46] Nauči nas Marijo, kako se dočekuje taj mir, otvorivši širom svoju dušu Bogu, prepuštajući se božanskom prijateljstvu.

Naša Gospo dočeka, koja si kraljevski primila svoga Sina koji je postao kraljem svijeta učini naša srca plemenitijim, velikodušnijim, da postanu sposobna dočekati otvorenije svoga Spasitelja kralja mira i sreće!

NAKANE PRI MOLENJU KRUNICE

Majko Spasitelja pobjednika,

— *otvori sve više i više naše duše radosti uskrslog Krista,*

— *daj da po pričesti primamo obilnije život i pobjedničku radost Kristovu,*

46) Iv XX, 19, 21, 26.

— *daj da kušamo mir božanskog prijateljstva što ga je Isus ponovno osvojio,*

— *podržavaj kod progonjenih kršćana sigurnost u Spasiteljevu pobjedu,*

— *daj da mir svijeta mogne proizaći iz mira srdaca izmirenih s Bogom!*

ZAZIV

O ti koja si potpuno primila uskrslog Krista, pripravi nas da primimo, duše širom otvorene njegovu radost, njegov mir, njegovu ljubav!

XXVII

MAJKA KRŠĆANSKE ZAJEDNICE

U dvorani posljednje večere, gdje je skup učenika očekivao silazak Svetoga Duha, ti si bila prisutna, Marijo. Tvoja je prisutnost, kao obično, bila neupadna; ti uostalom nisi imala vlasti koju bi vršila, jer Isus je u tom pogledu odredio Petra i apostole. No ti si bila okružena štovanjem sviju; poštivanje što ti se iskazivalo bilo je upućeno istodobno Isusu; nije bilo moguće činiti drugačije nego pridružiti majku svome sinu.

I sasvim spontano, jer te je Krist ostavio usred svojih, oni su te gledali kao svoju majku. Ovdje, ti se nisi pojavljivala toliko kao majka svakog pojedinog učenika nego više kao majka čitave zajednice. Ti si prenosila na čitavu zajednicu majčinsku ljubav što si je imala prema Isusu, i čitava zajednica obraćala se je tebi s istim poštivanjem i sinovskom ljubavlju. Tako je započinjala služba koja će postati tvojom, služba majke Crkve. Ta Crkva, za koju si ti podnijela na Kalvariji boli rađanja, bila je odsad čitava povjerena tvojoj majčinskoj budnosti. Ti si odsad

imala brigu da je pripraviš na događaj koji će joj dati njezin konačni oblik.

Nikakva pojedinost nije ti bila dana obzirom na tvoju ulogu u toj skupštini posljednje večere. Ali neke oznake o atmosferi koja je tu vladala, daju nam razumjeti tragove tvoga utjecaja.

Sv. Luka pripovijeda da »svi, istoga srca, ustrajali su u molitvi«.[47] Molitva je bila dakle značajna briga tih dana očekivanja. Pogađa se Marijo, da je tvoja prisutnost pozivala naročito na molitvu one koji su te okruživali. Ti si bila uvjerena o nužnosti molitve, osobito kao pripravu na velike događaje spasenja. Čitav tvoj prethodni život bio je oživljavan molitvom.

Šta si ti radila za dugih godina Nazareta, ako ne predavala se molitvi, u tajnosti svoga srca, u cilju poslanja koje je bilo određeno tvome djetetu? Prije dapače nego je anđeo Gabriel došao sa svojom porukom, tko će izreći silne molitve što su se dizale iz tvog srca prema nebu, sa svom jednostavnošću, za dolazak Mesije i njegova spasenja? Kad si imala Mesiju pred očima, kako da ne bi molila većim žarom za velike stvari koje su u vezi s njime bile navijештene? Ti si znala da se je trebalo pripraviti molitvom na darove koje se Bog spremao udijeliti ljudima po Isusu.

---

47) Dj. Ap I, 14.

Priprava Duhova tražila je dakle jednodušnu molitvu učenika. Dar Svetoga Duha neće moći prodrijeti i obuzeti srca, osim ako ona budu otvorena molitvom prema božjim stvarima. Ti si hrabrila dakle na ustrajnu molitvu; ti si podržavala ustrajnost sviju.

Kad te se gledalo moliti, Marijo, dobivalo se veću želju za molitvom, jer ti si stavljala svu svoju dušu u nju. Ništa uistinu nije ljepše od duše koja hoće da se čitava uspne svojim zanosom, prema Bogu. Ti si naročito davala volju za osobnom molitvom, koja se obavlja šutke u srcu i u sabranosti.

Stoga mi dolazimo tebi moliti da i nama dadneš življu volju za molitvom. Potakni nas da više molimo, da se pripravimo na milosti koje nam je Gospodin namijenio. Nauči nas osobno moliti, u trajnoj pažnji na božansku prisutnost ili u šutljivom razgovoru sa Gospodinom. Priopći nam tu spontanost s kojom se tvoja duša uzdizala prema Bogu i izražavala mu svoju ljubav, svoje prepuštanje. Pokaži nam kako trebamo saopćavati Gospodinu svoje želje, male kao i velike, pouzdanom i opetovanom molitvom. Čuvaj našu vjernost u molitvi, u uvjerenju da Bog voli ustrajnu molitvu sabranim držanjem, koje osigurava njenu iskrenost i njenu dubinu. Tko bi nas bolje od tebe mogao voditi putem molitve, kad si ti vodila tim putem prvu kršćansku zajednicu?

U toj zajednici vladao je duh ljubavi, jer, prema riječi sv. Luke, svi su imali samo jedno srce. To je bila potresna jednodušnost osjećaja.

A mi znamo da ovo međusobno razumijevanje nije uvijek bilo ostvarivano, u prošlosti, među učenicima. Svađe i nadmetanja uvukle su se često među njih. Uoči Isusove smrti, u toj istoj dvorani posljednje večere gdje su dvanaestorica bila okupljena oko Učitelja, nadmetanja su se još pojavljivala. Sada, naprotiv, složnost sviju je značajna.

Prvi je uzrok te promjene bila Kristova žrtva; ta žrtva je bila prikazana da zasluži ljudima život u jedinstvu i u ljubavi. Ali među vidljivim poticateljima te ljubavi, bila je naročito tvoja prisutnost, Marijo.

Pokraj tebe, čovjek bi se stidio izazivati stare svađe ili tražiti nove. Tvoje ljubezno držanje, puno simpatije prema svima, postajalo je zaraznim. Ti si se odlikovala dapače, profinjujući ljubav oko sebe većom obazrivošću, i ljubeznom uslužnošću.

Ti si smatrala uostalom da pripada tvojoj ulozi majke poticati što više moguće složnost zajednice. Majka trpi kad su njena djeca posvađena; kako ih ona ljubi sve istom ljubavlju, nju samu razdiru svađe koje izbijaju među njenom djecom. Nema življe želje do uspostaviti mir. Tako tvoja revnost da podržavaš slogu u kršćanskoj zajednici bila je prava majčinska briga.

Ti si se majčinski radovala gledajući kako vlada sloga. Tu radost ti želiš imati za vrijeme čitava života Crkve. Tvoja briga ostaje danas kao i u svim vremenima da potiče u Crkvi jedinstvo i ljubav.

Mi te prema tome molimo da privedeš jedinstvu sve kršćane koji su se od njega udaljili. Svima onima koji te časte i koji te ljube, daj želju da se stope u jedinstvu prave Crkve, da budu potpuno učlanjeni u jedino stado Isusa Krista.

Jer ti poznaš teškoće što ih mora ljubav nadvladati u svim razdobljima i u svim okolnostima, budi neprekidno uz nas da nam pomogneš. Budi i dalje tu, kao nekoć u dvorani posljednje večere, među nama, sjajući svojom blagošću. Ti poznaš umijeće približavanja, da izglađuješ razlike ukusa i karaktera, da smiruješ svađe ili jetkosti. Proslijeđuj među nama to djelo izmirenja i smirenja. Hrabri nas na iskreniju međusobnu simpatiju, na veće međusobno razumijevanje. Nauči nas lako opraštati krivice koje nam se nanose, da ih odmah posvema zaboravimo. Ti koja nikad nisi pustila prodrijeti u se kakvu ogorčenost, pomozi nam da izbrišemo iz svog srca što nas je ranilo i uvrijedilo.

Mi dakle povjeravamo tvojoj majčinskoj brizi ovu ljubav koja je znak razaznavanja kršćana, i koja mora biti znakom razaznavanja svih onih kojima si ti majka. Nauči

nas držati veliku zapovijed tvoga sina da ljubimo jedni druge kao što nas je On ljubio. Neka tvoja majčinska ljubav pobjeđuje u našem milosrđu.

NAKANE PRI MOLENJU KRUNICE

Majko kršćanske zajednice,

— *udostoj se množiti, u korist Crkve svjedočanstva tvoje majčinske brige,*

— *razvijaj sve više i više, u čitavoj Crkvi duh molitve i razmatranja,*

— *čuvaj u Crkvi jedinstvo duhova i srdaca,*

— *udostoj se biti naklonom svim naporima oko bratskog milosrđa među pojedincima, među društvenim slojevima i među narodima,*

— *tvojom majčinskom prisutnošću, privuci katoličkoj Crkvi sve kršćane koji su od nje odijeljeni!*

ZAZIV

O ti koja si bila postavljena Majkom kršćanske zajednice, daj da u njoj vlada velika ljubav!

XXVIII

SURADNICA DUHA SVETOGA

Tvoja prisutnost u dvorani posljednje večere, Marijo, učenicima koji su očekivali dolazak Duhova, nije imala samo svrhu pripraviti savršenije duše na taj događaj; ona je trebala, po planu božjem, djelotvornije privući Svetoga Duha u kršćansku zajednicu.

Uistinu Sveti Duh voli djelovati s tvojim sudjelovanjem. Ti si njegova osobita suradnica. Za vrijeme Navještenja, on je proizveo u tvom krilu majčinsko začeće. Postoji tu silna tajna, suradnje Boga i stvorenja u izgradnji ljudske naravi Isusove. Zbog te suradnje, i međusobne ljubavi koju je ona uključivala, može te se zvati zaručnicom Duha Svetoga. To je Sveti Duh koji, sačuvavši tvoje djevičanstvo učinio te majkom.

Već prije Navještenja, on je pripravio to jedinstvo nadahnuvši ti volju za djevičanstvom, upućujući te prema posjeti Gospodina. To je on koji ti je dao razumjeti božansku ljubav i pozvao te da na nju odgovoriš. On te je privukao u sve veću i veću svoju blizinu premda je ostajao nevidljivim i skrivenim. Odlučnost kojom si ti potvrdila anđelu svoju odluku da ostaneš djevicom bila je rezultat njegovog djelovanja u tvojoj duši. Ti si mu dala srce zaručnice.

Iza Navještenja, tvoje su se veze s njim pojačale. Utjelovljena Riječ bila je odsad živim dokazom tvoje suradnje sa Svetim Duhom. Isus je stvarao između sebe i tebe nerazdjeljivu vezu, jer je on bio plod tvoje blize suradnje s njime. Stoga, od ostvarenja ove tajne Utjelovljenja, Sveti Duh se je prigeo nada te još daleko većom ljubavi.

Po tebi se Sveti Duh za vrijeme Pohođenja, saopćio Elizabeti i obuzeo njenu dušu. Elizabeta je odmah upoznala vezu koja je postojala između tvoje prisutnosti i divnog preobražaja što ga je Sveti Duh izvršio u njoj. To je pozdrav što si joj ga ti uputila, ušavši u njenu kuću, koji je izazvao u njoj drhtaj radosti i izljev nadnaravnog svjetla. U tom Pohođenju došlo je kao do prvog silaska Duhova, tajnijeg i osobnijeg, ali već obilježen, značajkom naglosti i žestine što ga je trebao imati kasnije silazak Svetog Duha na kršćansku zajednicu. Već zahvaljujući tebi punina Svetog Duha sručila se na jednu dušu, puneći ju, i oduševljavajući je.

Stoga si ti bila izabrana da surađuješ s dolaskom Duhova. Da se saopći zajednici okupljenoj u dvorani posljednje večere, Sveti Duh će slijediti put koji je prije slijedio u svojim zahvatima na djelu spasenja. On će djelovati u

skladu s onim što se dogodilo u trenutku Utjelovljenja i Pohođenja. Uostalom, Duhovi su imali za predmet da obnove u korist zajednice Utjelovljenje i Pohođenje: radilo se da se Krist utjelovi u toj zajednici, da u njoj proširi svoju prisutnost, svoj životni utjecaj. S tvojim dakle sudjelovanjem, Marijo, Sveti Duh je htio proizvesti novu tajnu.

Bolje od svih onih koji su te okruživali, ti si znala tko je Sveti Duh za kog je Isus obećao da će doći kao veliki dobročinitelj. Ti si poznavala sva čudesa što ih je on izvršio u tebi i po tebi, ti si bila sigurna da će ih on ispuniti iznova u zajednici. Ti si vjerovala u njega, u njegovu čudesnu moć, i čitavo tvoje biće prizivalo ga je da dođe i da vrši tu moć u najvećoj mjeri. Isto tako kao što si mu ti potpuno otvorila svoju dušu pristavši na Utjelovljenje, ti si se trudila da izazoveš, u zajednici raspoloženje posvemašnje otvorenosti za neposredni izljev Duha Svetoga.

Kad je izbio žestoki udarac vjetra koji je bio znak toga dolaska, duše su preko tebe bile pripravljene da prime božanski dah koji ih je ispunio. U sili događaja, u punini koja je proizlazila za sve, u osjećaju opojnosti, u himni zahvalnici koja se neposredno digla iz svih srdaca, u naglom očitovanju apostolskog žara, ti si prepoznala karakteristične značajke onoga koji je već dugo bio gost tvoje duše i koji ju je tako dobro preobrazio.

Duhovi nisu jedan osamljen i prolazan događaj, nego uspostava novog poretka, jer Sveti Duh ne prestaje dolaziti nad Crkvu. On nastavlja dolaziti načinom kojim je došao prvi put, uzevši tebe Marijo, kao osobitu suradnicu. Tamo gdje tebe nema, on ne može raditi kao što bi htio, jer njegovo djelovanje slijedi uvijek isti put. Božanski planovi se ne mijenjaju. Mi ne možemo misliti da će Duh Sveti u budućnosti promijeniti uvjete svoga silaska u duše. On traži tvoju prisutnost, da produlji u nama Utjelovljenje i Duhove. Ti si zauvijek njegova suradnica; ti ćeš to ostati dok Crkva ne dosegne puninu svoga razvitka, dok ne dođe svršetak svijeta.

Stoga kršćani koji su se udaljili od tebe, i koji misle da je nekorisno tebe štovati, dijele se istodobno od Svetog Duha. Zamišljaju si da mogu biti bez tebe i neposredno zaći u nutarnji dodir sa Svetim Duhom; no oni se obmanjuju. Zakon Utjelovljenja i Duhova i dalje postoji; Sveti Duh dolazi čovječanstvu samo kroz tvoju pomoć.

Naprotiv tamo gdje Duh Sveti nalazi pobožnost prema tebi, on više voli stanovati u duši, puniti je svojim darovima, činiti u njoj svoje divote. Posvud gdje si ti ovdje na zemlji, posvud gdje te se časti i ljubi on je neizbježivo privučen.

Hoćemo dakle da ti dajemo sve veće i veće mjesto u našem srcu Marijo, da mognemo više primiti u sebe Svetoga Duha. Hoćemo da ti zasvjedočimo osjećaje što ti ih je pokazivala prva kršćanska zajednica sabrana u dvorani posljednje večere da se Duhovi mogu obnavljati u nama.

Dar Duha Svetoga je vrhovni dar božji. Po njemu nam božanska ljubav dolazi: Ljubav prvo Oca, Kristova, otkupiteljska ljubav. On je uostalom osobna božanska ljubav. U njemu se nalaze sva bogatstva našeg spasenja; u njemu nam je priopćeno sve što nam je Isus zaslužio svojom žrtvom. On sadržava svu milost; on nam saopćuje božanski život. On dolazi stanovati u nama da uspostavi blizinu naših odnosa s Bogom. I on donosi sobom mnoštvo darova, mudrost, snagu, vjeru, nadu, milosrđe, veselje. On je za našu dušu sveopće blago.

Neka bismo dublje mogli biti sjedinjeni s tobom, Marijo, da primamo Duha Svetoga, obilje njegova života i njegovih darova. U tvojoj uskoj suradnji sa Duhom Svetim mi bolje upoznajemo važnost tvoje uloge u našem nutarnjem životu. Svaki put kad se približimo tebi, Sveti Duh se približuje k nama i više nas obuzimlje. Još više, jer je značajka tvoje suradnje s njim bilo ostvarenje velikih stvari Duh će Sveti činiti prave divote u našoj nutrini, ako se tebe držimo.

Suradnice Svetog Duha daj nam kušati puninu njegove prisutnosti i njegovih darova!

NAKANE PRI MOLENJU KRUNICE

Djevice, suradnice Svetoga Duha,

— *daj da većim štovanjem tebe postanemo i mi sposobni primiti darove Duha Svetoga,*

— *udostoj se otvoriti naš um svjetlosti Duha Svetoga,*

— *udostoj se otvoriti naše srce milosrđu Svetoga Duha,*

— *udostoj se postići svima koji imaju poslanje da ravnaju Crkvom ili da u njoj uče, savršenu poslušnost Svetome Duhu,*

— *udostoj se izmoliti od Svetog Duha za sve kršćane, apostolske darove!*

ZAZIV

O ti koju je Sveti Duh izabrao kao prvu suradnicu, daj da on obilnije siđe u Crkvu i u svakoga od nas!

XXIX

MAJKA APOSTOLA

S dolaskom Duhova tvoja misija na zemlji, Marijo, nije bila dovršena. Uzašavši na nebo, Isus te je ostavio još nekoliko godina ovdje dolje, da produlji svoju prisutnost u prvoj zajednici. Kroz ovih nekoliko godina, označenih živim apostolskim radom u Jeruzalemu i u Palestini, ti se pojavljuješ kao majka apostola.

Ti nisi bila članicom apostolske vlasti, i tebi nije bila povjerena uprava Crkve. Petar je primio od Krista vrhovnu vlast; ti si poštivala tu vlast kao uostalom i vlast ostalih apostola, ti si izbjegavala miješati se u njihove odluke. Usprkos tomu, premda ti nisi bila obavezana ni s kakvom službom u upravljanju kršćanskom zajednicom, ti si vršila dubok utjecaj na njezin život.

Sasvim spontano, ti si prizivala u očima apostola odsutnog učitelja. U tebi, oni koji su poznavali Isusa i živjeli u njegovoj blizini nalazili su na neki način tu prisutnost koju su toliko cijenili. Sve u tvojim riječima, u tvojim djelima, tvojim osjećajima podsjećalo je na Krista.

Stoga je to bilo osobito veselje za apostole gledati te ponovno, razgovarati se s tobom. Ivan, dragi učenik, koji te je primio u svoju kuću, uživao je više no ma koji drugi tu prisutnost tako sličnu Učiteljevoj. Ali on nije bio sam; svi su apostoli bili sretni u tvom društvu, kao što su bili sretni u društvu Isusovu.

Ti sa svoje strane željela si podržavati uski dodir s onima koje je tvoj sin odabrao kao svoje suradnike, i u čijim je rukama ostavio budućnost Crkve. Ti si smatrala svojom dužnošću postupati s njima kao majka, koja se zanima za njihovo djelovanje i podržava ih svojom ljubavlju. Onaj koga Krist unovači u svoju službu, siguran je da će se posebnim načinom okoristiti, tvojom majčinskom pomoću.

Ti to činiš istodobno iz ljubavi prema onome koji je bio pozvan na apostolat, i ljubavi prema velikom djelu što ga je Isus uspostavio na zemlji. Privrženost što si je imala prema svome sinu protezala se sve više na njegovu Crkvu, živo produljenje njegove ličnosti. Za tu Crkvu, Marijo, nikakva požrtvovnost ne bi ti se činila pretjeranom; ti si bila spremna sve učiniti za nju. Ti si dakle posvetila sve svoje sile širenju ove Crkve.

Ti sama nisi se mogla baciti na apostolske pohode; nije ti pripadalo da se dadneš na propovijedanje. Ti si jednostavno nastavljala suzdržljivo apostolsko djelovanje, kakvo je i do tada bilo tvoje. To djelovanje proizvelo je

ploda, naročito obraćenje Isusovih nećaka koji su najprije odbili vjerovati u nj, i koje je tvoj primjer i tvoja blagost pomalo privela vjeri.

Više nego da vršiš sama pravo apostolsko djelovanje, ti si shvatila da se je tvoja zadaća sastojala u tome da pomažeš apostolat drugih. Ti si se služila svojim uplivom da potičeš apostole u njihovoj revnosti. Ti si ih hrabrila da upotrebe sve svoje moći za stvar Isusa. Oni koji bi te došli pohoditi iza apostolskog putovanja osjetili bi odmah da im nestaje umora, i, kad bi te napuštali, bili su spremni da opet krenu, novim oduševljenjem. Ti si posjedovala umijeće da podigneš hrabrost klonulih, umijeće da dadneš, na veoma prikladan način, dobre savjete. Ti si bila poput ognjišta koje uvijek iznova zagrijava sve oko sebe.

Ova potpora bila je tim korisnija apostolima, što se vrlo rano, Crkva sudarila sa grubim otporom. Progonstva su počela sprečavati njihovo napredovanje. U Jeruzalemu, neprijateljstvo prema kršćanima postajalo je sve žešćim. Prijetnje su se množile, pa si ti tako proživljavala s učenicima ogorčene borbe, slične onima kao nekoć za javnog Isusova života. No jer si ti već prošla dramu Kalvarije i prisustvovala pobjedi Spasiteljevoj, nikakva prijetnja nije mogla više činiti velikog dojma na tebe. Ako je tjeskoba križa bila pobijeđena sve će druge tjeskobe biti također nadvladane. Kod tebe su učenici nalazili nepokolebivu čvrstoću i ti si im ulijevala neograničeno pouzdanje. U potresima i uzbunama prvog apostolskog širenja ti si pružala apostolima utočište mira, veselja i vedrine.

U teškoćama, ti si nadahnjivala apostolima držanje slično onome što ga je imao njihov učitelj. Tvoja blagost ih je pozivala da isključe svaku pomisao na mržnju ili osvetu, da ne pribjegavaju sili da bi odgovorili na silu. Ova blagost izgledala je jača od protivština, kao što je bila blagost Raspetoga. Ti si prenosila na druge svoje uvjerenje da je dobrota najmoćnije apostolsko oružje, i da onaj koji zna ostati dobrim pobjeđuje stavove zloće i mržnje.

Tako si ti produljivala u prvotnoj zajednici, utjecaj Kristov, i trudila si se da u njoj vlada njegov duh. Ono što si širila oko sebe, to je bila duša pravog apostolata.

Oni koji se danas daju na apostolsko djelovanje uživaju još tvoju majčinsku pomoć. Tebi nije manje na srcu nego u prošlosti širenje Crkve. Ti vršiš dakle s velikim žarom svoju ulogu majke apostola.

Privlačeći Svetog Duha u srca ti doprinosiš snazi i dinamizmu apostola. Tvoja materinska prisutnost ima za cilj podržavanje te snage. Ti si tu da podupreš one koji smalaksavaju, da obnoviš oduševljenje onih koji padaju. Tvoje zalihe hrabrosti i revnosti su neiscrpive. Jednako tako i zalihe tvoje mudrosti; jer ti znaš voditi dobrim pravcem apostolski pothvat.

Kad se zapreke dignu na putu apostola, ti si opet tu, da ojačaš njihovu ustrajnost do pobjede. Kad kušnje ili neuspjesi izazovu umornost i bezvoljnost, u tebi mogu naći utjehu, jakost za ponovnu borbu.

Budi dakle uz nas, Marijo, u našem apostolskom poslanju. Jer ti toliko želiš napredak Kristova područja na zemlji, daj da bolje uočujemo nužnost naše apostolske zadaće. Daj nam razumjeti da je svaki kršćanin apostol. Svaki se od nas mora brinuti za duše koje treba spašavati; mora se brinuti oko dobra koga treba činiti bližnjemu. Mi svi moramo biti svjedoci svojim kršćanskim životom, primjerom za sve koji nas okružuju. Moramo pograbit također sve prilike koje nadođu da reknemo koju dobru riječ ili da dadnemo dobar savjet, da približimo Bogu dušu koja se od njega udaljila. Mi se ne možemo nezanimati za našu braću i za njihovo vječno spasenje. Pomozi nam imati suzdržljivo ali uspješno apostolsko djelovanje kao što je bilo tvoje.

Mi znamo da ako ti dajemo tako istaknuto mjesto u svom apostolatu, tvoja prisutnost očitovati će se velikim rezultatima. Mi znamo razlog toga: Sveti Duh voli po tebi ostvarivati divote. Iskustvo potvrđuje to načelo, pokazujući dojmljive uspjehe, često neočekivane, nekog apostolata poduzeta pod tvojom zaštitom.

Majko apostola, vodi naš apostolat i učini ga plodnim!

NAKANE PRI MOLENJU KRUNICE

Majko apostola,

- *udostoj se umnožiti broj onih koji posvećuju svoj život apostolatu,*
- *razvij, kod današnjih apostola, dobrotu i blagost koji svjedoče o ljubavi Kristovoj,*
- *vrati pouzdanje i radost apostolima satrvenim kušnjom ili prekomjernim radom,*
- *probudi kod mnogih kršćana, želju da surađuju na apostolskom radu svećenika,*
- *razvij, kod svih kršćana, apostolat dobrog primjera!*

ZAZIV

O ti koja si pomagala prvo apostolsko širenje Crkve, podupri naše apostolske napore kako bismo boljim učinili našu braću!

XXX

U SLAVI UZNESENJA

Kad je za te došao čas smrti, Marijo, odjeknuo je posljednji poziv u tvojim ušima. Nebeski Otac pozvao te je u svoju kuću; tražio je od tebe da napustiš i uđeš u viši, ljepši život. On je od tebe tražio naročito da dođeš svome sinu, da dijeliš zauvijek u nebu njegovo društvo i njegovu sreću.

On je tražio od tebe posljednju žrtvu. Istina, ti si žarko željela da budeš sjedinjena sa svojim djetetom, i za te trenutak smrti biti će trenutak potpunog sjedinjenja. Ali s druge strane za vrijeme razdoblja koje je slijedilo Duhove, ti si se duboko povezala uz mladu kršćansku zajednicu. Ti si učestvovala na osvajalačkom širenju, i vrlo živo radila u njenom napredovanju. Tvoja zagrijanost da surađuješ na širenju Evanđelja usko te je povezala s Crkvom. Odreći se odjednom te borbe koju si vodila s apostolima za pobjedu stvari tvoga sina, nije ti bilo lako. Stajalo te je da napustiš bojno polje u koje si uložila toliko žara i oduševljenja, ostaviš Crkvu u trenutku kad joj je bila tako potrebna tvoja potpora. Teško ti je bilo također prepustiti učenike samima sebi, njih nad kojima je bdila tvoja majčinska briga. Za te, kao i za svakoga od nas smrt je značila bolno dijeljenje. Trebalo je prekinuti sa svim što si voljela na ovome svijetu.

Mi pogađamo tvoj odgovor božanskom pozivu. To je bio vrhovni pristanak, posljednji »da«. Ti si potpuno prihvatila i prikazala žrtvu svoje smrti kao nekoć Spasitelj, ti si dragovoljno predala svoju dušu u ruke Očeve. U to prepuštanje, ti si stavila svu svoju vjeru, svu svoju ljubav, svu svoju nadu.

Sklopivši svoje oči, one su se otvorile na jedan drugi svijet. Naglo, Bog se pokazao tebi onakav kakav jest, u svom sjaju i slavi. Na ovoj zemlji ti ga nisi gledala do očima vjere; sad si ga promatrala gledanjem.

Ovdje na zemlji, ti si imala prigodu vidjeti bolje nego ma tko drugi Sina božjega postalim tvojim djetetom. No to što si ti mogla po volji gledati, to je bio njegov ljudski lik. Njegova božanska narav ostala je umotana u tajnu. U času smrti, Krist te dolazi uzeti, i pokazuje ti što ti još nije mogao pokazati do tada, svoje božansko lice. To je bilo udivljenje za te kad si ponovno otkrila svoga sina, prodrla svojim pogledom do dna njegove osobe.

Bog se otkriva u tebi u svem svome sjaju, a to je također osoba Svetoga Duha s kim si bila u tako tijesnoj suradnji za vrijeme tvoga zemaljskog života. Ti si ga promatrala kao zaručnika svoje duše. Ti si ga primila u se

kao dragoga gosta; ti si osluškivala njegove savjete i uputе, uvijek spremna da slijediš njegovo upravljanje. U čitavoj ulozi koju si ispunjala u službi otkupiteljskog djela, ti si uvijek usko s njime surađivala. I eto ta srodnost koja se izgradila između tebe i njega, prima svoju konačnu krunu. Ti si gledala pred sobom sa svom jasnoćom onoga koga si ljubila srcem zaručnice.

Napokon, ti si otkrila u isto doba osobu Oca. Ti si bila povjerila svoj život brizi Providnosti, i ti si mu pokazala djetinju ljubav. U Isusu, ti si zapažala odsjev njegove veličine i njegove dobrote. Sve to ti se sada pokazuje u divnom svjetlu: Otac je tu, i ti imaš sreću da ponovno nalaziš neposredno u njemu sve ono čemu si se divila u Kristu.

Ne samo da se raduješ što vidiš, bez ikakva zastora i tame, dubine božje, Oca, Sina i Duha Svetoga, nego ti se raduješ što ih posjeduješ. Bog se daje potpuno tebi jer si ga na zemlji ljubila svim srcem, možeš ga primiti u punini u vječnosti. Ti posjeduješ tim više Krista što je čitav tvoj zemaljski život imao kao svrhu sve mu dati; ti posjeduješ tim više Svetoga Duha što si ovdje na zemlji tražila da živiš što bliže njemu; ti posjeduješ tim više Oca nebeskog što si se više prepuštala njemu u svom životu i u svojoj smrti. Jer tvoja ljubav i tvoj dar bili su savršeni, to je tvoje posjedovanje Boga savršeno, i tvoja sreća ne može biti veća.

U tom blaženstvu koje ti je pruženo, Marijo, mi prepoznajemo zakon o kome je korisno razmišljati: sreća vječnog života dana je ljudima u onoj mjeri u kojoj su Boga ljubili. Izvan te ljubavi, ništa ne vrijedi; sve što nije u pravcu ljubavi božje iščezava na samrti. Vrijedi samo mjera po kojoj smo ljubili. Neka blažena sreća tvoga Uznesenja potakne nas da više ljubimo Gospodina i da jedino u njega stavimo cilj svoga života!

A da ništa ne uzmanjka tom blaženstvu, Bog je htio da na njemu učestvuje i tvoje tijelo. Iznimnom povlasticom, on je uzeo tvoje tijelo u nebo odmah iza smrti i podijelio ti bez odlaganja to uskrsnuće tijela koje će se, za ostale ljude, zbiti tek na koncu svijeta. Tako, tijelom i dušom, ti si sjedinjena sa svojim sinom. To tijelo koje je ostalo potpuno čisto tvojim bezgrješnim začećem i tvojom djevičanskom posvetom, trebalo je imati posebnu sreću; što više, ono je bilo posvećeno božanskim majčinstvom i trebalo je prema tome ostati s tijelom utjelovljene Riječi. Tvoje tijelo trebalo je biti uz tijelo Isusovo, uskrslo kao i tvoje.

To je zbog nas, Marijo, da ti je Bog dao svu slavu Uznesenja. On je htio da uže sjedinjena s Kristom u nebu, možeš nastaviti svoju majčinsku službu. Ako te je oduzeo prvoj kršćanskoj zajednici, koja je bila tako sretna da te ima, i koja je tolika dobra dobivala od tvoje prisutnosti, to je stoga da te učini sposobnom bolje bditi nad tom zajednicom.

Uistinu, u nebeskoj sreći, ti izbližeg možeš slijediti razvoj Crkve i doprinositi njenom napretku. Dok si bila na zemlji nisi mogla pratiti sve pojedinosti apostolskog širenja; ti nisi mogla također vršiti izravni utjecaj nego na jedan ograničeni dio osoba. S neba, naprotiv, ti promatraš hod Crkve u cjelini i u njenim najmanjim pojedinostima; ti možeš osobno pomagati svakog apostola i svakog kršćanina, zanimati se za sve događaje našeg života ma kako maleni oni bili. Zahvaljujući tvome Uznesenju, ti možeš ispuniti svoju službu majke Crkve i majke kršćana.

To je za nas utjeha znati da si ti u nebu za nas. Ako uživaš tamo divni odmor, ti ne prestaješ raditi i djelovati za svoju djecu. Kao Spasitelj i s njime, ti nam pripravljaš mjesto. Majka ne može biti potpuno sretna nego ako njenu sreću dijele njena djeca. Ti se dakle trudiš da nas privedeš toj svojoj sreći.

Ti koja si u nebeskoj slavi posve sjedinjena s Kristom, privuci nas k njemu življom ljubavlju, da mognemo kušati s tobom radost promatranja i posjedovanja njegova!

NAKANE PRI MOLENJU KRUNICE

Majko slavna,

— *otrgni nas od dobara ovog svijeta da naše srce povežeš s Bogom,*

— *učini da sve naše nakane i svako naše djelo budu ugodni Gospodinu,*

— *nadahni nam sveto poštivanje vlastitog tijela, hrama Duha Svetoga,*

— *daj da naša smrt poput tvoje, bude prepuštanje u ljubavi u ruke Gospodinove,*

— *okrijepi sve one koji na zemlji trpe nadom u potpunu sreću!*

ZAZIV

O ti koju je Bog pobjednički primio u nebesku sreću, sjeti se svoje siromašne djece na zemlji i pomozi im doći istoj sreći!

XXXI

KRALJICA SVEMIRA

Isus tvoj sin naš je kralj i kralj svijeta. Kako god te je pridružio sebi, svoju majku, čitavom svome djelu, ti si postala našom kraljicom i kraljicom svemira.

Može ti se već dati naslov kraljice stvorenja, Marijo, jer te je Bog učinio najljepšim stvorenjem. Svojom ljepotom, ti nadmašuješ ljude i anđele. Stvoritelj je stavio u tebe sva savršenstva. Od prvog trenutka tvoga života, Sveti Duh je uspostavio u tebi puninu milosti. U tajnosti tvoje duše, Bog je dakle sakrio više divota nego ih je očitovao u čitavoj prirodi. Sva svojstva i savršenstva koje si ti primila u prvom trenutku nisu prestala u toku tvog života povećavati se i razvijati. U nebu, slave te kao kraljicu divne ljepote. Na zemlji, mi pokušavamo da ti se divimo koliko možemo, gledajući te izdaleka u tvom kraljevskom sjaju.

Ako si kraljica svemira, to nije samo zbog tvoje osobne izvanrednosti; to je prije svega zato jer ti je kraljevska vlast dana. Krist je htio podijeliti s tobom vrhovnu vlast što ju vrši nad čovječanstvom.

Uistinu, Bog je tražio od tebe najprije da surađuješ na djelu otkupljenja. Ti si bila usko združena sa životom Isusovim, naročito sa žrtvom križa. Po tom što si trpjela s njime ti si pobirala plodove te žrtve. Ti si učestvovala na slavi uskrslog Krista; nakon što je uzašao na nebo odakle vlada svojom Crkvom i svijetom, Isus te je također uznio na nebo. Od tvog Uznešenja, postavio te je uza se kao kraljicu da bdiješ nad sudbinom Crkve.

Tvoja kraljevska vlast nije u svakom pogledu slična vlasti tvoga sina. To je vlast prilagođena tvom položaju majke. Krist posjeduje posvemašnju vlast gospodarenja; on sam zapovijeda, i on traži za se potpuni dar naše osobe, počast bez ograničenja. On traži našu poslušnost i on je gospodar postupaka prema ljudima. Ti Marijo, imaš moć posredovanja. Sva tvoja moć se nalazi u neodoljivom utjecaju što ga ti vršiš na srce svoga sina. Ti ne gospodariš sama po sebi, i tvoje želje ne postaju naredbe, osim onda kad ih Isus odobri. Ti si kraljica po drugome.

Ali premda je tvoja moć samo posrednička, ona se prostire posvud. Tvoje svojstvo kraljice označuje da se trebaš brinuti za čitavu budućnost Crkve. Stoga nema ništa u Crkvi što ne podleži tvojoj budnosti.

Tvoja kraljevska vlast ide za tim da osigura velike pothvate kraljevstva tvoga sina. Tako ti razvijaš svoje djelovanje da uzdržiš jedinstvo Crkve, da njoj privedeš one koji su od nje odijeljeni. Zbog toga, kad mi molimo da

svi kršćani pripadnu jedinstvu Crkve katoličke, mi to trebamo činiti zazivajući posebno tvoju pomoć. Ti si kraljica svih kršćana, daj da razumjednu da svako dijeljenje mora od nje biti odstranjeno.

Ti si prva dala da ljudi osjete privlačnost Evanđelja i kršćanske poruke među onima koji ih ne poznaju. Događa se da ti postaješ kraljicom izvjesnih srdaca koja su još strana katoličkoj religiji. Ima u tom značajna činjenica: ti privlačiš duše, ulazeći u njihovu misao i u njihovu ljubav, prije no je Kristova milost sasvim u njih prodrla. Koliki muslimani, premda udaljeni od kršćanstva, imadu prema tebi nježnu pobožnost, časte te duboko i prizivaju te u pomoć! Ti počinješ biti njihovom kraljicom prije nego je Krist postao njihovim kraljem. Mi tebi preporučamo sve ove duše koje se vežu uza te: udostoj se, prema njihovoj najjačoj želji, uputiti ih prema svome sinu.

Tvoja kraljevska vlast razvija se u smislu svih drugih velikih nakana Crkve. Ti pogoduješ svemu što doprinosi posvećenju kršćana i širenju vjere. Kakva li je tvoja briga da izazoveš povećanje svećeničkih i redovničkih zvanja! Crkvi treba silno mnogo svećenika, redovnika i redovnica. Njihov broj je uvijek ispod potreba apostolata. Ti uvijek nastojiš da nadahneš što veći broj mladih da se potpuno posvete službi božjoj i službi duša, životom koji nasljeduje tvoje djevičansko posvećenje.

Trebamo te promatrati, Marijo, kao veliku zaštitnicu zvanja. Tvoj primjer savršene čistoće budi sljedbenike i

sljedbenice. Ti pokazuješ svima ljepotu duše potpuno obuzete idealom. Ti vodiš procvatu zvanja, ti otklanjaš opasnosti, daješ im da pobjeđuju zapreke i daješ im potrebnu velikodušnost. Čitav kršćanski narod, casteći te kao svoju kraljicu, hoće da s tobom dijeli tu revnost oko povećanja posvećenih duša; s tobom molimo Gospodina da dadne Crkvi više istinskih zvanja.

Tvojoj kraljevskoj vlasti povjerene su također kršćanske obitelji. Tebi je stalo da uvedeš u obitelji duh pravog kršćanstva tako da Bog u njima zauzimlje prvo mjesto i da se ljubav u njima brižno provađa. Ti bdiješ da u njih uvedeš duh tvoga ognjišta u Nazaretu. Budi kraljica svakog našeg ognjišta, Marijo, kao što si bila kraljicom na svom ognjištu. Daj da se u njima osjeća čar tvoje prisutnosti, utjecaja tvoje blagosti koja smiruje i tvoje vesele požrtvovnosti za bližnje, jednakosti tvoje vedrine i tvoje strpljivosti. Daj naročito da svako ognjište bude školom svetosti.

Među temeljnim brigama kraljice nalazi se sudbina grješnika, onih koji izlažu opasnosti spas svojih duša. Nije li majka tvrdokorna kad pokušava da zaštiti svoju djecu od opasnosti koje im prijete? Ti dakle smatraš da ti pripada upotrebiti sva sredstva pokušavajući privesti zalutale boljim osjećajima. Ti posvećuješ svu snagu uvjeravanja svoje majčinske dobrote, i ne oklijevaš tražiti od svog sina vanredne milosti u kritičnim okolnostima. Tvoja moć kraljice je bitno moć milosrđa.

Napokon, među svim tvojim brigama za dobro Crkve, ima briga za mir. Mi te volimo zazivati, Marijo, kao kraljicu mira. Ti si kraljica nutarnjeg mira, mira savjesti, ti koja si nekoć trpjela s Kristom da nam zaslužiš prijateljstvo s Bogom. Ti si također kraljica mira među ljudima i narodima, jer ti bdiješ nad ljubavi i međusobnim razumijevanjem. Molimo te da čuvaš sve više i više taj mir koji olakšava zadaću Crkve. Tamo gdje tog mira nema, gdje vladaju neprijateljstva i progoni, mi te molimo da pobijedi tvoja blagost. Brini se posebice svojom moći kraljice za progonjene kršćane.

Kraljice svemira, Marijo, ti težiš samo za jednim: doprinijeti kraljevstvu svoga sina. Budi dakle sve više našom kraljicom, da bi Krist sve više i više bio našim kraljem!

NAKANE PRI MOLENJU KRUNICE

Kraljice svemira,

— *uspostavi sve čvršće kraljevstvo tvoga sina u našim srcima,*

— *budi kraljicom naših kršćanskih ognjišta dajući da u njima vlada mir, kao i žar u službi božjoj,*

— *budi kraljicom grješnika i zalutalih, privodeći ih blago stadu Kristovu,*

— *budi kraljicom svih posvećenih duša, obilježivši ih sličnošću svoje čistoće i svoje ljubavi,*

— *budi kraljicom čovječanstva, šireći posvud privlačnost tvoje majčinske dobrote, da privedeš sve duše Spasitelju!*

ZAZIV

O ti koju je Gospodin postavio kraljicom svemira, raspi kraljevski darove svoje ljubavi, da bi Krist bio našim Kraljem i potpunim gospodarem našega života!

SADRŽAJ

Str.

1968